

Drafft Cwm Sirhywi Isaf a Chwm Ebwy Isaf

Uwchgynllun

Drafft Rhagfyr 2021

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Gymraeg, ac mewn ieithoedd a fformatau eraill ar gais.
This document is available in Welsh, and in other languages and formats on request.

Cynnwys

Adran 1:

Cyflwyniad

Adran 2:

Ardal yr Astudiaeth

Adran3:

Y Cyd-destun

Adran 4:

Gweledigaeth ar gyfer Cwm Sirhywi
Isaf a Chwm Ebwy Isaf

Adran 5:

Strategaeth Ddatblygu

Adran 6:

Fframwaith yr Uwchgynllun

Adran 7:

Cyflwyno newid a'i roi ar waith

Appendix 1:

Nodau Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Appendix 2:

Asesiad o'r Cynigion ar gyfer Safleoedd
Penodol yn erbyn y Nodau Llesiant
Cenedlaethol ac Amcanion Llesiant CBSC

Adran 1: Cyflwyniad

1.1

Mae'r uwchgynllun hwn yn nodi'r cyfleoedd datblygu ac adfywio yn y dyfodol a gynigir ar gyfer Cwm Sirhywi Isaf a Chwm Ebwy Isaf. Ei nod yw hwyluso newid sylweddol er mwyn hyrwyddo cymunedau, cryfhau'r economi a gwella ansawdd bywyd pobl sy'n byw, yn gweithio ac yn treulio amser yn yr ardal hon.

1.2

Mae'r uwchgynllun yn rhoi fframwaith cynhwysfawr ar gyfer dyfodol Cwm Sirhywi Isaf a Chwm Ebwy Isaf. Mae'n hyblyg a gall addasu i amodau newidiol yr economi a'r farchnad a bodloni gofynion a gwireddu dyheadau'r sector preifat a'r sector cyhoeddus drwy adolygiadau rheolaidd. Mae'r uwchgynllun wedi'i gynllunio i gael ei adolygu bob pum mlynedd yn unol â'r strategaeth, 'Sail i Lwyddiant'. Cydnabyddir, er bod rhai prosiectau a all gael eu cyflawni yn y

byrdymor a'r tymor canolig, fod prosiectau a dyheadau ar gyfer y tymor hwy, a adlewyrchir yn yr uwchgynllun hwn fel rhan o'r dull cyfannol o adfywio'r ardal.

1.3

Mae cyfle cyffrous i hwyluso newid sylweddol drwy Fargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd, a fydd yn darparu adnoddau i ddatgloi twf economaidd sylweddol yn y ranbarth, gan greu swyddi a denu buddsoddiad gan y sector preifat. Er mai un o nodau Bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yw lleihau'r pwysau ar Gaerdydd fel ei dinas ranbarthol, mae hefyd yn ceisio hyrwyddo twf mewn trefi bach a chymunedau diwydiannol er mwyn cael cydbwysedd newydd rhwng cyfiawnder cymdeithasol a ffyniant. Mae'r uwchgynllun hwn yn ceisio rhoi cyfeiriad i sicrhau proses bontio tuag at lwyddiant economaidd a chymdeithasol.

1.4

Bydd Cronfa Fuddsoddi'r Fargen Ddinesig hefyd yn hwyluso'r gwaith o gyflawni Metro De-ddwyrain Cymru. Ac, er nad yw llinell reilffordd Glyn Ebwy wedi'i chynnwys yn y cylch hwn o welliannau'r Metro, mae gwelliannau i wasanaethau bysiau, sy'n rhoi lefel uchel o hygyrchedd drwy'r ardal gyfan, yn rhan o'r pecyn cyffredinol. Bydd camau datblygu'r Metro yn y dyfodol yn cynnwys adolygiad o linell Glyn Ebwy a byddant yn ystyried adfer y cysylltiad â Chasnewydd a chynyddu nifer y gwasanaethau ar y llinell hon.

1.5

Cafodd yr uwchgynllun ei baratoi yng nghyd-destun Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) mabwysiedig Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili, sy'n nodi amcanion defnydd tir y Cyngor ar gyfer y Fwrdeistref Sirol, ond hefyd y nodau yn y tymor hwy i sicrhau

bod y momentwm tuag at newid hefyd yn ymestyn ymhell i'r degawd nesaf. Mae llawer o'r prosiectau a nodwyd yn yr uwchgynllun hwn yn cyd-fynd â'r cynigion yn y CDLI mabwysiedig. Mae'r CDLI wrthi'n cael ei adolygu i gynnig y fframwaith polisi i reoli datblygu yn y dyfodol. At hynny, mae'n bosibl y caiff cynigion perthnasol eu cynnwys mewn Cynllun Datblygu Strategol ar gyfer Prifddinas-Ranbarth Caerdydd. Felly, bydd angen i'r uwchgynllun gael ei adolygu i ystyried y polisiau a'r cynigion perthnasol a geir yng ngwahanol haenau cynlluniau datblygu wrth iddynt gael eu datblygu.

1.6

Mae'r uwchgynllun wedi cael ei baratoi yng nghyd-destun strategaeth adfywio gyffredinol y Fwrdeistref Sirol, sef 'Sail i Lwyddiant' yn ogystal â'r strategaeth datblygu economaidd 'Cyflawni Ffyniant'. Mae 'Sail i Lwyddiant' yn nodi pedair thema allweddol y mae angen mynd i'r afael â nhw:

- Cefnogi Busnes

- Cysylltu Pobl a Lleoedd
- Cefnogi Pobl
- Cefnogi Ansawdd Bywyd

1.7

Mae'r uwchgynllun yn trafod datblygu yn gyffredinol ond mae hefyd yn nodi safleoedd a ddylai gael eu diogelu, eu datblygu neu eu hailddatblygu. Mae'n cefnogi cynigion tai mewn lleoliadau cynaliadwy ac yn ceisio hyrwyddo'r ardal fel lle pwysig at ddibenion busnes, hamdden, addysg a thwristiaeth. Mae hefyd yn ceisio creu canol trefi a phentrefi ffyniannus sy'n darparu'r gwasanaethau a'r cyfleusterau y mae trigolion eu heisiau ac sy'n gwella hygyrchedd rhyngddyn nhw a'r cyrchfannau niferus eraill yn ardal yr uwchgynllun (megis Ffordd Goedwig Cwmcarn a'r rhwydwaith o barciau cyhoeddus a gwledig).

1.8

Mae tri o'r pum uwchgynllun sy'n dod o dan 'Sail i Lwyddiant' wedi cael eu paratoi a'u cymeradwyo, sef:

- Uwchgynllun Basn Caerffili
- Uwchgynllun Ystrad Mynach
- Uwchgynllun Ardal Adfywio Blaenau'r Cymoedd

1.9

Mae'r uwchgynllun olaf, sef Uwchgynllun Coed Duon Fwyaf, hefyd yn cael ei baratoi a bydd yn dilyn yn agos ar ôl yr uwchgynllun hwn ar y llwybr tuag at gymeradwyaeth. Rhagwelir y bydd y ddau uwchgynllun terfynol yn cael eu cymeradwyo gan y Cyngor erbyn haf 2022. Bydd 'Sail i Lwyddiant' a'i uwchgynlluniau cysylltiedig yn rhoi'r sail ar gyfer cofnodi a manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i gael cyllid grant adfywio i wella'r fwrdeistref sirol yn ei chyfanrwydd.

Adran 2: Ardal yr Astudiaeth

2.1

Mae ardal Uwchgynllun Cwm Sirhywi Isaf a Chwm Ebwy Isaf yn ymestyn dros hanner dwyreiniol y fwrdeistref sirol. Nododd Cyfrifiad 2011 fod poblogaeth o ychydig dros 30,000 yn ardal yr uwchgynllun, gydag ychydig dros 10% o'r boblogaeth yn byw yng Nghwm Sirhywi Isaf a'r gweddill yn byw yng Nghwm Ebwy.

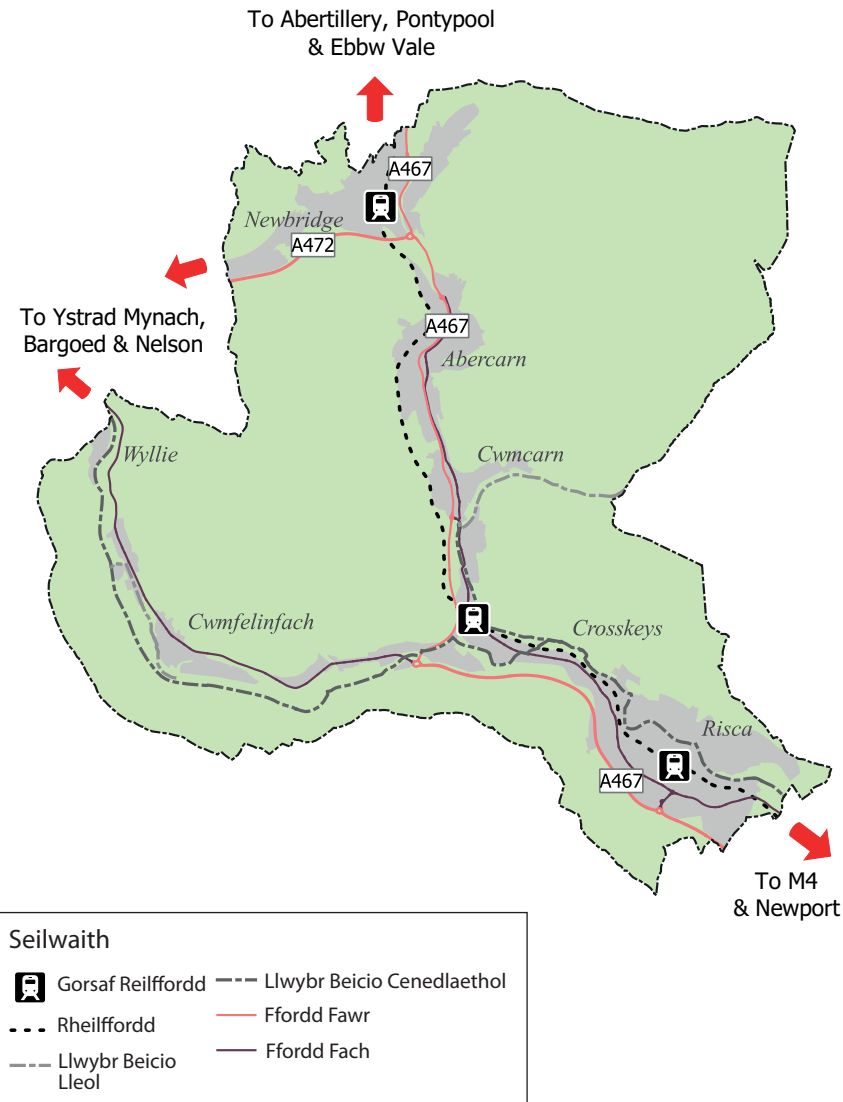
2.2

Mae ardal yr uwchgynllun yn cynnwys 22 o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is, y mae dwy ohonynt o blith y 25% isaf o ran amddifadedd yng Nghymru. Fel y cyfryw, nid ystyrir bod ardal yr uwchgynllun yn un lle mae problem sylweddol o ran amddifadedd ond ceir pocedi o amddifadedd yma a thraw.

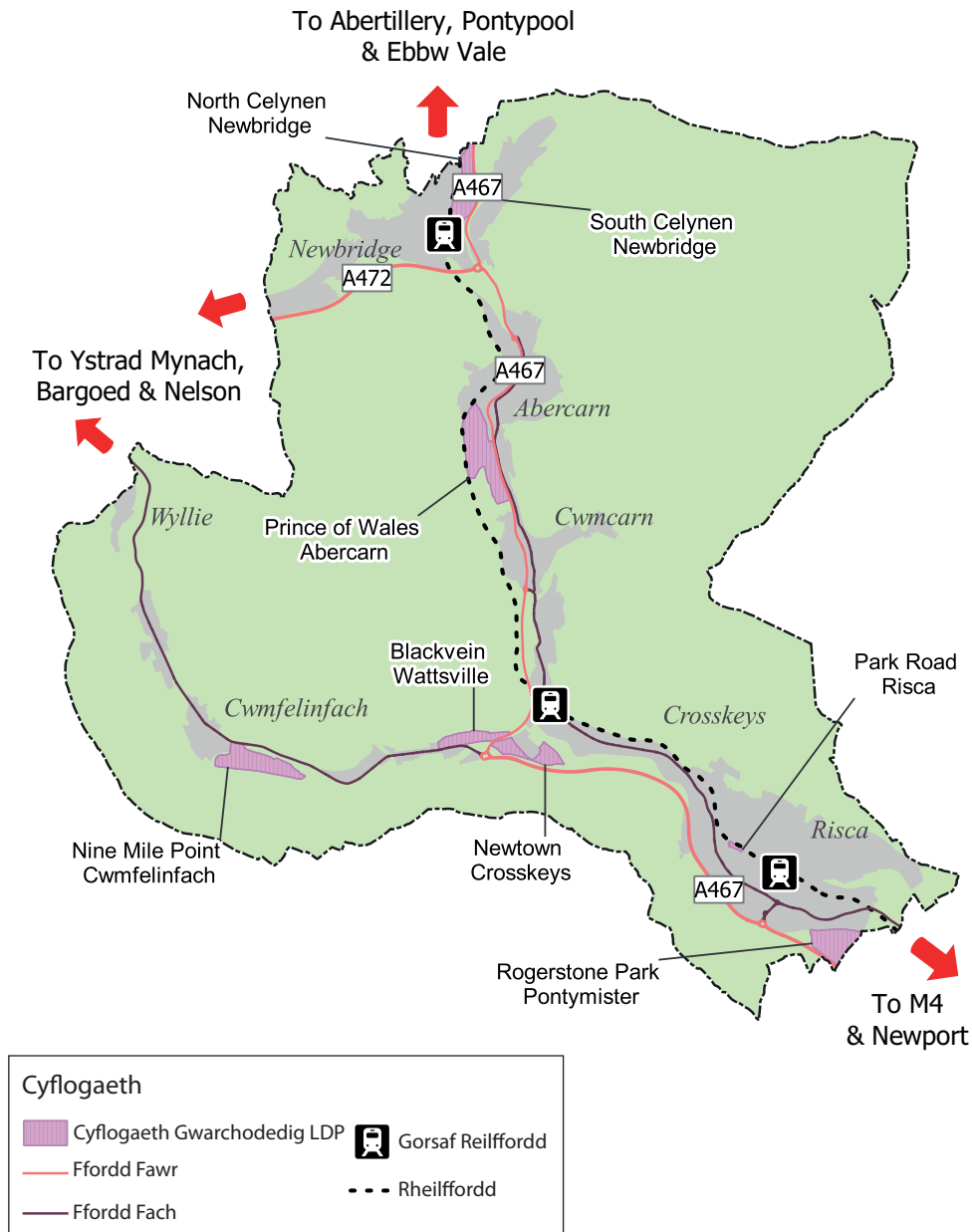
2.3

Mae'r CDLI mabwysiedig yn nodi ardaloedd strategaeth yn y fwrdeistref sirol sy'n ymdrin â nodweddion gwahanol yr ardaloedd hynny.

Map o Isadeiledd yn Ardal y Prif Gynllun

Map o Safleoedd Cyflogaeth Gwarchodedig yn Ardal y Prif Gynllun

Mae'r CDLI yn nodi'r Coridor Cysylltiadau Deheuol, sy'n cwmpasu pen deheuol y fwrdeistref sirol, gan gynnwys llawer o'r ardal a gwmpesir gan yr uwchgynllun hwn, a'r Coridor Cysylltiadau Gogleddol, sy'n cynnwys Trecelyn. Felly, mae ardal yr uwchgynllun yn cynnwys rhannau o'r ddau Goridor Cysylltiadau. Er bod strategaeth y CDLI wedi nodi materion a dulliau gwahanol o ymdrin â'r ddwy ardal strategaeth, mae'r uwchgynllun hwn yn canolbwyntio ar yr ardal fel un ardal gyfan.

2.4

Mae ardal yr uwchgynllun yn cynnwys y brif dref Rhisga/Pont-y-meistr, ac aneddiadau Abercarn, Brynawel, Crosskeys, Cwmcarn, Cwmfelin-fach, y Lleuad Lawn, Trecelyn, Cefn-y-pant, Pont-y-waun, Ynys-ddu, Wattsville a Wyllie. Mae hefyd yn cynnwys wardiau Trecelyn, Abercarn, Ynys-ddu, Gorllewin Rhisga a Dwyrain Rhisga.

2.5

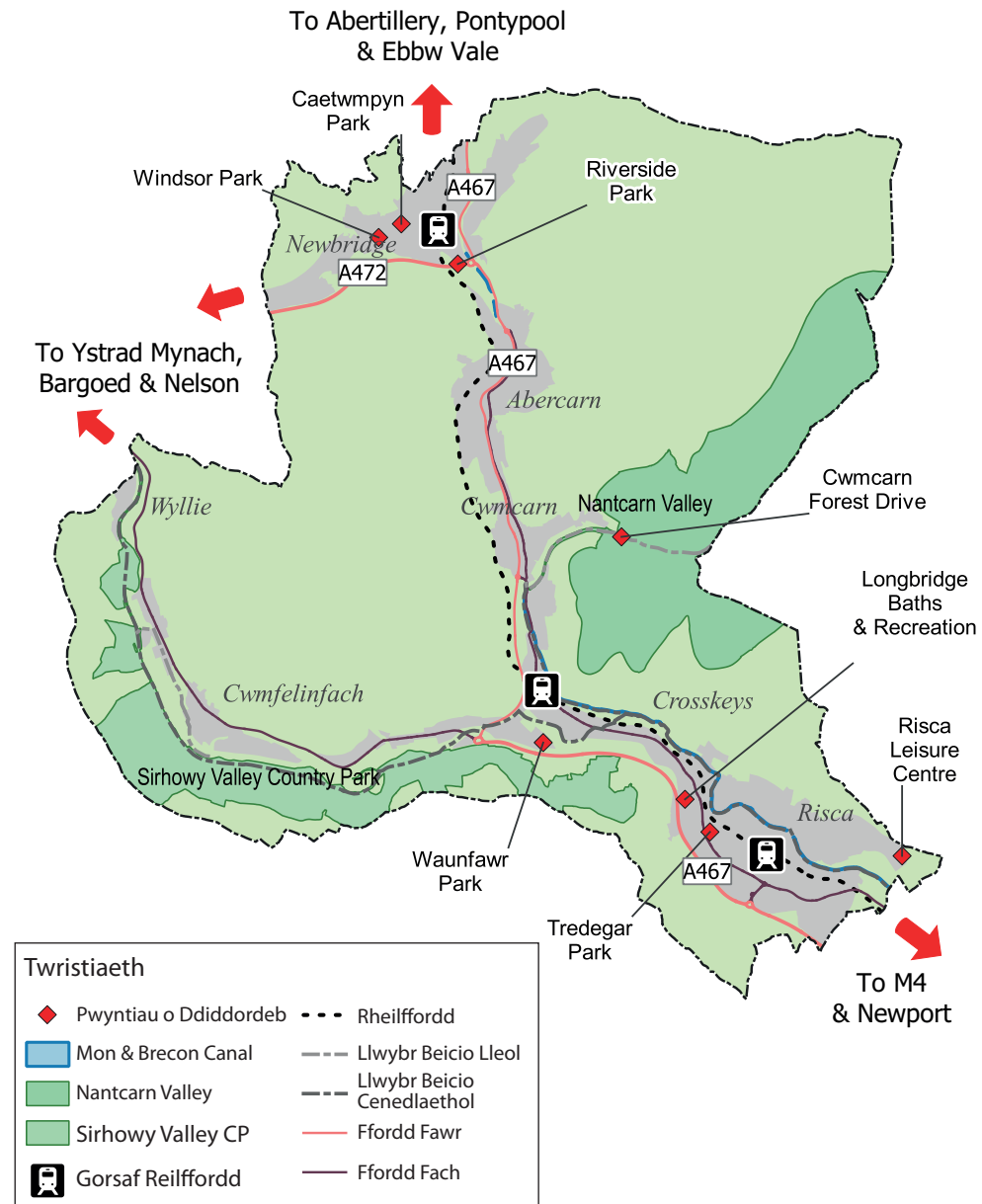
Mae ardal yr uwchgynllun yn cynnwys cryn

dipyn o dir cyflogaeth, sy'n ei gwneud yn ardal economaidd bwysig. Y prif sectorau cyflogaeth yn ardal yr uwchgynllun yw gweithgynhyrchu, cyfanwerthu/manwerthu, addysg, gweinyddiaeth gyhoeddus ac iechyd dynol. Mae'r CDLI yn diogelu wyth safle cyflogaeth yn ardal yr uwchgynllun, sef South Celyn (Newbridge Road) a North Celyn (i'r gogledd o'r ffordd fynediad) yn Nhrecelyn, Prince of Wales yn Abercarn, Newtown yn Crosskeys, Park Road yn Rhisga, Parc Tŷ-du ym Mhont-y-meistr, Nine Mile Point yng Nghwmfelinfach a Blackvein yn Wattsville (mae'r rhain gyda'i gilydd yn ymestyn dros ardal o tua 83 hectar).

2.6

Mae'r ardal yn cynnwys un Prif Ganol Tref yn Rhisga/Pont-y-meistr, a dyma'r prif gyrchfan i siopwyr yn yr ardal o ran siopa bwyd. Casnewydd oedd y prif gyrchfan ar gyfer nwyddau swmpus. Yn ychwanegol at hyn, mae ardal yr uwchgynllun yn cynnwys y canol tref lleol yn Nhrecelyn a chanol cymdogaethau yng Nghwmcarn, Abercarn a Crosskeys.

Map o Atyniadau Twristiaeth yn Ardal y Prif Gynllun

2.7

Mae presenoldeb twristiaeth a hamdden cadarn yn yr ardal hefyd. Mae'n gartref i Ffordd Goedwig Cwmcarn, sef atyniad i ymwelwyr o bwys cenedlaethol, cangen Crymlyn o Gamlas Sir Fynwy a Brycheiniog, a Neuadd Goffa fawreddog Trecelyn. Mae'r ardal hefyd yn cynnwys cyfleoedd hamdden sylweddol, gan gynnwys sawl parc cyhoeddus, parc gwledig, dwy ganolfan hamdden a thir comin agored.

2.8

O ddydd Llun i ddydd Sadwrn, mae gwasanaeth yn rhedeg bob awr ar reilffordd Glyn Ebwy, ond nid oes gwasanaethau rheolaidd ar y Sul ac maent wedi'u cydgysylltu'n wael. Ceir gorsafoedd yn Nhrecelyn, Crosskeys a Rhisga a Phont-y-meistr. Hefyd, mae gwasanaethau bysiau yn rhedeg yn rheolaidd drwy'r cwm hwn, gan ddarparu system trafnidiaeth gyhoeddus gadarn sy'n gwella hygyrchedd at gyrchfannau yn ardal yr uwchgynllun a thu hwnt. Mae gwelliannau yn y dyfodol fel rhan o

raglen Metro a Mwy yn cynnwys adfer y llinell reilffordd i orsaf Casnewydd ac adolygu'r potensial i wella nifer y gwasanaethau y gallir eu darparu ar y llinell hon, o bosibl drwy symud o ddau wasanaeth yr awr i bedwar.

2.9

Nid oes llinell reilffordd yng Nghwm Sirhywi Isaf ond mae gwasanaeth bysiau yn rhedeg bob hanner awr. Mae ei gysylltiadau trafnidiaeth gyhoeddus â rhannau eraill o'r fwrdeistref yn wannach na'r rhai yng Nghwm Ebwy ar y cyfan.

Adran 3: Y Cyd-destun

3.1

Er mwyn rhoi'r uwchgynllun yn ei gyd-destun, mae'n bwysig deall y cryfderau, y gwendidau, y cyfleoedd a'r bygythiadau o ran Cwm Sirhywi Isaf a Chwm Ebwy Isaf ar hyn o bryd.

Cryfderau

- Ceir sylfaen gyflogaeth gadarn ag amrywiaeth eang o sectorau busnes sydd wedi'u gwasgaru ledled yr ardal.
- Mae arlwy da i dwristiaid sy'n cynnwys Ffordd Goedwig Cwmcarn, Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog a Neuadd Goffa Trecelyn.
- Ceir creiddiau manwerthu cryf a chanol trefi cadarn sy'n seiliedig ar siopau annibynnol.
- Mae'r brif ganolfan fanwerthu yn Rhisga yn perfformio'n dda ac yn cynnwys amrywiaeth eang o siopau annibynnol.
- Mae cysylltiadau trafndiaeth gyhoeddus ardderchog yng Nghwm Ebwy, gyda thair gorsaf drenau a gwasanaethau bysiau rheolaidd a mynych drwy'r cwm.
- Mae ardal yr uwchgynllun yng nghanol amgylchedd naturiol a lled-naturiol dramatig,
- mewn tirwedd o ansawdd da sydd wedi'i diogelu oherwydd ei werth.
- Mae'r ardal yn cynnwys Parc Gwledig Cwm Sirhywi, sy'n cynnig cyfleoedd hamdden a dysgu gydol oes ardderchog.
- Mae'r ardal yn cynnwys dwy ganolfan hamdden sy'n cynnig cyfleusterau ardderchog at ddibenion hamdden ffurfiol.
- Mae'r ardal yn cynnwys sawl parc cyhoeddus sy'n cynnig lle ar gyfer hamdden anffurfiol a buddiannau i lesiant trigolion.
- Mae'r ardal yn cynnwys Ffordd Goedwig Cwmcarn, gyda'i chyfleusterau beicio mynydd o'r radd flaenaf, sy'n cynnig cyfleoedd sylweddol ar gyfer hamdden ffurfiol ac anffurfiol.
- Mae nifer o ysgolion cyfrwng Cymraeg yn yr ardal, sy'n helpu i hyrwyddo a datblygu'r Gymraeg.
- Mae llyfrgell newydd, canolfan adnoddau a chyfleuster cwsmeriaid yn gyntaf wedi cael eu datblygu yn Hen Sinema'r Palace yn Rhisga, sy'n darparu gwasanaethau gwerthfawr i drigolion.
- Mae gwaith lliniaru llifogydd wedi cael ei gwblhau'n ddiweddar, sy'n mynd i'r afael â phroblemau llifogydd yn ardal Rhisga.

Heriau

- Mae nifer y bobl a gyflogir yn y sector gweithgynhyrchu yn uwch na chyfartaledd Cymru, sy'n agored i effeithiau dirwasgiad.
- Mae sawl safle cyflogaeth unigol mawr wedi cael ei golli yn ystod y blynyddoedd diwethaf.
- Cyfyngedig yw'r cyfleoedd datblygu ac aildatblygu oherwydd topograffi a phroblemau o ran perygl llifogydd.
- Nid yw'r drafnidiaeth gyhoeddus a ddarperir yng Nghwm Sirhywi Isaf yn dda, gyda dim ond un gwasanaeth yn rhedeg bob awr.

- Ar hyn o bryd, dim ond i Gaerdydd y mae llinell reilffordd Cwm Ebwy yn mynd, yn hytrach na dilyn ei llwybr hanesyddol i Gasnewydd.
- Mae cymunedau yng Nghwm Sirhywi Isaf wedi'u hynysu oddi wrth y rhan fwyaf o'r fwrdeistref sirol ac ychydig o wasanaethau a ddarperir ar eu cyfer.
- Mae iechyd bron 10% o'r boblogaeth yn wael neu'n wael iawn (Cyfrifiad 2011).
- Mae llawer o fusnesau canol tref mewn eiddo bach a hen.
- Mae golwg hen ffasiwn ar rai rhannau o ganol y trefi.
- Mae rhai mannau agored cyhoeddus ynghudd neu fel arall yn asedau nad ydynt yn cael eu defnyddio ddigon.
- Mae galw anwastad am safleoedd diwydiannol a swyddfeydd.
- Erys safleoedd tir llwyd mawr ac amlwg heb eu datblygu.
- Nid oes digon o arwyddion yn cyfeirio pobl at atyniadau lleol.

- Nid oes gwesty mawr ac mae mathau eraill o lety i dwristiaid yn brin.

Cyfleoedd

- Dull gweithredu mwy hyblyg o ymdrin â defnyddiau tir yng nghanol trefi.
- Creu strydoedd mwy bywiog drwy neilltuo lle ar gyfer defnyddiau dros dro, stondinau dros dro, marchnadoedd, digwyddiadau yng nghanol trefi.
- Gwell gwasanaethau rheilffyrdd o dan Fetro De Cymru.
- Cysylltiadau â'r rhwydwaith o lwybrau beicio drwy'r cymoedd.
- Mae Canolfan Gynadledda Ryngwladol Cymru, Gwesty'r Celtic Manor (mae ymwelwyr yn creu galw am lety, adloniant a lletygarwch) yn daith 22 munud mewn car o'r brif dref, Rhisga.
- Posiblirwydd o adfer Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog ('Triongl Antur Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog ERDF').
- Ffynonellau newydd o gyllid adfywio (er enghraifft Prifddinas-Ranbarth Caerdydd,

Cronfa Codi'r Gwastad Llywodraeth y DU).

- Metro De Cymru.

Bygythiadau

- Dirwasgiad ar ôl y cyfyngiadau symud (posiblirwydd o golli swyddi a thoriadau i wasanaethau cyhoeddus, gan gynnwys trafnidiaeth).
- Rhagor o gyfyngiadau symud a gofynion i gadw pellter corfforol.
- Cystadleuaeth gan ganolfannau manwerthu a hamdden mwy o faint (gan gynnwys siopau ar gyrion trefi).
- Siopa dros y rhyngwrdd.
- Perygl llifogydd.
- Efallai y bydd llai o gyllid adfywio ar gael (gan nad yw'r DU yn aelod o'r UE mwyach).
- Maint y boblogaeth (mae rhagolwg yn 2020 yn awgrymu y bydd poblogaeth y sir o bosibl yn cynyddu un y cant yn unig rhwng 2018 a 2028).
- Poblogaeth sy'n heneiddio.

Adran 4: Gweledigaeth ar gyfer Cwm Sirhywi Isaf a Chwm Ebwy Isaf

4.1

Mae Cwm Sirhywi Isaf a Chwm Ebwy Isaf yn cynnwys y prif ganol tref yn Rhisga/Pont-y-meistr, y canol tref lleol yn Nhrecelyn a Chwm Sirhywi Isaf a Chwm Ebwy. Bydd angen i weithgarwch datblygu ac ailddatblygu yn yr ardal hon fanteisio ar ei sefyllfa fel canolfan gyflogaeth is-ranbarthol, gydag economi twristiaeth/manwerthu/masnachol sylweddol, mewn tirwedd eithriadol ag amrywiaeth eang o gyfleoedd hamdden anffurfiol a ffurfiol. Mae Gweledigaeth a chyfres o Amcanion Strategol wedi cael eu nodi, yn seiliedig ar y dadansoddiad a nodir yn Adran 3, sy'n ceisio ymdrin â bygythiadau a gwendidau ardal yr uwchgynllun, drwy fanteisio i'r eithaf ar effaith gadarnhaol ei chryfderau ac achub ar ei chyfleoedd. Mae'r weledigaeth ar gyfer ardal yr uwchgynllun fel a ganlyn

“Bydd Coridor Trecelyn i Risga yn manteisio ar ei sefyllfa fel canolfan cyflogaeth, manwerthu, twristiaeth a hamdden bwysig, i fod yn lle bywiog y bydd pobl yn dewis byw, gweithio a threulio eu hamser rhydd ynddo. Bydd yr ardal yn darparu tai sy'n diwallu anghenion tai lleol drwy ailddatblygu tir diffaith a gwag, lle y bo modd.

Bydd yr ardal yn cynnig amrywiaeth eang o gyfleoedd cyflogaeth yn seiliedig ar ehangu'r sylfaen gyflogaeth drwy wneud defnydd mwy effeithlon o safleoedd cyflogaeth presennol ac ailddatblygu safleoedd a chanol trefi ar gyfer cyfleoedd manwerthu, gwasanaethau a chyflogaeth fasnachol.

Bydd y prif ganolfannau yn Rhisga a Threcelyn yn lleoedd bywiog ac atyniadol y bydd pobl yn mynd iddynt at ddibenion hamdden ac ymlacio yn ogystal â siopa a defnyddio gwasanaethau. Gwneir hyn drwy amrywiaethu, ailddatblygu a thrwy welliannau amgylcheddol a fydd yn

cynnig amrywiaeth ehangach o wasanaethau ac yn creu amgylchedd a fydd yn hyrwyddo'r economi liw nos a'r economi sylfaenol.

Bydd yr economi dwristiaidd yn cael ei chryfhau drwy welliannau sylweddol i'w phrif atyniadau i dwristiaid a thrwy wella hygyrchedd a dulliau dehongli a fydd yn ei gwneud yn haws i bawb deithio rhwng yr atyniadau, canol trefi a chyrchfannau eraill ac a fydd yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r cysylltiadau hyn ac yn hysbysu pobl amdanynt er mwyn sicrhau'r manteision mwyaf posibl i economi gyffredinol yr ardal.

Bydd yr ardal yn parhau i fod yn lle atyniadol i fyw ynddo, mewn tirwedd o ansawdd da, gyda thirwedd wedi'i hintegreiddio, parciau a Pharc Gwledig Sirhywi yn darparu rhwydwaith o fannau hamdden a fydd yn cynnig amrywiaeth o gyfleoedd ar gyfer hamdden anffurfiol, gan wella ansawdd bywyd a llesiant.”

4.2

Caiff y Weledigaeth ar gyfer yr uwchgynllun ei chefnogi gan gyfres o Amcanion Strategol a amlinellir isod a fydd yn llywio'r gwaith o'i gwireddu a'i throi'n gyfres o brosiectau a chamau gweithredu sy'n gwneud y canlynol:

A - Diogelu a gwella statws ardal yr uwchgynllun fel canolfan gyflogaeth is-ranbarthol drwy:

- Diogelu safleoedd cyflogaeth sefydledig
- Ailddatblygu tir cyflogaeth a danddefnyddir neu dir cyflogaeth gwag
- Cyflwyno defnyddiau mwy amrywiol yng nghanol trefi
- Gwella'r arlwy i dwristiaid drwy wella'r atyniadau i dwristiaid sy'n bodoli eisoes a datblygu rhai newydd
- Cryfhau'r cysylltiadau rhwng ysgolion, colegau a chyflogwyr

Oherwydd y cyfyngiadau sy'n deillio o dopograffi'r ardal a'r problemau o ran perygl llifogydd, mae'n bwysig manteisio i'r eithaf ar

bob cyfle cyflogaeth. Mae cynnal a diogelu'r safleoedd cyflogaeth presennol, ailddatblygu tir gwag a thir a danddefnyddir ac achub ar gyfleoedd mewn sectorau eraill o'r economi yn elfennau allweddol wrth sefydlu hyn.

B - Atgyfnerthu rôl dau brif ganol tref yr ardal fel canolfannau gwasanaethau ar gyfer yr ardal, drwy greu cyrchfannau atyniadol, hygyrch a phrysur sy'n cynnig amrywiaeth eang o ddefnyddiau a gwasanaethau yn ystod y dydd a'r nos.

Yn wyneb y pwysau cynyddol ar fanwerthwyr o ganlyniad i arferion newydd a'r rhyngwrdd, mae'n hanfodol mynd ati i sicrhau defnyddiau mwy amrywiol yn y ddau ganol tref er mwyn cynnig arlwy manwerthu a gwasanaethau ehangach a fydd yn annog pobl i aros yn hirach ac annog defnyddiau a fydd yn sefydlu ac yn atgyfnerthu'r economi liw nos. Bydd angen i'r cyngor greu strydoedd bywiog sy'n denu ymwelwyr i ganol trefi.

C - Hyrwyddo a gwella'r economi dwristiaid drwy amrywio a chynyddu'r

arlwy i dwristiaid, rhoi cyfleoedd i ddatblygu llety i dwristiaid a chysylltu asedau twristiaeth â'i gilydd ac â chanol trefi a chyfleoedd hamdden

Mae twristiaeth yn un o sectorau allweddol yr economi leol. Gall cynnig arlwy mwy amrywiol a gwella'r arlwy cyffredinol i dwristiaid ond fod yn beth da i'r ardal. Un elfen allweddol yw dehongli a chysylltu cyrchfannau twristiaeth ag ardaloedd eraill i ymwelwyr megis y prif ganol trefi, y Parc Gwledig a'r nifer mawr o gyfleusterau hamdden anffurfiol a ffurfiol a geir drwy'r ardal gyfan. Bydd cryfhau'r cysylltiadau hyn yn creu gwariant ehangach ymhlith ymwelwyr a fydd yn helpu i wella economi gyffredinol yr ardal. Mae angen dybryd i ddarparu llety sy'n ei gwneud yn haws i dwristiaid aros dros nos.

D - Amrywio a gwella arlwy Ffordd Goedwig Cwmcarn a gwella'r dulliau dehongli a'r cysylltiadau rhyngddi a chanol tref Rhisga a chamlas Sir Fynwy a Brycheiniog

Mae Ffordd Goedwig Cwmcarn yn un o'r

prif atyniadau i dwristiaid yn y fwrdeistref sirol, a cheir ychydig yn llai na 200,000 o ymweliadau bob blwyddyn. Mae'r cyngor yn ymrwymedig i wella'r arlwy i dwristiaid yng Nghwmcarn i'w gwneud yn gyrchfan antur. Er mwyn manteisio i'r eithaf ar y nifer cynyddol o ymwelwyr â'r ardal, mae'n hanfodol eu bod yn ymwybodol nad yw canol tref Rhisga/ Pont-y-meistr nepell i ffwrdd a bod y gamlas, sydd hefyd yn atyniad, yn cynnig cysylltiad uniongyrchol rhwng y ddau. Mae angen dulliau dehongli ychwanegol hefyd er mwyn rhoi cyhoeddusrwydd i'r atyniadau eraill yn yr ardal a'r gwasanaethau bysiau rheolaidd sy'n eu gwneud yn hygyrch iawn i'w gilydd.

E - Gwellu hygyrchedd i wasanaethau ac atyniadau ardal yr uwchgynllun, a hynny o fewn ardal yr uwchgynllun a thu hwnt

Mae hwn yn fesur allweddol er mwyn manteisio i'r eithaf ar gysylltu atyniadau a chyrchfannau. Mae gwasanaeth bysiau rheolaidd eisoes yn mynd drwy Gwm Ebwy ac mae tair gorsaf yn gwasanaethu rheilffordd

Cwm Ebwy sy'n darparu gwasanaeth i deithwyr i Gaerdydd. Felly, mae'n bwysig gwella hygyrchedd drwy deithio llesol er mwyn ategu'r drafnidiaeth pellter hwy a ddarperir ar hyn o bryd a gwella hygyrchedd i Gwm Sirhywi Isaf a'r Parc Gwledig. Bydd gwneud ardal yr uwchgynllun yn fwy hygyrch yn sbarduno gweithgarwch cymdeithasol ac economaidd ac yn creu cymdeithas decach a mwy cynhwysol.

F - Hybu iechyd a llesiant trigolion ac ymwelwyr drwy ddiogelu a gwella cyfleusterau cymunedol hygyrch, gan gynnwys cyfleusterau chwaraeon a hamdden

Mae ardal yr uwchgynllun yn cynnwys sawl cyfleuster hamdden ffurfiol ac anffurfiol, sydd wedi'u dosbarthu ledled yr ardal. Gall y cyfleusterau hyn wella llesiant ac iechyd trigolion ac ymwelwyr, a bydd eu diogelu a'u gwella yn cynyddu eu buddiannau cymdeithasol, diwylliannol, amgylcheddol a chorfforol i drigolion ac ymwelwyr fel ei gilydd.

G - Darparu tai a fydd yn diwallu anghenion tai lleol drwy ailddatblygu tir diffaith a gwag lle y bo modd

Oherwydd topograffi'r ardal a'r problemau o ran perygl llifogydd, ychydig iawn o dir addas sydd ar gael i godi tai newydd. O ganlyniad, dylid achub ar gyfleoedd i ailddatblygu tir gwag neu safleoedd a danddefnyddir mewn ffordd briodol.

H - Hyrwyddo atyniadau'r ardal fel grŵp o leoedd cysylltiedig i'w mwynhau gan bobl leol ac ymwelwyr fel ei gilydd

Dylai arwyddion a deunydd hyrwyddo (traddodiadol ac electronig), sydd â dyluniad clir a chyson, annog pobl leol ac ymwelwyr i ddefnyddio llwybrau teithio llesol a thrafnidiaeth gyhoeddus i ddarganfod atyniadau'r ardal, megis Ffordd Goedwig Cwmcarn, Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog, Parc Waunfawr, Parc Gwledig Cwm Sirhywi, canol y trefi a Neuadd Goffa Trecelyn. (Byddai manylion yr ymgyrch farchnata yn cael eu hystyried fel rhan o brosiect ar wahân.)

Adran 5: Strategaeth Ddatblygu

5.1

Bydd yr adran hon yn nodi'r strategaeth ddatblygu yn ardal yr uwchgynllun. Caiff safleoedd penodol eu hystyried yn yr adran nesaf ('Fframwaith yr Uwchgynllun').

Cyflogaeth a Sgiliau

5.2

Mae ardal yr uwchgynllun yn cynnwys wyth safle cyflogaeth sydd wedi'u diogelu at ddefnydd cyflogaeth yn y CDLI mabwysiedig. Mae'r safleoedd wedi'u nodi fel safleoedd eilaidd, sy'n addas ar gyfer defnyddiau diwydiannol cyffredinol (Dosbarthiadau Defnydd B1, B2 a B8). Y safleoedd yw:

- Parc Tŷ-du ym Mhont-y-meistr
- Park Road yn Rhisga
- Newtown yn Crosskeys
- Prince of Wales yn Abercarn
- Blackvein yn Wattsville

- Nine Mile Point yng Nghwmfelin-fach
- North Celyn (Newbridge Road) yn Nhrecelyn
- North Celyn (i'r gogledd o ffordd fynediad y safle) yn Nhrecelyn.

5.3

Mae'r safleoedd hyn yn darparu dros 80 hectar o gyfleoedd cyflogaeth ac mae'n hanfodol parhau i ddiogelu'r safleoedd hyn a'u cynnwys yn yr 2il CDLI newydd, sydd wrthi'n cael ei baratoi. Er bod angen diogelu'r safleoedd hyn er mwyn iddynt gadw eu statws cyflogaeth, mae'n bwysig hefyd ganiatáu i'r safleoedd hyn ddatblygu i ddiwallu anghenion busnesau yn y dyfodol a dylid mabwysiadu dull hyblyg o'u datblygu a'u hailddatblygu.

5.4

Mae angen parhaus am unedau BBaChau (busnesau bach a chanolig) ac unedau

dechrau busnes ledled y fwrdeistref sirol, ac mae ardal yr uwchgynllun yn rhannu'r angen hwn. Fodd bynnag, mae angen gwirioneddol am dir cyflogaeth yn dod i'r amlwg hefyd er mwyn galluogi'r diwydiannau cynhenid presennol i ehangu a darparu ar gyfer diwydiannau sydd am adleoli yn y fwrdeistref sirol. Er bod ardal yr uwchgynllun yn rhannu'r gofynion hyn, mae topograffi'r ardal ynghyd â'r cyfyngiadau ar dir o ganlyniad i berygl llifogydd, yn golygu nad oes fawr ddim tir addas, os o gwbl, ar gyfer datblygiadau cyflogaeth yn y dyfodol.

5.5

Fodd bynnag, mae'r uwchgynllun yn ceisio cefnogi sylfaen gyflogaeth yr ardal drwy wella hygyrchedd, gwella amgylchedd cyffredinol yr ardal a thargedu prosiectau economi ategol a sylfaenol integredig a fydd yn gwella'r economi gyda'i gilydd ac yn cynnig cyfleoedd cyflogaeth ychwanegol.

5.6

Mae cymorth ar gael drwy'r fwrdeistref gyfan gan Dîm Cyflogadwyedd CBSC, sy'n helpu pobl i ddod o hyd i leoliadau a chyflogaeth gynaliadwy yn ogystal â dysgu sgiliau ac ennill cymwysterau sy'n gysylltiedig â gwaith. Mae cymorth ar gael i'r rhai sydd mewn gwaith y mae angen iddynt uwchsgilio ac i unrhyw un sydd wedi'i dangyflogi.

Economi Sylfaenol

5.7

Gwasanaethau a chynnyrch sylfaenol yw'r economi sylfaenol. Mae pobl yn dibynnu ar y gwasanaethau a'r cynnyrch hyn ac maen nhw'n ein cadw'n ddiogel, cysurus a gwâr. Dyma enghreifftiau o'r economi sylfaenol:

- y gwasanaethau gofal ac iechyd
- bwyd
- tai
- ynni
- adeiladu
- twristiaeth
- a manwerthwyr ar y stryd fawr'

5.8

Mae'r ardal yn cynnwys y Prif Ganol Tref yn Rhisga/Pont-y-meistr a'r Canol Tref Lleol yn Nhrecelyn yn ogystal â manwerthwyr cymdogaeth mewn llawer o'r aneddiadau eraill yn yr ardal. Yn ystod cyfyngiadau COVID-19, dangoswyd mai Prif Ganol Tref Rhisga/Pont-y-meistr yw'r dref gadarnaf o blith pum Prif Dref y fwrdeistref sirol am ei bod yn cynnwys y ganran uchaf o fasnachwyr annibynnol lleol, yn hytrach na dibynnu ar siopau cadwyn rhanbarthol neu genedlaethol y mae llawer ohonynt wedi cau yn ystod y cyfnod hwn. Ceir sefyllfa debyg yn Nhrecelyn.

5.9

Mae sylfaen dwristiaeth gadarn yn yr ardal, sy'n deillio'n bennaf o Ffordd Goedwig Cwmcarn, sy'n atyniad i dwristiaid o bwys cenedlaethol i Gymru a'r fwrdeistref sirol. Mae'r cyngor yn ceisio adeiladu ar yr economi dwristaidd drwy hyrwyddo'r gwaith o sicrhau arlwy mwy amrywiol yng Nghwmcarn a thrwy geisio integreiddio a dehongli atyniadau ardal yr uwchgynllun a thu hwnt fel arlwy cyfunol

unigol, sy'n arwain at deithiau cysylltiedig o'r atyniadau i dwristiaid i'r canolfannau manwerthu a'r cyfleusterau hamdden eraill sy'n bresennol.

5.10

Un broblem allweddol y mae'r diwydiant twristiaeth yn ei hwynebu ledled y fwrdeistref sirol yw prinder mawr llety dros nos i dwristiaid a busnesau. Er bod 127 o gyfleusterau llety, â gwasanaeth neu heb wasanaeth, ym mwrdeistref sirol Caerffili, sef dros ddwbl yr hyn a oedd ar gael yn 2013, dim ond 2.8% o wariant ymwelwyr yn y fwrdeistref sirol sy'n deillio ohonynt. Mae'n rhaid bod nodi cyfleoedd i ddarparu mwy o lety i dwristiaid yn un o flaenoriaethau allweddol yr uwchgynllun, yn ogystal â chysylltu'r rhain â'r arlwy i dwristiaid a'r arlwy hamdden yn yr arda

Canol trefi

5.11

Rhisga yw'r brif ganolfan ar gyfer gwasanaethau yn yr ardal ond mae

swyddogaeth fasnachol yr ardal yn gweithredu yng nghysgod Casnewydd i raddau helaeth, a Choed Duon i ryw raddau, oherwydd eu hagosrwydd. Manwerthwyr annibynnol bach yw'r siopau yn bennaf, sy'n rhoi naws tref farchnad i Risga. Mae hen Sinema'r Palace wedi cael ei hailddatblygu'n Llyfrgell ac yn gyfleuster Cwsmeriaid yn Gyntaf, gan gadw ffasâd hanesyddol yr adeilad. Mae parc mawr Tiroedd Tredegar yng nghanol y dref yn cynnig ardal boblogaidd ar gyfer hamdden anffurfiol a safle digwyddiadau pwrpasol.

5.12

Mae sawl safle datblygu posibl yn Rhisga, sy'n cynnwys amrywiaeth o gyfleoedd a fydd yn helpu cynaliadwyedd economi leol amrywiol. Yr amcan strategol ar gyfer Rhisga yw manteisio ar berthynas y dref â Chasnewydd ac ardal ehangach Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a thargedu tai, cyflogaeth a thwf mewn twristiaeth y mae dirfawr eu hangen. Ynghyd â'r atyniadau presennol i dwristiaid yn yr ardal yn Fforest Cwmcarn,

Parc Gwledig Sirhywi a Chamlas Sir Fynwy a Brycheiniog, mae cryn botensial i ddatblygu'r ardal. Y weledigaeth ar gyfer Rhisga yw creu lle diogel, dymunol ac atyniadol, sy'n ystyriol o bobl, i siopa ac ymweld ag ef, gydag eiddo cyhoeddus o ansawdd uchel a mannau gwyrdd amlswyddogaeth integredig. Y nod yw creu canolfan economaidd gadarn sydd wedi croesawu newid ac wedi amrywiaethu er mwyn diwallu anghenion newidiol yr ardal, gydag amrywiaeth eang o gyfleusterau a gwasanaethau, gan gynnwys siopau annibynnol newydd, darpariaeth ddiwylliannol ychwanegol ac economi gyda'r hwyr sy'n canolbwyntio ar deuluoedd ac sy'n bodloni gofynion y boblogaeth breswyl a'r nifer cynyddol o ymwelwyr â'r ardal.

5.13

Trecelyn yw'r dref fwyaf ond un yn yr ardal. Mae'n cynnwys canol tref bach sy'n diwallu anghenion lleol, ond mae'n chwarae rôl bwysig o ran darparu cyfleusterau hamdden a chymunedol, yn enwedig Neuadd Goffa a Llyfrgell Trecelyn, Canolfan Hamdden

Trecelyn, Maes Clwb Rygbi Trecelyn, Lawnt Fowlio a'r Ysgol Gyfun. Mae Trecelyn yn cael budd o leoliad strategol ar hyd coridor trafnidiaeth yr A469 ac oherwydd y lleoliad hwn, mae'n cysylltu â threfi a phentrefi ar hyd y llwybr hwn yn hytrach na'r aneddiadau i'r gorllewin.

5.14

Nod yr uwchgynllun yw gwella canol trefi i bobl leol ac ymwelwyr fel ei gilydd. Ceir tuedd bresennol tuag at estyn oriau hyfywedd canol trefi drwy ysgogi a hyrwyddo defnyddiau a fydd yn estyn gweithgareddau gyda'r hwyr i greu economi liw nos fwy bywiog. Yn ogystal â hyn, mae'n bwysig hefyd sicrhau bod yr arlwy ym mhob canol tref yn fwy amrywiol er mwyn cynnig profiadau a gwasanaethau gwahanol fel y bydd pobl yn treulio mwy o amser ynddynt. Bydd angen cryn dipyn o hyblygrwydd er mwyn cyflawni'r newidiadau hyn a bydd hefyd angen gwella amgylchedd canol trefi er mwyn ei gwneud yn fwy atyniadol treulio mwy o amser ynddynt.

5.15

Un mater allweddol i'r ddau ganol tref fydd gwella cysylltiadau â'r atyniadau presennol i dwristiaid a'r cyfleusterau hamdden sydd yn yr ardal.

5.16

Felly, bydd y Cyngor, ar y cyd â'i bartneriaid a'r sector preifat, yn ceisio sicrhau mwy o amrywiaeth yn y ddau ganol tref er mwyn hwyluso'r economi liw nos ac annog pobl i aros am fwy o amser at wahanol ddibenion. Bydd hefyd yn ceisio symleiddio teithiau rhwng canol trefi, cyfleusterau hamdden ac atyniadau i dwristiaid.

Hamdden

5.17

Mae darpariaeth hamdden ffurfiol ac anffurfiol ardderchog yn yr ardal, ynghyd â chyfleusterau hamdden sy'n darparu ar gyfer pob rhan o'n cymdeithas. Mae'r cyfleusterau ffurfiol yn cynnwys Parc Gwledig Cwm Sirhywi, naw parc cyhoeddus ffurfiol (mae Parc Tredegar, er enghraifft, yng nghanol Rhisga), meysydd chwarae, lawntiau bowlio,

mannau gwyrdd llai o faint (er enghraifft Gardd Goffa Glan-y-nant, Cwmfelin-fach, a ddiogelir gan Meysydd Chwarae Cymru), parciau sgelfrio, ardaloedd gemau amldeffnydd, cyrtiau tennis a dwy ganolfan hamdden sy'n cynnig amrywiaeth eang o weithgareddau a dosbarthiadau. Bydd yr uwchgynllun yn ceisio cysylltu'r cyfleusterau hyn â'i gilydd er mwyn cynnig set integredig o gyfleusterau a fydd o fudd i ymwelwyr ac yn gwella ansawdd bywyd i drigolion.

Ffordd Goedwig Cwmcarn

5.18

Mae'r ardal hefyd yn cynnwys Ffordd Goedwig Cwmcarn, sydd eisoes yn atyniad pwysig i dwristiaid yng nghyd-destun Cymru, gan ddenu ychydig yn llai na 200,000 o ymweliadau yn 2018. Cyrchfan antur ydyw, sy'n seiliedig ar ei hamgylchedd a'i chysiau beicio mynydd o'r radd flaenaf. O ganlyniad i raglen fuddsoddi gwerth £4m yn Fforest Cwmcarn mae model partneriaeth newydd wedi datblygu rhwng y Cyngor a Cyfoeth Naturiol Cymru ac mae Tomorrow's Tourism,

sef ymgynghorwyr ar dwristiaeth, yn llunio opsiynau buddsoddi ar gyfer y dyfodol. Maent wedi cael eu comisiynu i ddatblygu Fforest Cwmcarn fel atyniad rhanbarthol i dwristiaid. Rhagwelir y bydd Fforest Cwmcarn, o dan y cynllun, yn sbardun i adfywio'r ardal yn fwy cyffredinol, yn gysylltiedig â chanol tref Rhisga.

5.19

Bydd yr uwchgynllun yn ategu hyn drwy brosiectau wedi'u hanelu at wneud y cyfleuster hwn yn fwy gweladwy mewn cyfleusterau twristaidd a hamdden eraill a thrwy wella hygyrchedd drwy'r rhwydwaith teithio llesol er mwyn ehangu cwmpas teithio llesol y tu hwnt i'r safle i gysylltu ag atyniadau allanol pwysig megis canol tref Rhisga/Pont-y-meistr a chanol tref Trecelyn a chamlas Sir Fynwy a Brycheiniog.

Trafnidiaeth a chysylltedd

5.20

Mae ardal yr uwchgynllun yn cynnwys dau gwm sydd ychydig yn wahanol o ran darpariaeth trafndiaeth. Gwasanaethir

Cwm Ebwy gan linell reilffordd Cwm Ebwy a gwasanaethau bysiau mynych. Mae llinell Cwm Ebwy yn rhedeg ar hyd y cwm hwn, a cheir gorsafoedd trenau yn Nhrecelyn, Crosskeys a Rhisga a Phont-y-meistr. Mae gwasanaeth yn rhedeg bob awr rhwng Caerdydd Ganolog a Chwm Ebwy. Pe bai ail linell yn cael ei hadfer, ynghyd â newidiadau i'r cledrau a chreu dolenni pasio, gallai'r gwasanaeth redeg bedair gwaith yr awr.

5.21

Yng Nghwm Ebwy, mae gwasanaeth bysiau yn rhedeg bob 15 munud. Mae'r gwasanaeth yn defnyddio'r hen brif ffyrdd drwy'r holl aneddiadau ac felly mae'n gwasanaethu pob anheddiad yn y cwm, gan eu cysylltu â chanol Casnewydd a Choed Duon. Mae'r gwasanaeth yn cynnig hygyrchedd eithaf da drwy'r ardal yn ystod y dydd, ond mae llai o wasanaethau gyda'r hwyr ac yn ystod y nos sy'n golygu bod llai o hygyrchedd ar gyfer yr economi liw nos.

5.22

Nid oes llinell reilffordd yng Nghwm Sirhywi Isaf ac mae'r gwasanaethau bysiau ychydig yn

llai rheolaidd. Mae ei gysylltiadau trafndiaeth gyhoeddus â rhannau eraill o'r fwrdeistref yn wannach na'r rhai yng Nghwm Ebwy ar y cyfan.

Teithio Llesol

5.23

Mae'r term 'teithio Llesol' yn cyfeirio at deithiau 'pwrpasol' ar droed, mewn cadeiriau olwyn neu ar gefn beic. Gall cyrchfan 'taith lesol' gynnwys gweithle, ysgol (neu goleg neu brifysgol), siop, gorsaf fysiau neu drenau, cyfleuster hamdden neu atyniad i dwristiaid. Nod Llywodraeth Cymru yw cynyddu nifer y teithiau byr drwy deithio Llesol i'r eithaf. Mae rhai llwybrau teithio Llesol eisoes yn ardal yr uwchgynllun, ac mae'r rhain wedi cael eu nodi, ynghyd â gwelliannau posibl i'r rhwydwaith, yng nghynllun teithio Llesol y Cyngor. Mae'r Cynllun Teithio Llesol wrthi'n cael ei adolygu, ac mae potensial i gynnwys cynigion newydd a all wireddu'r dyheadau a nodir yn yr uwchgynllun hwn.

5.24

Y rhwydwaith teithio lleol yw'r allwedd i

wneud y cyrchfannau yn yr uwchgynllun yn hygyrch ac, felly, mae'n elfen allweddol o'r broses o wireddu'r weledigaeth gyffredinol ar gyfer yr ardal. Bydd teithio Llesol yn sail i'r prosiectau a nodir yn fframwaith yr uwchgynllun a bydd yn cysylltu lleoliadau allweddol er mwyn helpu i ddatblygu economi integredig sy'n seiliedig ar ganol y trefi a'r atyniadau hamdden a'r atyniadau i dwristiaid yn yr ardal.

5.25

Bydd yr uwchgynllun yn nodi cynigion i wella cysylltedd rhwng yr asedau hyn ac i wella hygyrchedd drwy'r ardal gyfan.

Twristiaeth

5.26

Mae twristiaeth a gweithgareddau sy'n ymwneud â thwristiaeth yn elfen bwysig o economi ardal yr uwchgynllun. Mae Ffordd Goedwig Cwmcarn yn denu ychydig yn llai na 200,000 o ymweliadau y flwyddyn a hon yw conglfaen twristiaeth yn ardal yr uwchgynllun. Mae Parc Gwledig Cwm Sirhywi a Neuadd Goffa a Llyfrgell Trecelyn a changen

orllewinol Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog hefyd yn cyfrannu at yr arlwy cyffredinol i dwristiaid yn yr ardal.

5.27

Er bod yr economi dwristaidd yn ardal yr uwchgynllun yn gryf, mae nifer o faterion y mae angen ymdrin â nhw er mwyn ei chryfhau. Mae angen mwy o integreiddio rhwng y gwahanol gyfleusterau a rhwng y cyrchfannau a'r canol trefi lleol a'r cyfleusterau hamdden. Mae prinder llety i ymwelwyr drwy'r fwrdeistref sirol gyfan ac mae hyn yn broblem allweddol i Ffordd Goedwig Cwmcarn fel prif gyrchfan heb fawr ddim llety ar gyfer teithiau dros nos. Gall yr atyniadau eu hunain gael eu gwella a'u hamrywiaethu er mwyn cryfhau'r hyn y maent yn ei gynnig yn unigol.

Cyfleusterau cymunedol

5.28

Cyfleusterau cymunedol yw'r cyfleusterau hynny sy'n ymwneud yn uniongyrchol â'r cymunedau yn ardal yr uwchgynllun ac maent yn cynnwys llyfrgelloedd, canolfannau cymunedol, meddygfeydd a deintyddfeydd

ac ysgolion. Mae cyfleusterau cymunedol yn elfennau allweddol o lesiant trigolion a thrwy wella'r cyfleusterau hyn, bydd modd gwella ansawdd bywyd i drigolion yn ogystal â'r rhai sy'n ymweld â'r ardal ac yn gweithio yno. Fel rhan o'r datblygiadau diweddar yn Rhisga/Pont-y-meistr mae'r hen sinema wedi cael ei throï'n llyfrgell a chanolfan adnoddau cymunedol ac mae gofod theatr wedi cael ei adfer yn Neuadd Goffa Trecelyn sy'n ychwanegu at gyfoethogrwydd diwylliannol yr ardal.

5.29

Mae addysg hefyd yn ffactor allweddol yn llesiant trigolion, gan gynnig y cymwysterau i drigolion geisio gwaith a gwella a newid eu setiau sgiliau drwy ddysgu gydol oes. Coleg Crosskeys sydd ar y brig addysgol yn ardal yr uwchgynllun, ac mae'n cynnig cyrsiau TGAU a Safon Uwch yn ogystal â chysiau sy'n seiliedig ar sgiliau a chysiau addysg uwch eraill. Oherwydd problemau diweddar gyda hen Ysgol Uwchradd Cwmcarn, mae'r ysgol wedi cael ei dymchwel erbyn hyn ac mae cyfleoedd yn codi i wella'r ddarpariaeth addysg yn ardal yr uwchgynllun, yn enwedig

drwy ddarparu ysgol uwchradd cyfrwng Cymraeg newydd.

5.30

Mae Gwasanaeth Addysg Oedolion y cyngor (prif swyddfa/canolfan yn Nhŷ Oxford, Rhisga) yn cydnabod gwerth dysgu gydol oes ac yn parhau i fod yn ymrwymedig i gynnig amrywiaeth eang o gyfleoedd addysgol i bob dysgwr. Mae'r gwasanaeth yn anelu at ddiwallu anghenion unigolion a chymunedau lleol ac annog dysgu gydol oes drwy bartneriaeth â darparwyr addysg eraill. Mae'r gwasanaeth yn defnyddio cyllid gan Lywodraeth Cymru i gyllido cyrsiau dysgu a gyflwynir mewn amrywiol leoliadau ledled y fwrdeistref sirol. Mae'r gwasanaeth yn gweithio gyda sefydliadau eraill i gynnig amrywiaeth o gyfleoedd dysgu.

Tai

5.31

Oherwydd topograffi'r ardal a phroblemau llifogydd, cyfyngir yn fawr ar faint o dir y gellir ei ddatblygu. Er bod galw am dai o hyd yn yr ardal hon, mae'n debygol y caiff ei ateb drwy gyfleoedd ailddatblygu yn hytrach na thrwy ryddhau darnau sylweddol o dir newydd.

Adran 6: Fframwaith yr Uwchgynllun

6.1

Mae'r adran hon yn nodi'r cynigion ar gyfer safleoedd penodol a fydd yn helpu'r cyngor i wireddu ei weledigaeth ar gyfer ardal yr uwchgynllun. Mae llawer o'r prosiectau'n gydgyssylltiedig a bydd y broses o roi rhai o'r prosiectau hyn ar waith yn dibynnu ar brosiectau eraill, neu byddant yn cael eu datblygu ar y cyd â phrosiectau eraill. Yn ychwanegol at hyn, un o elfennau allweddol y Strategaeth Ddatblygu yw cyd-drefnu a chydgyssylltu gwahanol gyrchfannau a phrosiectau ac, fel y cyfryw, mae'r prosiectau a nodir yn yr adran hon yn becyn cyffredinol o fesurau yn hytrach na phrosiectau unigol annibynnol

A. Diogelu a gwella statws ardal yr uwchgynllun fel canolfan gyflogaeth is-ranbarthol drwy:

- Ddiogelu safleoedd cyflogaeth sefydledig;
- Ailddatblygu tir cyflogaeth a danddefnyddir neu dir cyflogaeth gwag;

- Cyflwyno defnyddiau mwy amrywiol yng nghanol trefi;
- Gwella'r arlwy i dwristiaid drwy wella'r atyniadau i dwristiaid sy'n bodoli eisoes a datblygu rhai newydd;
- Cryfhau'r cysylltiadau rhwng ysgolion, colegau a chyflogwyr.

A1 - Tir wrth ymyl Bridge Street

6.2

Mae'r safle hwn y tu mewn i ffiniau diffiniedig yr anheddiad. Yn dibynnu ar y perygl llifogydd [i'w gadarnhau yn haf 2021], efallai y bydd yn addas ar gyfer defnydd creu swyddi, tai, maes chwarae a pharc glan afon, neu hyd yn oed cymysgedd o ddefnyddiau.

Egwyddorion datblygu:

- Manteisio i'r eithaf ar safle ger canol y dref a'r orsaf drenau
- Manteisio i'r eithaf ar y lleoliad ar lan yr afon
- Efallai y byddai defnydd creu swyddi neu

ddefnydd cymunedol yn well na thai

- Efallai y bydd modd creu rhywfaint o seilwaith gwyrdd
- Ailddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol

A2 - North Celynen, Trecelyn

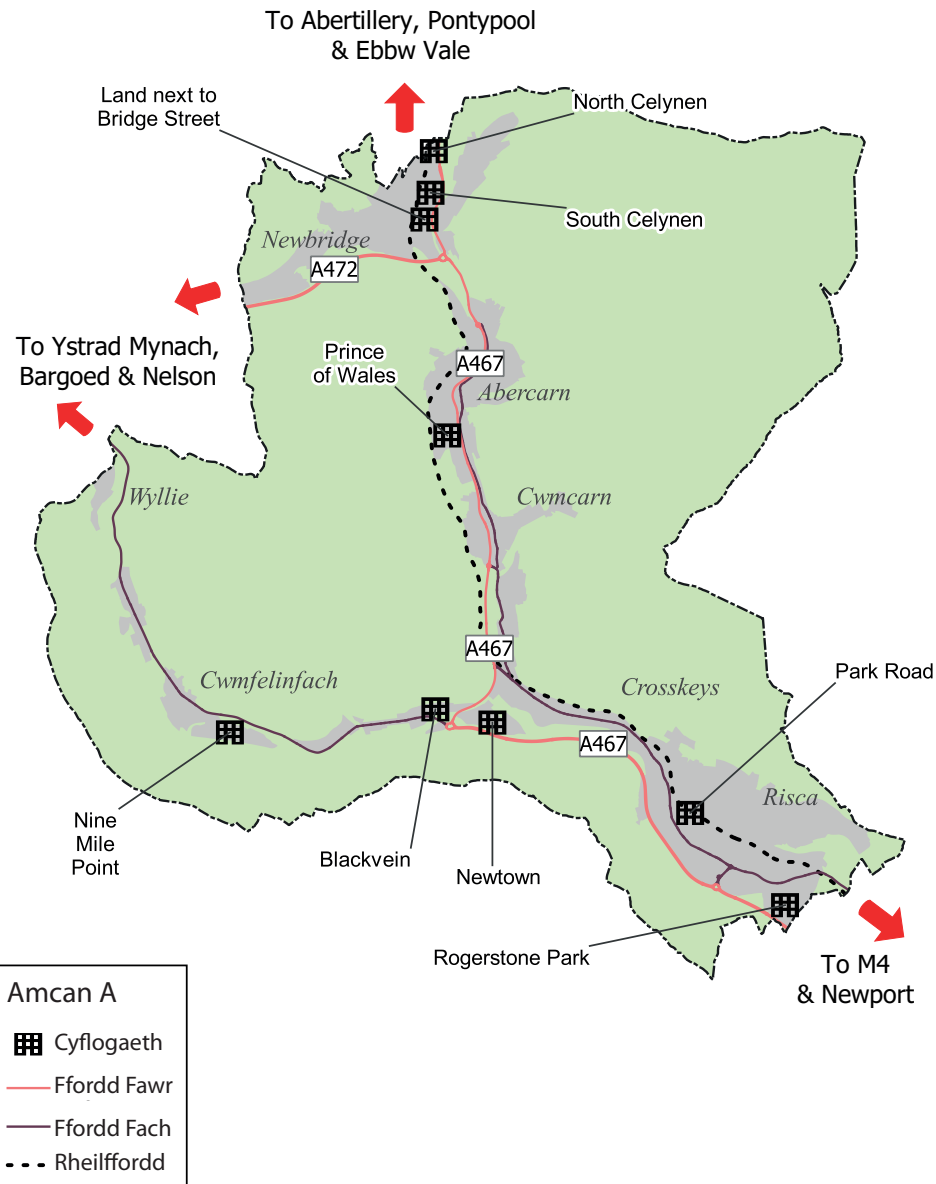
6.3

Mae'r darn hwn o dir yn safle cyflogaeth wedi'i ddiogelu yn y CDLI (gweler polisi EM2.14). Fodd bynnag, dim ond maes parcio ydyw, a gallai fod yn addas ar gyfer defnydd cyflogaeth estynedig neu ychwanegol..

Egwyddorion datblygu:

- Ailddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol
- Efallai y bydd modd rhoi blaenoriaeth i ddefnyddiau creu swyddi o fri
- Llwybrau teithio llesol diogel a chyfleus rhwng y safle, ystadau tai gerllaw a chanol y dref

Map o Safleoedd Cyflogaeth a Warchodir a Phrosiectau Ailddatblygu a allai greu rhwystr (gweler y rhestr)

A3 – Diogelu ac ailddatblygu Safleoedd Cyflogaeth presennol

6.4

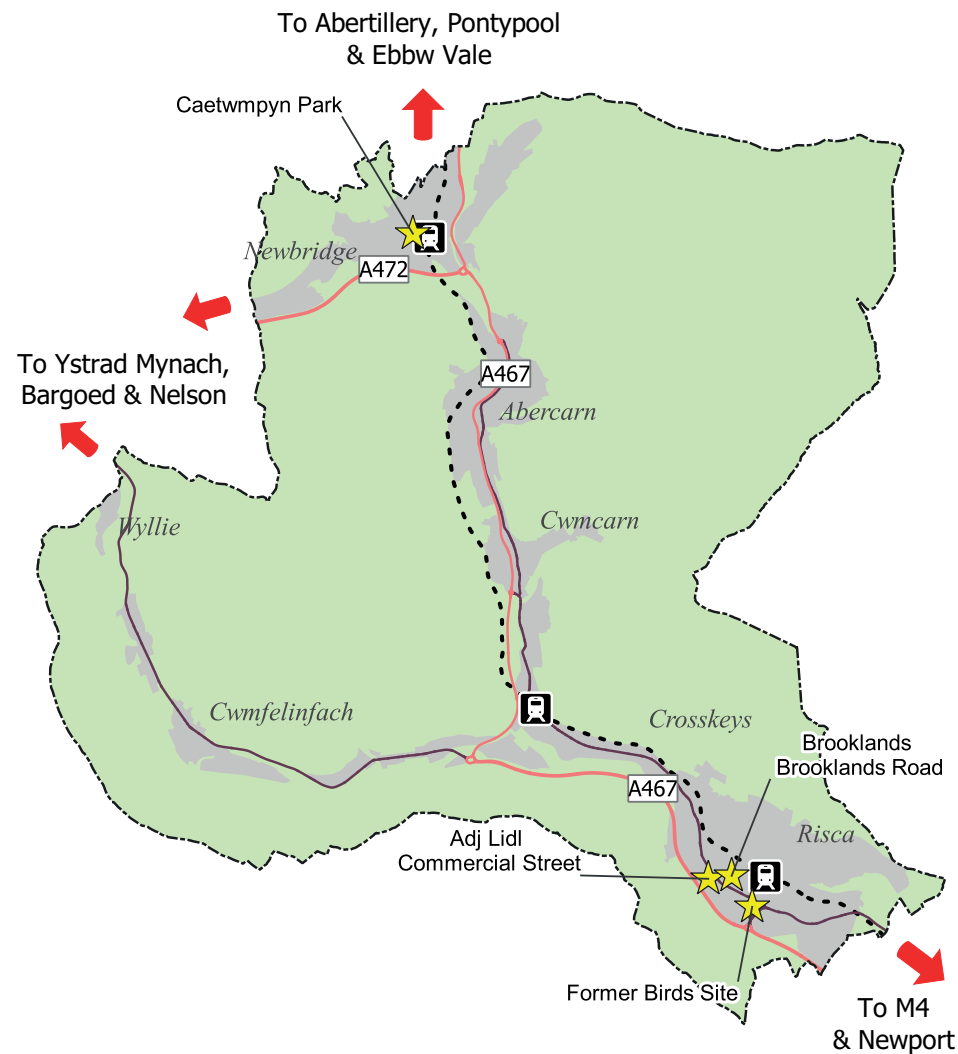
Mae'r CDLI mabwysiedig wedi nodi wyth safle cyflogaeth i'w diogelu o dan bolisi EM2. Mae'r safleoedd hyn yn ymestyn dros 80 hectar o dir ac yn cynnig amrywiaeth eang o gyfleoedd cyflogaeth. Mae'n hanfodol bod y safleoedd hyn yn cael eu diogelu a'u hailddatblygu os daw tir yn wag neu os bydd yn cael ei danddefnyddio er mwyn sicrhau bod y swyddogaeth gyflogaeth yn yr uwchgynllun yn parhau'n gryf..

B. Sefydlu'r ddau brif ganol tref fel cyrchfannau atyniadol, hygyrch a phrysur sy'n cynnig cymysgedd eang o ddefnyddiau a gwasanaethau yn ystod y dydd a'r nos.

B1 - Tir wrth ymyl Lidl, Commercial Street, Pont-y-meistr

Mae'r safle hwn wedi'i ddyrannu yn y CDLI (gweler polisi CM4.8) at ddefnydd manwerthu. Yn dibynnu ar lefel y perygl

Map o Gyfleoedd Ailddatblygu yng Nghanol Trefi (gweler y rhestr)

Amcan B	
	Canol y dref
	Ffordd Fawr
	Ffordd Fach
	Cyflogaeth
	Gorsaf Reilffordd

llifogydd, gall y safle hwn fod yn addas o hyd, mewn egwyddor, ar gyfer datblygiad masnachol.

6.5

Mae'r safle hwn wedi'i ddyrannu yn y CDLI (gweler polisi CM4.8) at ddefnydd manwerthu. Yn dibynnu ar lefel y perygl llifogydd, gall y safle hwn fod yn addas o hyd, mewn egwyddor, ar gyfer datblygiad masnachol.

Egwyddorion datblygu:

- Creu swyddi ac ysgogi gweithgarwch economaidd wrth ymyl canol y dref
- Helpu i gynnal anheddiad diffiniedig a chanol tref diffiniedig
- Dylai'r safle datblygedig greu amgylchedd sy'n ddiogel ac yn gyfleus i'r rhai sy'n defnyddio dulliau teithio llesol, ac yn ymuno â'r amgylchedd hwnnw

B2 – Hen Safle Birds, Pont-y-meistr

6.6

Mae'r safle hwn y tu cefn i Commercial Street, yn union i'r de o ganol y dref ac o fewn

prif ardal fasnachol y dref. Mae'n safle tir llwyd amlwg sy'n eiddo ar y cyd i'r Cyngor a datblygwr preifat (Grŵp Cwmnïau Birds)

6.7

Mae'r safle tir llwyd 1.36 hectar yn cynnwys tri darn gwahanol o dir sy'n gyfagos i'w gilydd. I'r gorllewin o'r darn o dir sy'n eiddo i Birds, mae safle tir llwyd mawr, gwastad sy'n eiddo i'r CBSC. Mae darn llai o dir sy'n eiddo i CBSC yng nghornel ogledd-ddwyreiniol y safle hwn yn cynnwys ardal wastad, wedi'i thirlunio. Arferai fod ffatri, maes parcio cyhoeddus a meithrinfa ar y safle hwn (maent wedi'u dymchwel erbyn hyn).

6.8

Mae cyfyngiadau ar y safle oherwydd problemau llifogydd a gallai hyn gyfyngu ar yr amrywiaeth o ddefnyddiau y gellid eu mabwysiadu ar y safle ailddatblygu hwn. Mae'r cyngor yn ceisio cyllid i gynnal astudiaeth er mwyn penderfynu ar y cyfleoedd ailddatblygu mwyaf priodol i gyflawni'r nod cyffredinol, sef creu datblygiad atyniadol, cynaliadwy ac 'addas at y diben'

sy'n canolbwyntio ar dwristiaeth a fydd yn ategu Ffordd Goedwig Cwmcarn a Chamlas Sir Fynwy a Brycheiniog ac yn ychwanegu gwerth atynt.

Egwyddorion datblygu:

- Cyfleoedd llesiant a chyflogaeth sylweddol ar gyfer amrywiaeth o fusnesau a sectorau, gan gynnwys manwerthu a hamdden
- Creu cyrchfan fawr ranbarthol newydd i ymwelwyr
- Datblygiad sy'n canolbwyntio ar hamdden er mwyn rhoi hwb i ddalgylch canol y dref a helpu i gryfhau'r economi liw nos bresennol ac ychwanegu gwerth at brofiad ymwelwyr.
- Ysgogi datblygiadau masnachol ehangach ar safleoedd eraill yng nghanol y dref
- Helpu i ddatblygu'r arlwy i dwristiaid yn y dref, gan ei chysylltu â'r Gamlas a Fforest Cwmcarn, sy'n atyniad o bwys cenedlaethol

B3 – Brooklands, Brooklands Road Rhisga

6.9

Mae'r safle hwn o fewn ffiniau diffiniedig yr anheddiad ac mae'n rhan o gyfleusterau gwasanaethau cymdeithasol ac addysgol y cyngor yn ardal Rhisga. Mae rhan o'r safle ar gael i'w ailddatblygu o bosibl. Mae problemau llifogydd ar y safle a all gyfyngu ar y defnyddiau posibl wrth ailddatblygu'r safle. Yn amodol ar fynediad a phroblemau o ran perygl llifogydd, gellid cod tai (gan gynnwys tai gwarchod) ar y safle, cyfleuster llety bach i dwristiaid neu swyddfeydd masnachol pe bai'n cael ei ailddatblygu.

Egwyddorion datblygu:

- Ailddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol
- Potensial i sicrhau defnyddiau mwy amrywiol yng nghanol y dref, o bosibl drwy ddarparu llety i dwristiaid mawr ei angen.
- Byddai angen mynd i'r afael â materion o ran mynediad a pherygl llifogydd wrth ailddatblygu'r safle.
- Potensial i greu swyddi

B4 - Parc Caetwmpyn, Trecelyn

6.10

Mar Parc Caetwmpyn yn barc cyhoeddus a man agored gwych ar ymyl ogledd-orllewinol canol tref Trecelyn. Mae'r parc yn cynnig cyfleoedd hamdden anffurfiol fel ardal dawel i ffwrdd oddi wrth brysurdeb canol y dref. Fodd bynnag, gall hefyd fod yn ardal ar gyfer digwyddiadau a gweithgareddau cymunedol.

6.11

Er gwaethaf potensial hamdden y parc, nid oes unrhyw arwyddion ac nid yw wedi'i integreiddio â chanol y dref. O ganlyniad, nid yw ymwelwyr yn ymwybodol o reidrwydd o fodolaeth y parc na'r cyfleoedd a gynigir yno. Mae angen rhaglen o arwyddion ac mae angen rhoi cyhoeddusrwydd i'r parc fel rhan o atyniad canol y dref. Yn ogystal â hyn, dylid ystyried gwelliannau lleol i'r parc, gan gynnwys mynedfa newydd ar Tynewydd Terrace, er mwyn gwella rhinweddau a hygyrchedd y parc.

B5 – Cyflwyno Defnyddiau Mwy Amrywiol

6.12

Mae canol tref Rhisga/Pont-y-meistr a chanol tref Trecelyn wedi perfformio'n well na chanol trefi eraill yn y fwrdeistref sirol, a hynny'n bennaf o ganlyniad i'r nifer mawr o fanwerthwyr lleol annibynnol yn y naill a'r llall. Er bod canol y trefi wedi bod yn perfformio'n dda, gellir yn sicr wella eu perfformiad a gellir cyflawni hyn yn rhannol drwy agwedd fwy rhyddfrydig tuag at ganiatáu defnyddiau masnachol a chymunedol mewn safleoedd canol tref gwag sydd wedi cael eu cyfyngu neu eu hatal yn y gorffennol er mwyn cynnal ardaloedd manwerthu canol y trefi. Mae'r sector manwerthu wedi bod yn dirywio ar y cyfan ledled y sir oherwydd patrymau siopa newidiol a'r defnydd cynyddol o siopa ar-lein. O ganlyniad, mae'n hanfodol bod canol y trefi yn dod yn fwy amrywiol eu natur i gynnig amrywiaeth ehangach o wasanaethau a chyfleusterau i ymwelwyr. Un enghraifft dda o amrywiaethu o'r fath oedd ailddatblygu'r Sinema yn Rhisga/Pont-y-meistr a'i throi'n llyfrgell a chanolfan adnoddau. Yn y dyfodol,

dylid edrych yn fwy ffafriol ar ddefnyddiau mwy amrywiol a fyddai'n ehangu ac yn cryfhau'r economi liw nos a derbyn mwy o gyfleoedd cyflogaeth fasnachol, gan gynnwys swyddfeydd a gwasanaethau, mewn unedau manwerthu presennol pan fydd cyfleoedd yn codi.

6.13

Bydd y Cyngor yn ceisio mynd i'r afael â phroblem adeiladau gwag yng nghanol ei drefi ac mae wrthi'n rhoi polisi gorfodi ar waith i'w gwneud yn ofynnol i berchenogion unedau wella eu heiddo a cheisio gweithredwyr newydd. Mae'r Cyngor hefyd wrthi'n cyflwyno parciau bach newydd yng nghanol tref Rhisga er mwyn galluogi masnachwyr i ymestyn eu hardal fasnachu y tu allan.

6.14

Cyn y pandemig, roedd sawl digwyddiad canol tref yn cael ei gynnal ym Mharc Tredegar, ac mae'r Cyngor yn bwriadu trefnu mwy o ddigwyddiadau o'r fath pan fydd y

cyfyngiadau sy'n gysylltiedig â'r coronafeirws wedi cael eu codi.

B6 – Gwelliannau Amgylcheddol a Hygyrchedd i Ganol Tref Rhisga/Pont-y-meistr a Chanol Tref Trecelyn.

6.15

Er bod y ddau ganol tref wedi bod yn perfformio'n dda yn ystod y cyfyngiadau, gellir gwneud gwelliannau i amgylchedd cyffredinol canol y trefi a all helpu i'w gwneud yn fwy atyniadol, cynyddu faint o amser a dreulir ynddynt a gwella potensial yr economi liw nos.

6.16

Felly, mae'r Cyngor wrthi'n ceisio cyllid ar gyfer adroddiad llunio lle ar gyfer canol tref Rhisga/Pont-y-meistr a fydd yn ystyried canol y dref yn ei gyfanrwydd ac yn gwneud argymhellion ynglŷn â chyfleoedd datblygu ac ailddatblygu, amrywiaethu a gwelliannau amgylcheddol i greu lle sydd â'i hunaniaeth gref ei hun.

6.17

Bydd gwella hygyrchedd ac amgylchedd canol y trefi yn eu gwneud yn fwy atyniadol

i ymwelwyr ac yn rhoi hwb i gyfleoedd ailddatblygu ac amrywiaethu sy'n codi yng nghanol y trefi. Mae nifer o ardaloedd lle y gallai gwelliannau amgylcheddol a hygyrchedd yn y ddau ganol tref fod yn fuddiol, gan gynnwys:

Rhisga

- Cyffordd Heol Casnewydd, Mill Street, B4591 a Commercial Street, Pont-y-meistr
- Troedffordd wrth ymyl gorsaf betrol Texaco, Pont-y-meistr
- Commercial Street, Pont-y-meistr
- Llwybr rhwng Commercial Street a Tesco, Pont-y-meistr
- Tiroedd Tredegar (Parc Rhisga), Rhisga
- Cyffordd Stryd Tredegar a Dan y Graig Road, Rhisga

Trecelyn

- Toiledau cyhoeddus, y Stryd Fawr
- Clwb Llafur Trecelyn, North Road
- Rhodfa Fuddug

- Troedffordd ger One Stop, y Stryd Fawr
- Y tu allan i dafarn Trecelyn, y Stryd Fawr
- North Road (sy'n arwain at y Stryd Fawr)
- A467
- Bridge Street
- Cyffordd Canolfan Hamdden Trecelyn a Bridge Street
- Cysylltiadau rhwng yr Orsaf Drenau (canol y dref) a Chanolfan Hamdden Trecelyn

6.18

Bu cryn dipyn o fuddsoddiad yn Neuadd Goffa ('Memo') Trecelyn yn ddiweddar, sy'n golygu bod yr adeilad trawiadol hwn yn cael ei ddefnyddio unwaith eto fel Sefydliad a theatr, sy'n cynnal sioeau a digwyddiadau..

C - Hyrwyddo a gwella'r economi dwristiaid drwy amrywio a chynyddu'r arlwy i dwristiaid, rhoi cyfleoedd i ddatblygu llety i dwristiaid a chysylltu asedau twristiaeth â'i gilydd ac â chanol trefi a chyfleoedd hamdden.

C1 - Neuadd Goffa (Memo) Trecelyn

6.19

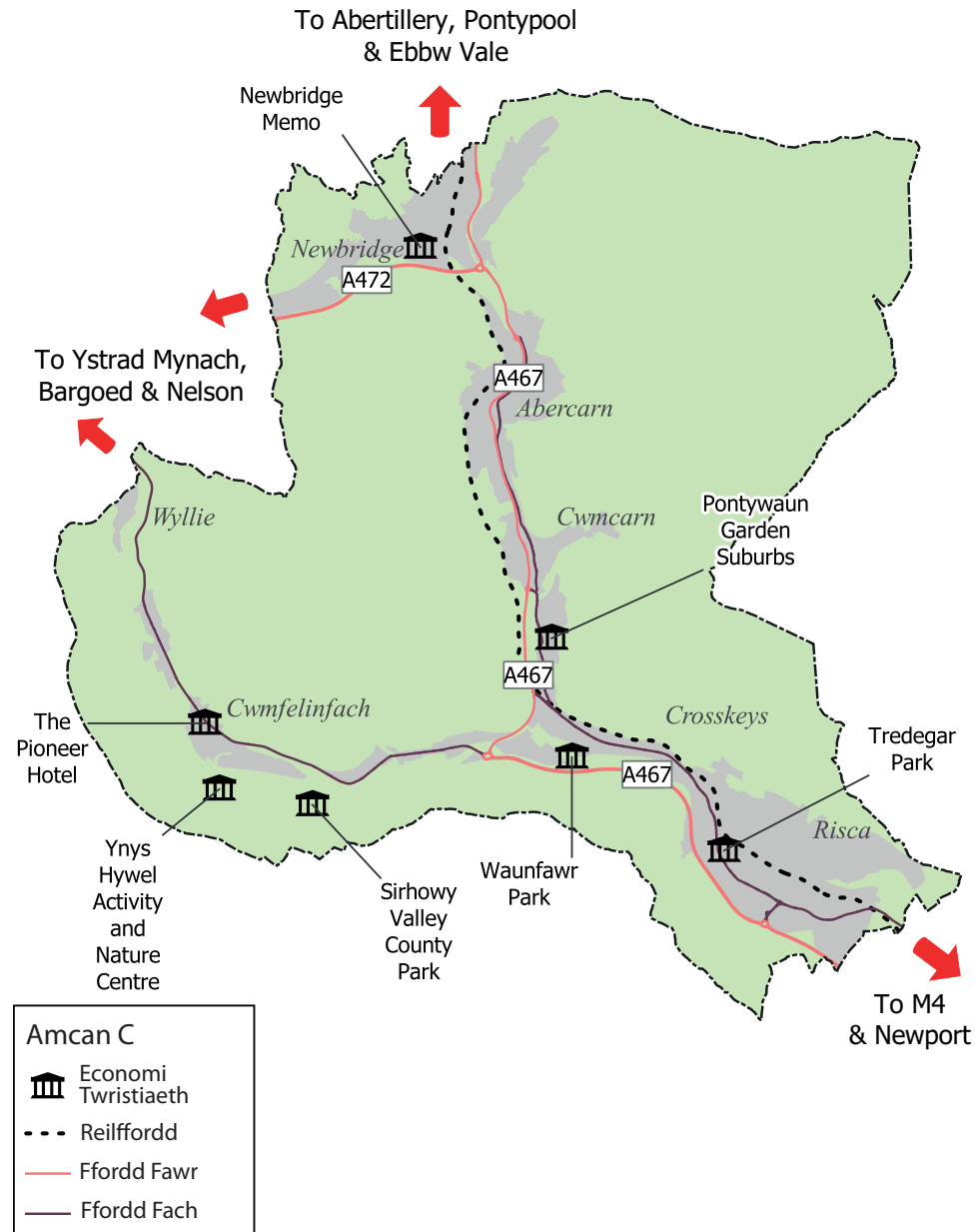
Mae'n gyfleuster pwysig sy'n hyrwyddo'r economi liw nos yn Nhrecelyn a dylid annog defnyddiau cyflenwol yng nghanol y dref er mwyn ehangu'r arlwy gyda'r nos. Dylid hefyd ei gysylltu ag ysgogwyr eraill yr economi liw nos, gan gynnwys canol tref Rhisga/Pont-y-meistr a gweithgareddau gyda'r hwyr yn Ffordd Goedwig Cwmcarn, fel rhan o ymgyrch hyrwyddo gyffredinol sy'n rhoi gwybodaeth am holl atyniadau ardal yr uwchgynllun ac yn eu cysylltu â'i gilydd fel cynnyrch mwy cydlynol. .

6.20

Parc mawr, wedi'i dirlunio yw Tiroedd Tredegar. Gellir ei gyrraedd drwy'r stryd fawr yng nghanol y dref. Mae'n cynnig cyfleoedd hamdden anffurfiol a ffurfiol a gallai fod yn lleoliad ar gyfer amrywiaeth eang o ddigwyddiadau i dwristiaid a digwyddiadau manwerthu a fyddai'n ategu'r arlwy cyffredinol i dwristiaid. Gellid gwella'r parc drwy gyfleusterau ac atyniadau ychwanegol.

C2 - Tiroedd Tredegar (Parc Rhisga), Rhisga

Map o Atyniadau Twristiaid (Presennol a Phosibl) (gweler y rhestr)

6.21

Parc mawr, wedi'i dirlunio yw Tiroedd Tredegar. Gellir ei gyrraedd drwy'r stryd fawr yng nghanol y dref. Mae'n cynnig cyfleoedd hamdden anffurfiol a ffurfiol a gallai fod yn lleoliad ar gyfer amrywiaeth eang o ddigwyddiadau i dwristiaid a digwyddiadau manwerthu a fyddai'n ategu'r arlwy cyffredinol i dwristiaid. Gellid gwella'r parc drwy gyfleusterau ac atyniadau ychwanegol.

Egwyddorion datblygu:

- Dylai'r holl weithgareddau roi ystyriaeth briodol i'r trigolion yn yr ardal gyfagos y gall sŵn neu weithgareddau effeithio arnynt.
- Dylai unrhyw gyfleusterau newydd gydweddu â'r parc a'i leoliad.

C3 - Parc Waunfawr, Crosskeys

6.22

Mae Waunfawr, sy'n safle naw hectar, yn cynnwys meysydd chwarae, bandstand hanesyddol, gardd gymunedol lwyddiannus a nifer o gyfleusterau hamdden eraill. Yn

2011, cafodd Wobr y Faner Werdd, sy'n cydnabod parciau a mannau gwyrdd sydd wedi'u rheoli'n dda. Mae lle yn y parc i gynnal digwyddiadau i dwristiaid a digwyddiadau eraill a allai wella'r arlwy i ymwelwyr. Er nad yw'r parc nepell o'r orsaf drenau yn Crosskeys, ni roddir unrhyw wybodaeth na chyfarwyddiadau i ymwelwyr yn eu hysbysu am fodolaeth y parc. Byddai gwella'r cysylltiadau teithio llesol rhwng y parc a'r orsaf drenau yn Crosskeys ac â chanol tref Rhisga/Pont-y-meistr yn gwneud yr ased hamdden gwerthfawr hwn yn llawer mwy hygyrch.

C4 - Gwesty'r Pioneer, Cwmfelin-fach

6.23

Mae Gwesty'r Pioneer, sy'n adeilad rhestredig gradd II, yng nghanol pentref Cwmfelin-fach. Fel yr awgryma'r enw, hen westy oedd yr adeilad hwn, ond daeth y defnydd hwn i ben flynyddoedd lawer yn ôl. Mae'r eiddo o dan berchenogaeth breifat ac mae'r perchennog wedi gwneud rhywfaint o waith ar yr adeilad rhestredig heb ganiatâd ac mae hysbysiad gorfodi wedi cael ei roi i unioni'r gwaith hwn.

Byddai'r adeilad yn addas i'w droi'n fflatiau, ond mae ei leoliad yn annhebygol o ennyn llawer o ddiddordeb yn y farchnad dai. Byddai adfer defnydd llety i dwristiaid yn yr adeilad hwn, yn amlwg, yn gwireddu dyheadau cyffredinol ardal yr uwchgynllun ac yn sicrhau cyfran o'r economi dwristiaid i Gwm Sirhywi Isaf. Mae potensial hefyd ar gyfer addasiad defnydd cymysg, yn cynnwys rhywfaint o ofod masnachol i fusnesau ynghyd â llety i dwristiaid neu rywfaint o lety ar ffurf fflatiau.

Egwyddorion datblygu:

- Mae angen cadw diddordeb hanesyddol yr adeilad a'i ddefnyddio fel rhan o unrhyw addasiad
- Ailddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol
- Potensial i greu swyddi a denu cyfran o'r economi dwristiaid

C5 - Parc Gwledig Cwm Sirhywi

6.24

Ar hyn o bryd, mae Parc Gwledig Cwm Sirhywi yn gyfleuster lleol sy'n cynnig cyfleoedd da

i gerdded a beicio a darganfod amrywiaeth eang o fywyd gwyllt ac asedau treftadaeth. Mae'n seiliedig ar egwyddor cysylltiadau trafniadaeth, rhai hen a newydd, gyda'r hen linell reilffordd o Dredegar i Ddociau Casnewydd yn rhedeg ar hyd y Parc a llwybrau beicio at ddefnydd cerddwyr a beicwyr a all eu tywys i un o Barciau Gwledig eraill Caerffili ym Mhenalltau. Yn ogystal â'i asedau trafniadaeth, mae'r parc yn cynnig nifer o amgylcheddau gwahanol o goetiroedd wedi'u rheoli ar y llethrau i amgylchedd dŵr Afon Sirhywi. Ar hyn o bryd, nid yw'r parc yn denu niferoedd mawr o ymwelwyr o'r tu allan i'r fwrdeistref sirol. Serch hynny, mae'n rhan bwysig o Barc Rhanbarthol y Cymoedd a'r rhwydwaith o fannau agored a reolir gan y Cyngor. Ymhlith y gwelliannau amgylcheddol sy'n mynd rhagddynt mae cwmpo coed heintiedig, plannu coed newydd yn eu lle, a gweithgarwch 'dal a storio carbon'. Mae cynlluniau eraill yn cynnwys creu caffi a chyfleusterau hurio beiciau a defnyddio adeiladau fferm a Chapel y Babell ar gyfer

gweithgareddau addysgol, dehongli a chymunedol.

6.25

Mae'r Cyngor wedi datblygu gweledigaeth ar gyfer y parc sy'n nodi'r athroniaeth ar gyfer gwella'r Parc Gwledig.

Mae'r Weledigaeth hon yn nodi:

Yr athroniaeth sy'n sail i'r gwaith datblygu yw gwella golwg y safle a'r profiad o'i ddefnyddio drwy reoli'r dirwedd a hyrwyddo mwy o ddefnydd o'r rhannau o'r parc i ffwrdd o'r rheilffordd, gan gynnwys cysylltiadau â'r dirwedd ehangach. Mae hefyd yn cynnwys cynyddu'r cysylltiadau â'r gymuned leol, yn enwedig o ran darparu cyfleusterau cymunedol priodol a mannau masnachu sy'n gysylltiedig ag adnoddau lleol.

Dylai'r safle hwn bwysleisio gweithgareddau 'estynedig' anffurfiol yn seiliedig ar y rheilffordd. Mae fferm Ynys Hywel yn cynnig canolfan addas i reoli'r dirwedd a gellid cyfuno'r swyddogaeth hon â rhyngweithio â'r cyhoedd drwy gysylltiad â'r prif faes parcio, lle y dylid annog neu hwyluso gweithgarwch masnachol a chanol parc.

C6 – Canolfan Weithgareddau a Natur Ynys Hywel

6.26

Mae Canolfan Weithgareddau a Natur Ynys Hywel, ger pentref Cwmfelin-fach ym Mharc Gwledig Cwm Sirhywi, yn ganolfan addysg i blant ac oedolion sy'n cael ei rhedeg yn annibynnol. Mae'n cynnig y lleoliad perffaith i ddysgu sut i fyw bywyd da a meithrin y sgiliau a'r hyder sy'n hanfodol ym mhob agwedd ar fywyd modern. Mae'r Ganolfan hefyd yn cynnal diwrnodau adeiladu tîm corfforaethol, yn darparu gwasanaethau 'seibiant' a gwely a brecwast, ac yn gweithredu fel 'encilfa Gristnogol'.

6.26

Mae'r gwaith o ddatblygu a gwella'r Ganolfan yn rhan o'r gwelliannau cyffredinol i Barc Gwledig Cwm Sirhywi a bydd datblygiadau a gwelliannau yn y naill gyfleuster yn ategu'r rhai yn y cyfleuster arall. Un gwelliant arfaethedig i'r ganolfan yw Gardd Gobaith Llesiant arfaethedig a fydd yn rhoi lle i grwpiau sy'n cefnogi pobl sydd â chyflyrau megis clefyd Alzheimer, clefyd Parkinson, iselder ac anhwylder straen ôl-drawmatig.

C7 – Garden Suburbs Pont-y-waun, Pont-y-waun

6.28

Adeiladwyd Garden Suburbs Pont-y-waun fel rhan o'r mudiad 'dinasoedd gardd' mewn sawl cam ar ôl y Rhyfel Byd Cyntaf. Mae'r rhan hanesyddol o'r Garden Suburbs wedi'i dynodi'n ardal gadwraeth, ac mae bron pob un o'r adeiladau yn yr ardal honno wedi'u rhestru. Dylid hyrwyddo'r Garden Suburbs fel atyniad i dwristiaid sydd o fewn pellter cerdded i Ffordd Goedwig Cwmcarn a Crosskeys.

D - Amrywio a gwella arlwy Ffordd Goedwig Cwmcarn a gwella'r dulliau dehongli a'r cysylltiadau rhyngddi a chanol tref Rhisga a chamlas Sir Fynwy a Brycheiniog.

D1 - Ffordd Goedwig Cwmcarn

6.29

Mae Ffordd Goedwig Cwmcarn yn atyniad i dwristiaid o bwys is-ranbarthol sy'n denu ychydig yn llai na 200,000 o ymweliadau y flwyddyn. Mae'r ffordd yn cynnwys

nifer o atyniadau, gan gynnwys llwybrau beicio mynydd o'r radd flaenaf, llwybrau cerdded helaeth, ffordd goedwig â mannau picnic, beicio mynydd, cyfeiriannau a gweithgareddau dŵr drwy Anturiaethau Caerffili a maes chwarae antur.

6.28

Yn sgil rhaglen fuddsoddi gwerth £4m yn Fforest Cwmcarn mae model partneriaeth newydd wedi datblygu rhwng y Cyngor a Cyfoeth Naturiol Cymru ac mae opsiynau buddsoddi ar gyfer y dyfodol wrthi'n cael eu llunio gan 'Tomorrows Tourism', sef ymgynghorwyr ar dwristiaeth a gomisiynwyd i ddatblygu Fforest Cwmcarn fel atyniad rhanbarthol i dwristiaid. Rhagwelir y bydd Fforest Cwmcarn, o dan y cynllun, yn sbardun i adfywio'r ardal yn fwy cyffredinol, yn gysylltiedig â chanol tref Rhisga.

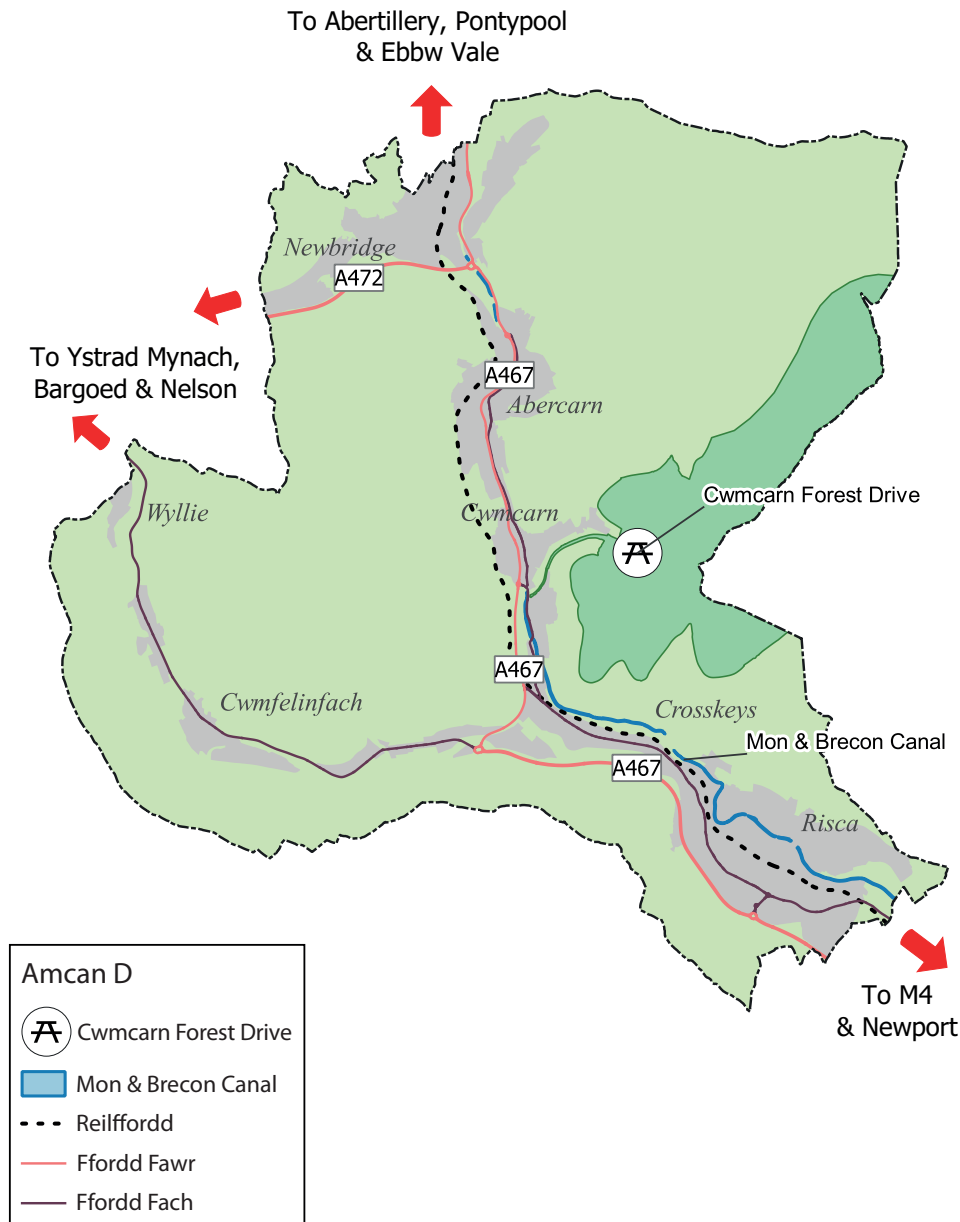
6.29

Ymhlith y gwelliannau a'r datblygiadau diweddar ar y safle mae'r canlynol:

- Gosod chwe chaban gwyliau moethus newydd

- Creu llwybr beicio traws gwlad newydd i deuluoedd ar gyfer pob gallu
- Gwelliannau i'r rhwydwaith o lwybrau troed
- Adnewyddu'r gegin a darparu man gweini bwyd a chyfarpar newydd
- Gwella'r ganolfan ymwelwyr (tynnu hen ddecin, gosod tarmac lliw, creu man eistedd newydd ac ardal chwarae newydd i blant bach)
- Creu ardal chwarae newydd ychydig islaw'r llyn
- Gosod chwe man gwefru ar gyfer cerbydau trydan yn y prif faes parcio
- Adnewyddu pob rhan o atyniad y ffordd goedwig a darparu ardaloedd chwarae, ardaloedd picnic, meysydd parcio a gwella arwyneb y ffordd.
- Gosod Celf Gyhoeddus er mwyn cyflwyno chwedlau a hanes a chwedloniaeth cawr claddedig (corff Brân o'r Mabinogi o bosibl) a thrysor claddedig sy'n cael ei warchod gan haid o wenyn yn Nhwmbarlwm, yn ôl y chwedl.

Map o Ffordd Goedwig Cwmcarn a Chamlas Mynwy ac Aberhonddu (gweler y rhestr)

6.32

Nodwyd nifer o welliannau i'w gwneud yn y dyfodol agos hefyd, gan gynnwys:

- Sefydlu'r llyn fel prif ffocws y safle (cynllun tirlunio mawr, ardaloedd picnic newydd, seddi, cyfleusterau barbeciw, cerfluniau, rampiau mynediad, plannu, decin, pont, lleoedd parcio);
- Lleoedd parcio newydd wrth ymyl olwyn y pwll (24 o leoedd ychwanegol ymhellach i fyny'r cwm, ynghyd â llwybr troed newydd sy'n rhoi mynediad i'r llyn);
- Tri chaban gwyliau ychwanegol i gwblhau'r gosodiad ar y maes cabanau;
- Dolen Llwybr y Twrch: pump i saith cilomedr ychwanegol o lwybr beicio unffordd i feicwyr mynydd er mwyn iddynt allu aros ar y mynydd am fwy o amser.

6.33

Pan fydd yr opsiynau buddsoddi wedi'u paratoi a phan fydd y gymuned wedi cael ei chynnwys yn fwy cyffredinol, byddant yn cael eu rhoi ar waith yn unol â chynllun cyflawni a phan fydd cyllid ar gael.

D2 - Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog

6.34

Adeiladwyd Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog dros 200 o flynyddoedd yn ôl fel rhan o'r chwyldro diwydiannol i gludo glo, haearn a chalchfaen o'r mannau lle y'u cloddiwyd i Ddociau Casnewydd.

6.33

Mae'r gamlas yn ased hamdden pwysig sy'n rhedeg drwy ardal yr uwchgynllun, gan gynnig llwybr pwrpasol i feicwyr a cherddwyr rhwng yr aneddiadau yng Nghwm Ebwy. Mae hefyd yn gysylltiad y gellid gwneud llawer mwy o ddefnydd ohono ac a all wella'r economi dwristiaid drwy gysylltu atyniadau i dwristiaid a gwasanaethau â'i gilydd.

6.34

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili, ynghyd â Chyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen, ac ar y cyd ag Ymddiriedolaeth Camlesi Sir Fynwy, Brycheiniog a'r Fenni, wedi cyflwyno cais llwyddiannus i Gronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop i wella'r cyfleusterau ar y gamlas yng Nghaerffili a Thorfaen a datblygu cysylltiadau

ffisegol a chysylltiadau allweddol rhwng Torfaen a Chaerffili dros Fynydd Maen a Thwmbarlwm. Fe'i gelwir yn Driongl Antur y Gamlas.

6.35

Mae prif elfennau'r gwelliannau hyn yn ardal yr uwchgynllun yn canolbwyntio ar gangen Crymlyn a phrif ganlyniad y gwaith hwn yw gwella arlwy twristiaeth/hamdden Cwmcarn yn y rhanbarth a gwneud gwelliannau seilwaith i'r Gamlas.

6.36

Drwy ailagor rhannau o Gamlas Sir Fynwy a Brycheiniog ("Triongl Antur Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog ERDF") gellid denu mwy o ymwelwyr, creu mwy o swyddi a sicrhau mwy o wariant yn yr ardal.

E - Gwella hygyrchedd i wasanaethau ac atyniadau ardal yr uwchgynllun, a hynny o fewn ardal yr uwchgynllun a thu hwnt.

E1 – Gwelliannau'r Metro a'r Metro a Mwy i linell reilffordd Cwm Ebwy

6.39

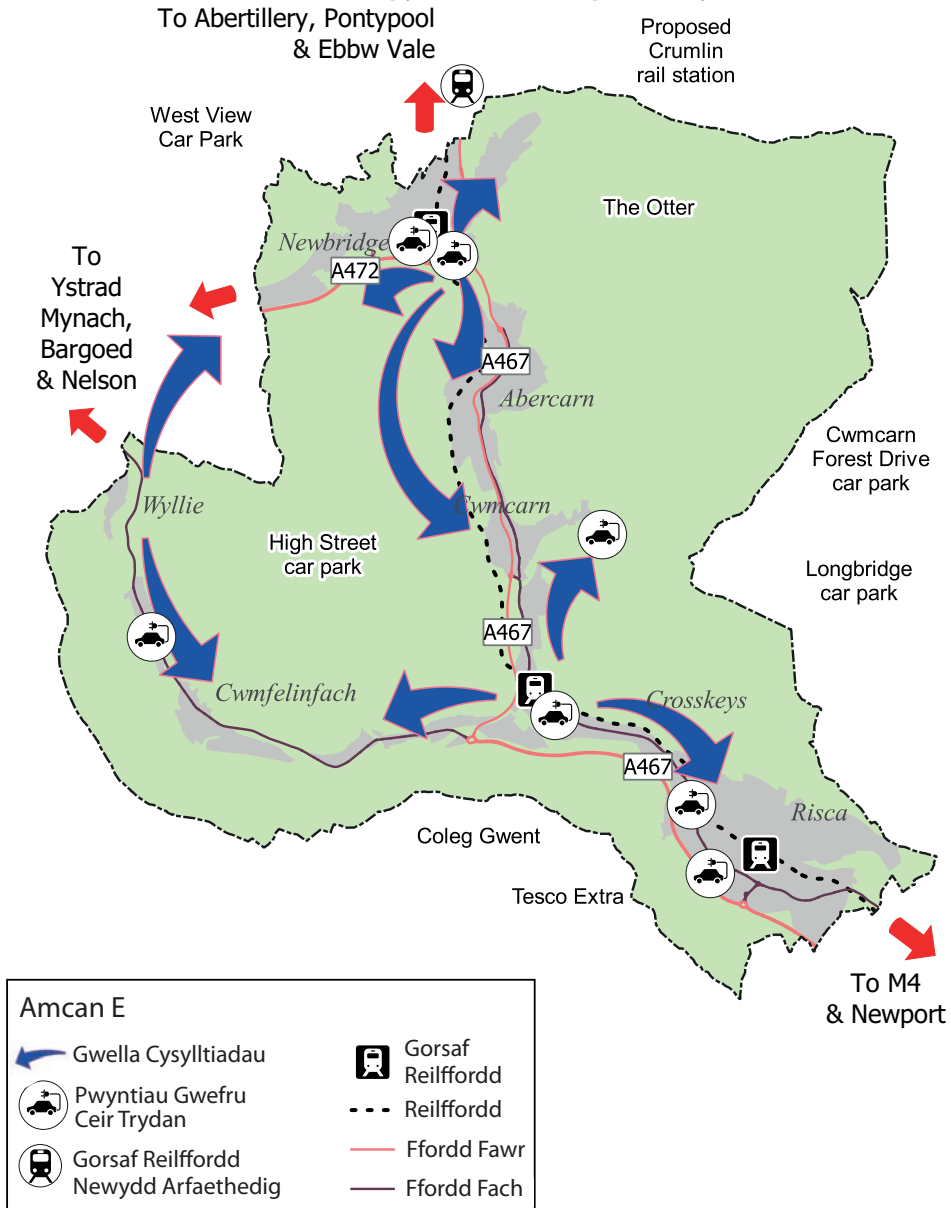
Ar hyn o bryd mae'r llinell hon yn gweithredu

gwasanaeth i deithwyr bob awr i Gaerdydd, sy'n stopio mewn tair gorsaf, sef Trecelyn, Crosskeys a Rhisga a Phont-y-meistr, gan gyfrif am fwy na 350,00 o deithiau y flwyddyn. Mae darparu cysylltiad uniongyrchol â Chasnewydd, yn hytrach na Chaerdydd, yn rhoi pwynt gwerthu unigol i'r llinell hon, gan mai dim ond i Gaerdydd y mae llinell Cwmni Rhymni yn rhedeg. O ganlyniad, mae adfer gwasanaethau i Gasnewydd yn rhan hollbwysig o ehangu dalgylch ardal yr uwchgynllun a chynyddu nifer y teithiau gan ymwelwyr. Er mwyn darparu ar gyfer hyn, byddai angen gwneud gwaith ar y cledrau a'r signalau ym mhen deheuol y llinell y tu allan i ardal yr uwchgynllun.

6.38

Yn ogystal â hyn, mae dyheadau i gynyddu lefel y gwasanaeth ar y llinell i wasanaeth bob hanner awr neu hyd yn oed bob chwarter awr (fel llinell Cwmni Rhymni). Er mwyn gwneud hyn byddai angen gosod cledrau newydd i ddarparu dolenni pasio (ar gyfer gwasanaeth bob hanner awr) neu ailosod llawer o'r ail gledrau ar gyfer gwasanaeth bob 15 munud.

Map o Rwyddineb Symud a Geisir (teithio llesol a thrafnidiaeth gyhoeddus) (gweler y rhestr)

E2 - Teithio Llesol

6.41

Mae teithio llesol yn cwmpasu llwybrau cerdded a beicio ar gyfer teithiau pob dydd, gan gynnwys i'r ysgol, i'r gwaith, i'r siopau ac i gael gwasanaethau, megis canolfannau iechyd neu hamdden. Mae llwybrau teithio llesol yn bwysig o ran hyrwyddo ffyrdd iachach o fyw a gwella cysylltedd a hygyrchedd. Mae'r strategaeth ddatblygu ar gyfer ardal yr uwchgynllun yn seiliedig ar gysylltu atyniadau, canol trefi a chyflogaeth er mwyn cynnig pecyn cydlynol a fydd yn hyrwyddo economi'r ardal ac yn cynyddu'r economi dwristaidd.

6.40

Mae dyletswydd ar y Cyngor i baratoi Map Rhwyddineb Integredig Teithio Llesol sy'n dangos yr holl lwybrau teithio llesol yn y fwrdeistref sirol. Cyhoeddwyd y fersiwn gyntaf o'r map yn 2015. Ar adeg ysgrifennu, mae'r map wedi cyrraedd trydydd cam adolygiad. Caiff map cynigion wedi'i ddiweddarau ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Rhagfyr 2021 fan bellaf.

6.41

Bydd y Cyngor yn cynnal cam arall yn y broses ymgynghori a fydd yn ceisio barn ar lwybrau newydd a ddylai gael eu darparu drwy'r rhaglen teithio llesol. Pan fydd y cam hwn wedi'i gwblhau, caiff y map ei adolygu a chaiff y cynigion newydd eu nodi. Dangosir llwybrau presennol y map yn y cynlluniau isod.

E3 - Hygyrchedd

6.44

Mae angen llwybrau cerdded, olwyno a beicio diogel a chyfleus rhwng ystadau tai, mannau agored cyhoeddus, gorsafoedd trenau, ysgolion, colegau, canol trefi, safleoedd cyflogaeth mawr ac atyniadau i dwristiaid yn ardal yr uwchgynllun er mwyn cyflawni ei strategaeth ddatblygu i integreiddio'r arlwy i ymwelwyr a thrigolion. Er nad oes unrhyw gynigion penodol yn y map ar hyn o bryd, caiff y cysylltiadau a'r gwelliannau canlynol eu hystyried fel rhan o'r ymgynghoriad cam 3 ar yr adolygiad o'r map:

- Gwella hygyrchedd i ganol tref Rhisga/ Pont-y-meistr drwy lwybrau rheiddiol;
- Gwella'r cysylltiadau â chanol tref Rhisga/ Pont-y-meistr, yn enwedig:
 - Cysylltiadau â'r orsaf drenau.
 - Cysylltiadau â Ffordd Goedwig Cwmcarn
 - Cysylltiadau â Pharc Gwledig Cwm Sirhywi
- Gwella hygyrchedd i ganol tref Trecelyn drwy lwybrau rheiddiol;
- Gwella'r cysylltiadau â chanol tref Trecelyn, yn enwedig:
 - Cysylltiadau â Ffordd Goedwig Cwmcarn
 - Cysylltiadau â Pharc Gwledig Cwm Sirhywi
 - Cysylltiadau â Chefn-y-pant
- Gwella'r cysylltiadau rhwng Trecelyn a Rhisga;
- Gwella'r cysylltiadau rhwng Wyllie a Threcelyn;
- Gwella'r cysylltiadau rhwng Wyllie a Rhisga;

- Gwella'r cysylltiadau rhwng Crosskeys a Phont-y-meistr;

E4 – Gwasanaethau Bysiau

6.45

Fel yr amlinellir yn y Crynodeb o Gymeriad yr Ardal, mae gwasanaethau bysiau da yng Nghwm Ebwy, gyda gwasanaeth trwodd yn rhedeg bob 15 munud o Goed Duon i Gasnewydd. Mae gwasanaeth bysiau yn rhedeg bob hanner awr yng Nghwm Sirhywi Isaf. Dylid ceisio gwasanaethau amlach yn ystod y dydd yng Nghwm Sirhywi Isaf a chyda'r hwyr ac yn ystod y nos yng Nghwm Ebwy.

E5 - Gwelliannau i Orsafoedd Trenau

6.46

Mae'r gorsafoedd trenau yn ganolbwynt i'r trefi lle maent wedi'u lleoli, gan gynnig hybiau ar gyfer trafndiaeth gynaliadwy. Fodd bynnag, er bod gorsaf Trecelyn wedi'i lleoli mewn man amlwg iawn yng nghanol y dref, mae gorsaf Crosskeys ar lefel dipyn yn uwch na'r brif stryd drwy'r dref ac mae gorsaf

Rhisga wedi'i gwahanu oddi wrth ganol y dref i'r fath raddau fel na fyddai'n amlwg bod gorsaf yn Rhisga oni bai bod rhywun yn gwybod bod un yno.

6.47

Byddai'n fuddiol pe bai pob un o'r tair gorsaf yn cael eu hintegreiddio'n ehangach â chanol y trefi a hefyd pe bai gwelliannau amgylcheddol a fyddai'n gwella eu mynedfeydd a'r llwybrau i'w cyrraedd. Mae gwelliannau'r Metro yn cynnwys elfen o greu lle sy'n ceisio gwella amgylchedd gorsafoedd ar y rhwydwaith, gan eu gwneud yn fwy atyniadol i ddefnyddwyr a hyrwyddo'r metro fel dull trafniadaeth. Dylid ceisio gwelliannau i amgylcheddau'r gorsafoedd a'u hintegreiddio â chanol y trefi fel rhan o agenda creu lleoedd y Metro.

E6 – Ymestyn Cynllun Parcio a Theithio Trecelyn

6.48

Oherwydd eu lleoliadau a'r topograffi lleol, nid oes lle i ymestyn darpariaeth parcio a theithio yn Rhisga/Pont-y-meistr nac

yn Crosskeys a byddai angen ymyriadau sylweddol a chostus sy'n debygol o gynnwys caffael eiddo. Fodd bynnag, mae'r Cyngor mewn trafodaethau â pherchennog tir er mwyn sicrhau tir i ymestyn y ddarpariaeth parcio a theithio gyfyngedig bresennol sy'n gysylltiedig â'r orsaf. Byddai'r safle o fewn pellter cerdded i'r orsaf ond byddai'n gallu cynyddu'r ddarpariaeth parcio a theithio ar gyfer yr orsaf hon yn sylweddol

E7 - Cerbydau Trydan

6.49

Nod polisi Llywodraeth Cymru yw annog y defnydd o gerbydau trydan yn lle rhai sy'n defnyddio tanwydd. Fel y cyfryw, bydd angen datblygu rhwydwaith o fannau gwefru cerbydau trydan er mwyn hwyluso'r newid hwn a'i gwneud yn bosibl i'r cerbydau hyn gael eu defnyddio yn ardal yr uwchgynllun. Mae nifer o safleoedd lle mae mannau gwefru cerbydau trydan eisoes ar gael yn ardal yr uwchgynllun, sef:

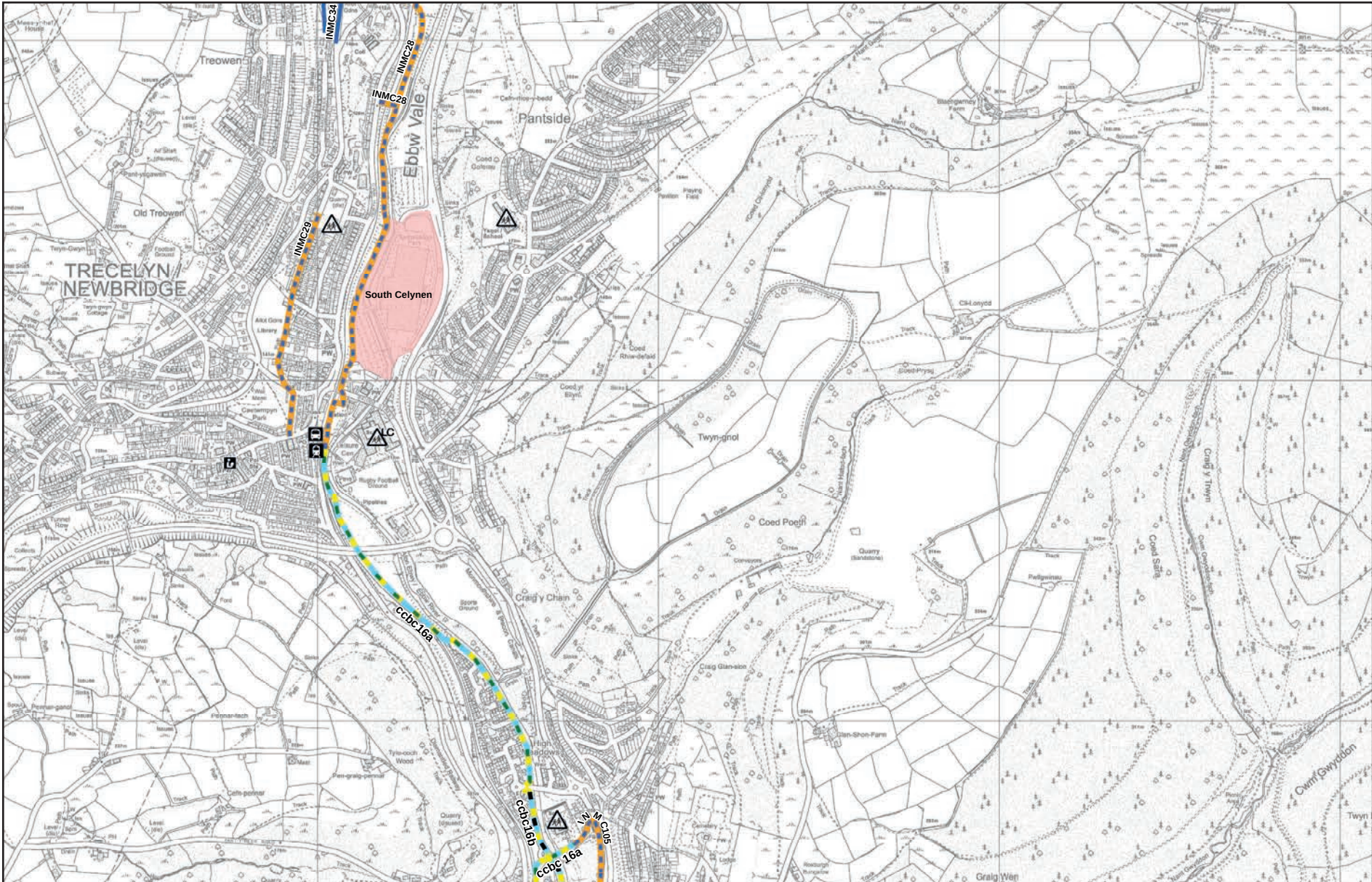
- Maes parcio West View, Trecelyn

- The Otter, Trecelyn
- Maes parcio Canolfan Ymwelwyr Ffordd Goedwig Cwmcarn
- Campws Crosskeys Coleg Gwent
- Maes parcio Longbridge, Rhisga
- Tesco Extra, Rhisga
- Maes parcio'r Stryd Fawr, Ynys-ddu.

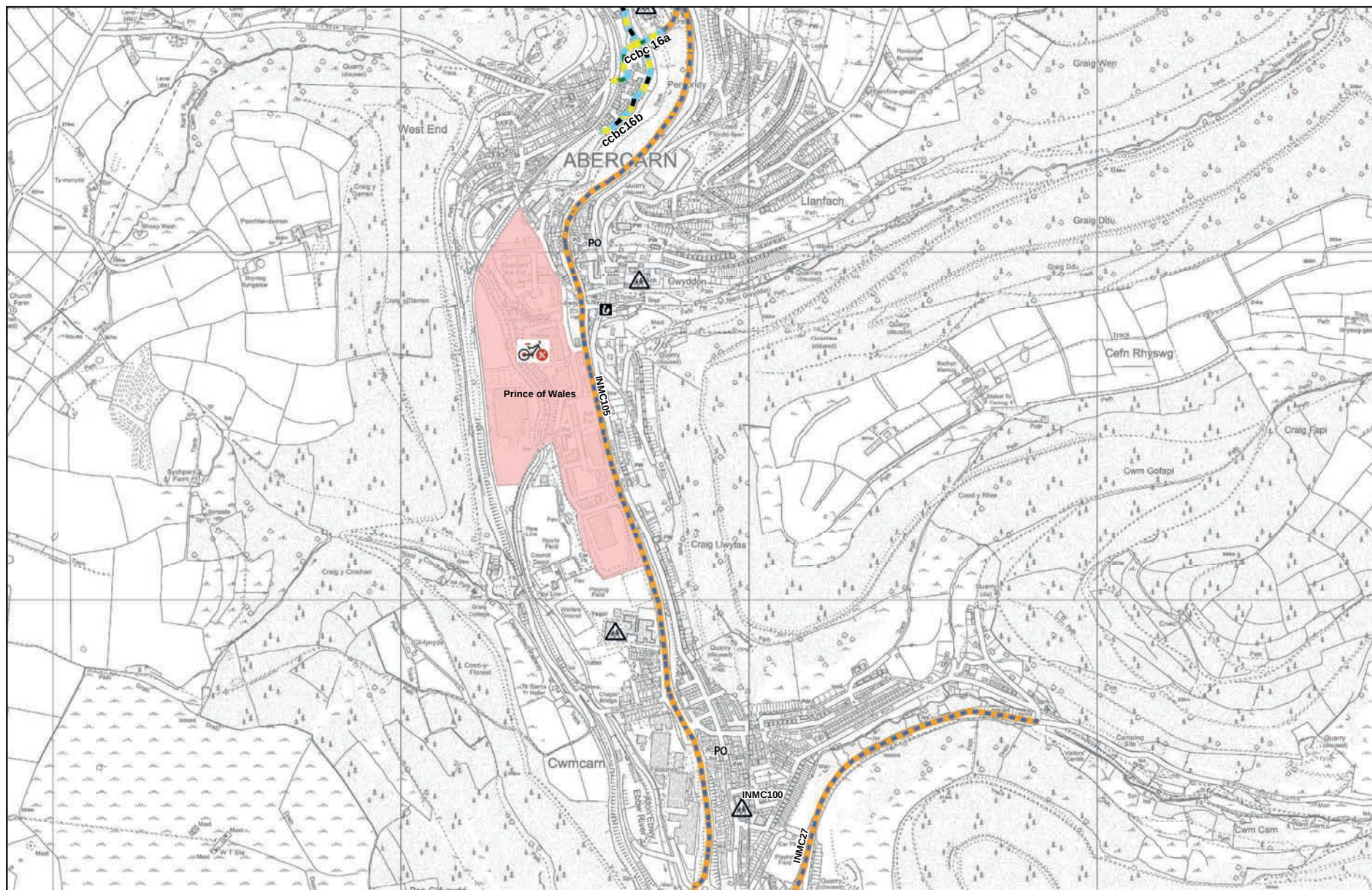
6.50

Er mwyn cyflawni ei dargedau o ran newid yn yr hinsawdd, bydd angen i'r Cyngor sicrhau y darperir mwy o fannau gwefru cerbydau trydan pan fydd y cyfle'n codi. Yn ogystal â hyn, bydd y Cyngor hefyd yn ymchwilio i'r posibilrwydd o hyrwyddo'r defnydd o feiciau trydan drwy ardal yr uwchgynllun, drwy ddarparu seilwaith parcio a gwefru a'r cwmpas a'r potensial i gyflwyno cynllun rhentu beiciau trydan er mwyn hwyluso teithiau ymlaen o'r gorsafoedd i gyrchfannau (bydd beiciau trydan a fydd ar gael drwy gynllun gydag Anturiaethau Caerffili yn Ffordd Goedwig Cwmcarn yn rhan bwysig o hyn).

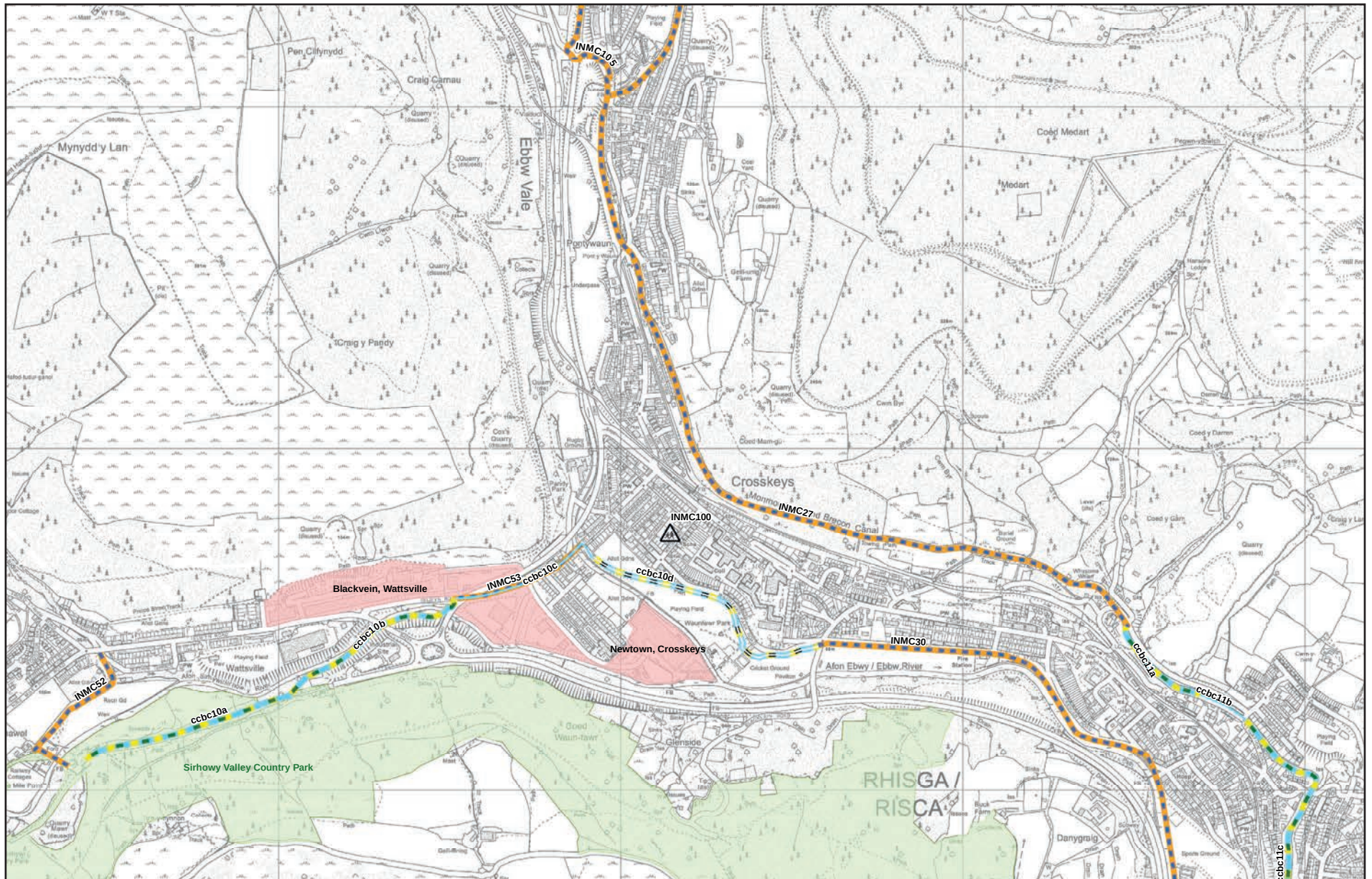
Llwybrau teithio llesol, presennol ac arfaethedig, yn ardal Trecelyn a Chefn-y-pant

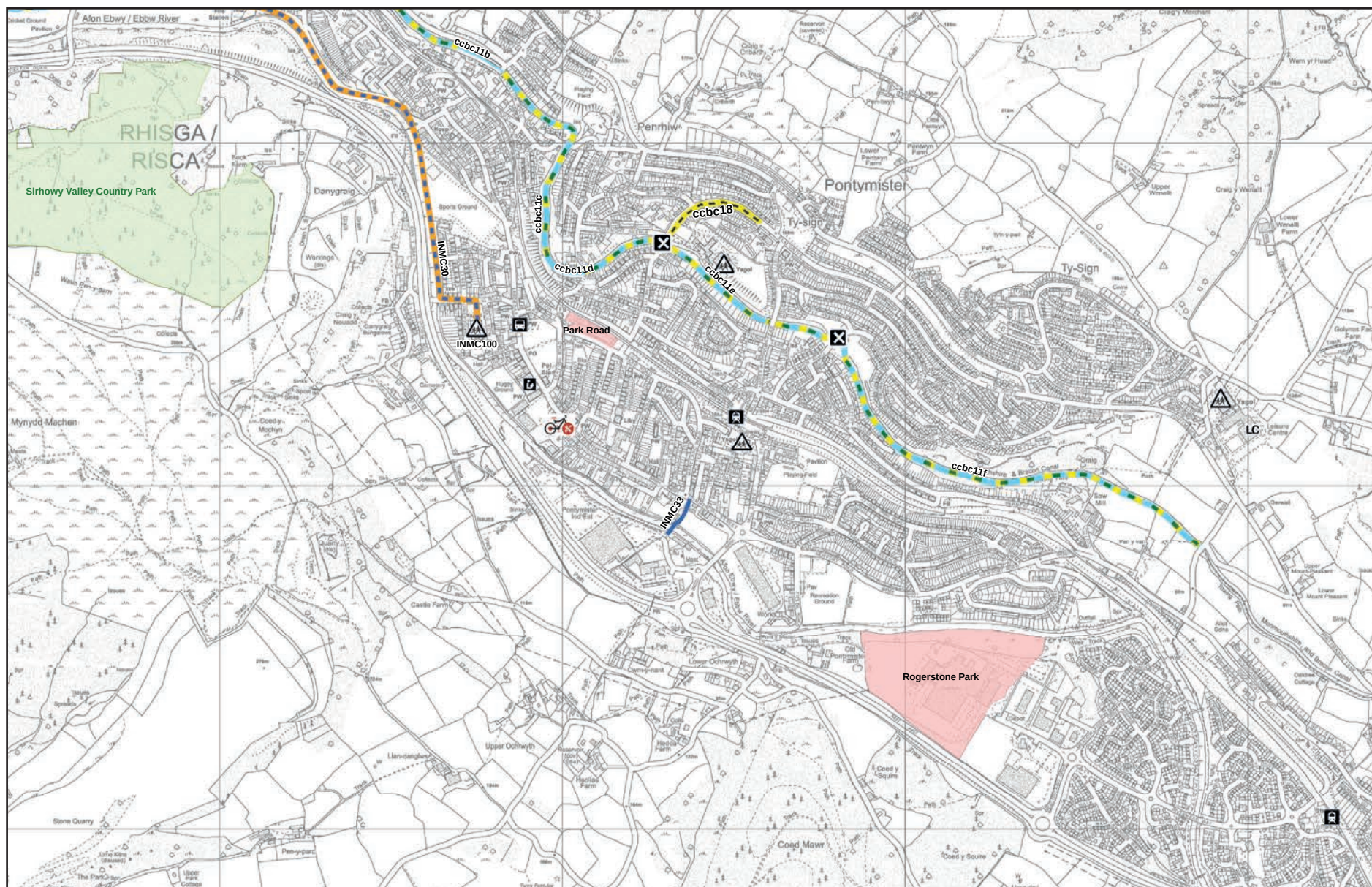
Llwybrau teithio llesol, presennol ac arfaethedig, yn ardal Abercarn a Chwmcarn

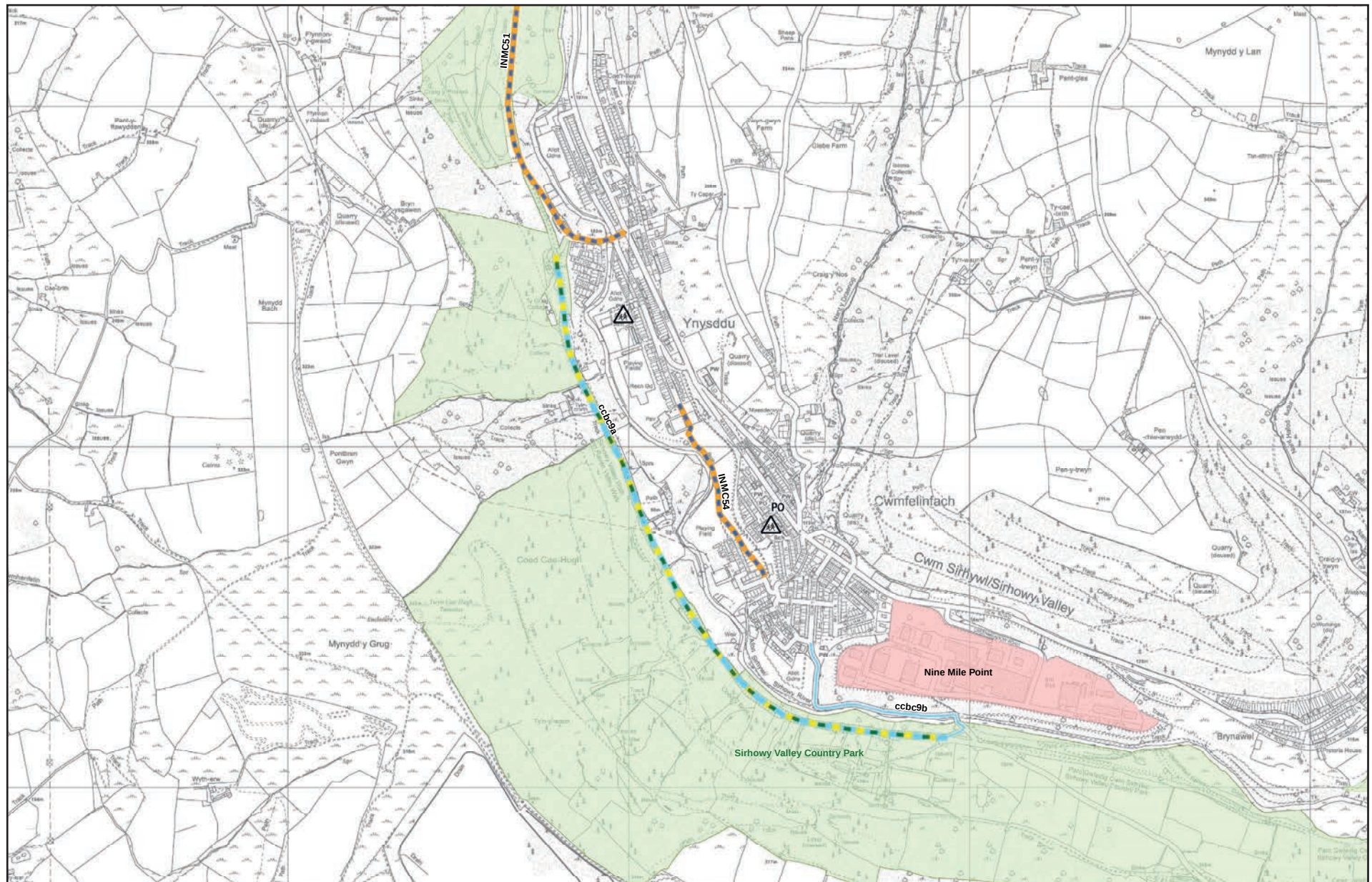
Llwybrau teithio llesol, presennol ac arfaethedig, yn ardal Crosskeys a Wattsville

Llwybrau teithio llesol, presennol ac arfaethedig, yn ardal Rhisga/Pont-y-meistr

Llwybrau teithio llesol, presennol ac arfaethedig, yn ardal Cwmfelin-fach ac Ynys-ddu

F - Hybu iechyd a llesiant trigolion ac ymwelwyr drwy ddiogelu a gwella cyfleusterau cymunedol hygyrch, gan gynnwys cyfleusterau chwaraeon a hamdden

F1 - Parc Glan yr Afon, Trecelyn

6.51

Mae gan y safle hwn, er ei fod y tu allan i ffiniau diffiniedig yr anheddiad, y potensial i gael ei ddatblygu'n barc ffurfiol at ddibenion hamdden anffurfiol. Mae ei leoliad ar lan yr afon a'r dirwedd aeddfed o amgylch y parc yn sail wych dros ddatblygu ardal ddefnyddiadwy at ddibenion hamdden anffurfiol. Gallai'r ardal fod ar ffurf tirwedd a gellid darparu cyfleusterau anffurfiol megis ardal picnic. Mae potensial hefyd i greu mynedfa nodwedd dros yr afon.

Egwyddorion datblygu:

- Tirlunio atyniadol
- Lle ar gyfer gweithgareddau hamdden
- Cysylltiadau teithio llesol â chanol y dref, ystadau tai ac, os oes modd, ardaloedd eraill o fannau agored cyhoeddus

- Annog pobl i ymweld â chanol y dref

F2 - Chwarel Rhisga, Fernlea, Rhisga

6.52

Mae'r hen chwarel hon o fewn pellter cerdded rhesymol i ganol tref Rhisga. Mae'r safle'n cynnig man agored unigryw oherwydd ei dirffurf a'r dirwedd wedi'i hadfywio, sy'n rhoi cyfle ar gyfer hamdden anffurfiol. Ymhlith yr awgrymiadau ar gyfer y defnydd o'r chwarel yn y dyfodol mae defnyddiau hamdden ffurfiol megis weiren wib a gwersylla antur.

Egwyddorion datblygu:

- Creu man agored cyhoeddus
- Cynyddu gwerth ecolegol y safle
- Ailddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol
- Cynyddu'r arlwy i dwristiaid

F3 - Pwll nofio a meysydd chwarae Longbridge, Rhisga

6.53

Mae'r safle wedi bod yn destun cais cynllunio yn ddiweddar i ddymchwel y pwll nofio a'r

pafiliwn a darparu cyfleuster newid newydd ynghyd â maes parcio (gweler 20/0494/LA).

6.50

Yn ogystal â hyn, mae'r cyngor wedi cymeradwyo cais cynllunio (21/0210/LA) yn ddiweddar i ddymchwel y bloc newid, y gofod gwag ar y llawr cyntaf ynghyd â'r bloc unllawr sy'n cynnwys yr ystafell beiriant ac ystafelloedd gwag, y pwll nofio gwag, rhodfa'r pwll a'r ystafell beiriant gysylltiedig a gosod glaswelltir drostynt ac adnewyddu'r adeilad unllawr sy'n weddill sy'n cynnwys ystafelloedd newid a chawodydd.

6.51

Gallai cyfleusterau ychwanegol wella'r arlwy hamdden ar y safle hwn. Gallai'r rhain gynnwys cyfarpar chwarae ffurfiol, ardal picnic, siop goffi/lluniaeth a lle i fasnachwyr sy'n ymweld neu ddigwyddiadau.

F4 - Hen Ysgol Uwchradd Cwmcarn,

6.56

Cafodd hen Ysgol Uwchradd Cwmcarn ei chau a'i dymchwel oherwydd presenoldeb asbestos ym mhrif adeiladau'r ysgol. Mae'r

safle wedi'i glirio yn cynnig cyfle perffaith i'r Cyngor resymoli ei ddarpariaeth addysg ac mae'r cynigion presennol ar gyfer y safle yn cynnwys adleoli Ysgol Gymraeg Cwm Gwyddon mewn cyfleuster newydd ar y safle. Bwriedir i'r ysgol hon agor ym mis Medi 2023.

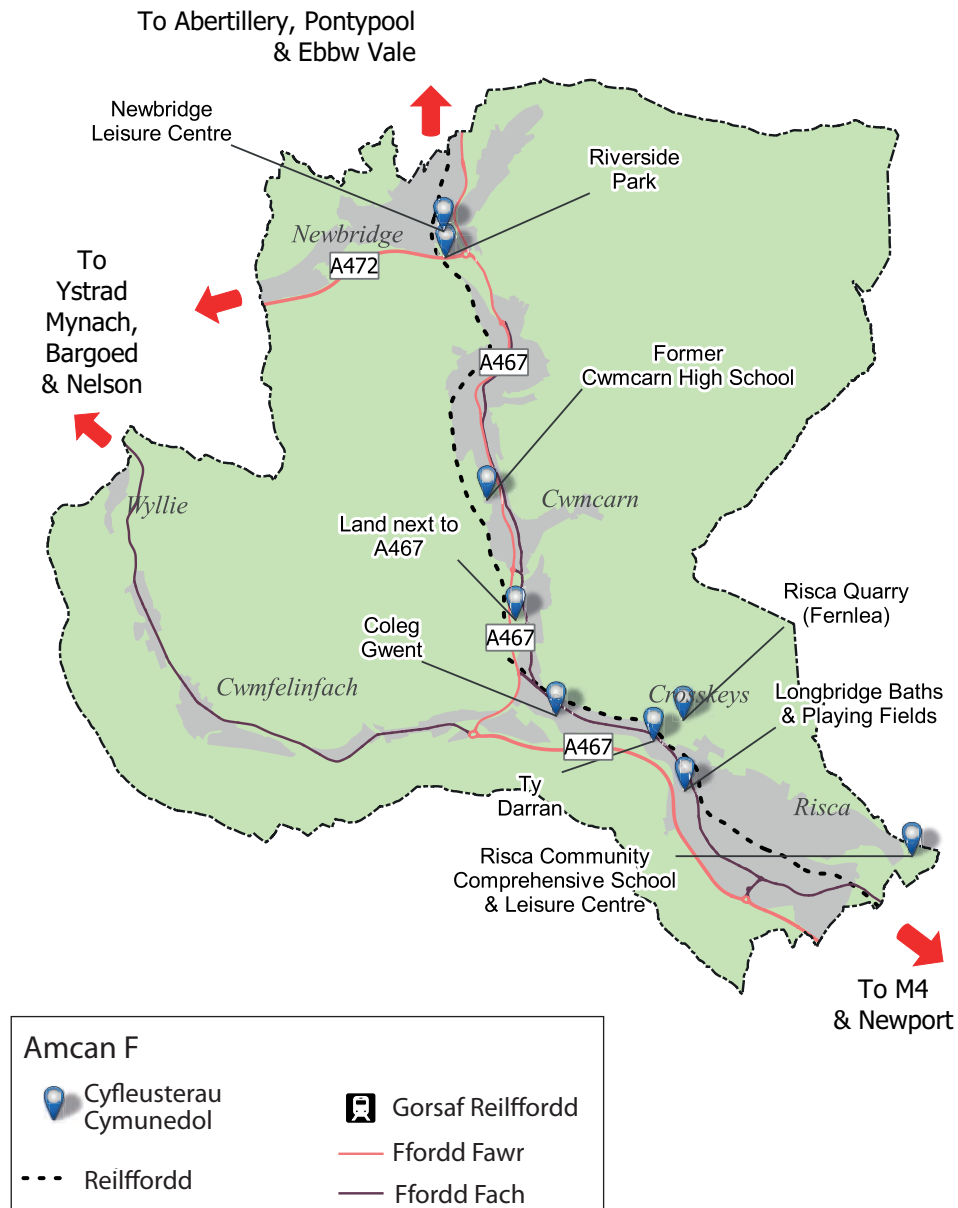
F5 - Canolfan Hamdden Trecelyn, Trecelyn

6.57

Mae Canolfan Hamdden Trecelyn, sef cyfleuster a ddefnyddir yn helaeth, wedi cael ei hadnewyddu'n ddiweddar. Mae Prosiect B6, uchod, yn cynnwys cynnig i wella arwyddion ac amgylchedd y cysylltiad rhwng yr orsaf drenau a'r ganolfan hamdden er mwyn annog mwy o deithio llesol i'r ganolfan hamdden. Fodd bynnag, mae'r Cyngor hefyd yn cynnig y dylid troi'r maes chwarae 3G presennol yn faes parcio ychwanegol a chreu maes chwarae 3G maint llawn ar dir i'r de o'r A472.

F6 – Ysgol Gyfun Gymunedol Rhisga a Chanolfan Hamdden Rhisga, Pont-y-meistr

Map o Gyfleusterau Cymunedol (Presennol, Cymeradwy a Phosibl) (gweler y rhestr)

6.58

Mae'r safle hwn eisoes yn darparu cyfleusterau hamdden ond mae'r Cyngor yn cynnig y dylid adeiladu meysydd chwarae 3G newydd ar y safle hwn er mwyn gwella'r ddarpariaeth hamdden ac addysg bresennol.

F7 – Coleg Gwent, Crosskeys

6.59

Dylid parhau i ddiogelu Coleg Gwent, Crosskeys a'i hyrwyddo fel cyfleuster cymunedol.

F8 – Tir ger yr A467, Pont-y-waun

6.60

Dau ddarn o dir heb ei ddatblygu ger Afon Ebwy, yr A467 a phentref Pont-y-waun. Mae'r darn gorllewinol ym Mharth Llifogydd 3, ac mae'r darn dwyreiniol ym Mharth Llifogydd 2, ond efallai y bydd modd defnyddio'r safle fel man agored cyhoeddus 'sy'n ystyriol o ddŵr' (heb ardal chwarae â chyfarpar).

F9 - Capel y Babell, Cwmfelin-fach

6.61

Adeiladwyd Capel y Babell yn 1827 ac mae wedi bod yn adeilad rhestredig Gradd II

ers 1972. Mae'r bardd Islwyn (enw barddol William Thomas, a anwyd yn Ynys-ddu yn 1832) wedi'i gladdu ym mynwent y capel. Mae'r capel wedi cael ei droi'n lleoliad celfyddydau cymunedol ac mae ganddo bellach artist preswyl.

G - Darparu tai a fydd yn diwallu anghenion tai lleol drwy ailddatblygu tir diffaith a gwag lle y bo modd

6.62

Mae topograffi ardal yr uwchgynllun, ynghyd â'r cyfyngiadau o ganlyniad i berygl llifogydd, yn golygu nad oes fawr ddim tir ar gael sy'n dderbyniol ar gyfer datblygiad tai. Mae prinder tir yn golygu bod ateb y galw am dai yn ardal yr uwchgynllun yn broblem sylweddol. Y realiti yw ei bod yn debygol y bydd yn anodd dod o hyd i safleoedd yn yr ardal hon a'u datblygu ac, fel y cyfryw, nid yw'r uwchgynllun yn cynnwys unrhyw safleoedd 'newydd' ar gyfer tai. Yn hytrach, mae'n canolbwyntio ar safleoedd ailddatblygu, safleoedd sydd wedi cael caniatâd cynllunio a safleoedd a ddyrannwyd yn y CDLI mabwysiedig.

G1 – Tir i'r gorllewin o Old Pant Road, Cefn-y-pant, (H1.42 o'r CDLI mabwysiedig)

6.63

Safle heb ei ddatblygu yn anheddiad Cefn-y-pant, sy'n cynnwys prysgwydd, glaswelltir a choed deilgoll aeddfed y mae rhai ohonynt yn destun Gorchmynion Cadw Coed. Saif rhwng yr ardaloedd preswyl presennol i'r de o Ellesmere Court a'r de-orllewin o Hazelwood Road. Gallai'r safle 2.2 hectar hwn ddarparu digon o le ar gyfer 55 o anheddau.

Egwyddorion datblygu:

- Defnydd effeithlon o dir (datblygiad dwysedd uchel)
- Helpu i ateb y galw lleol am dai
- Gwella'r treflun lleol

G2 - Tir ger Fields Park, Trecelyn (H1.44 o'r CDLI mabwysiedig)

6.64

Mae'r safle hwn i'r gogledd o Gilboa Road ac i'r dwyrain o Fields Park, Trecelyn. Mae'r tir yn goleddu tua'r dwyrain, ar oledf serth

mewn mannau. Mae rhan ogleddol y safle yn cynnwys porfa â choed aeddfed o'i hamgylch, ac mae rhan ddeheuol y safle yn cynnwys tir yr hen reilffordd sy'n rhedeg o Fields Park Road i gefn Homeleigh, Trecelyn. Gallai'r safle 2.3 hectar hwn ddarparu digon o le ar gyfer tua 80 o anheddau.

Egwyddorion datblygu:

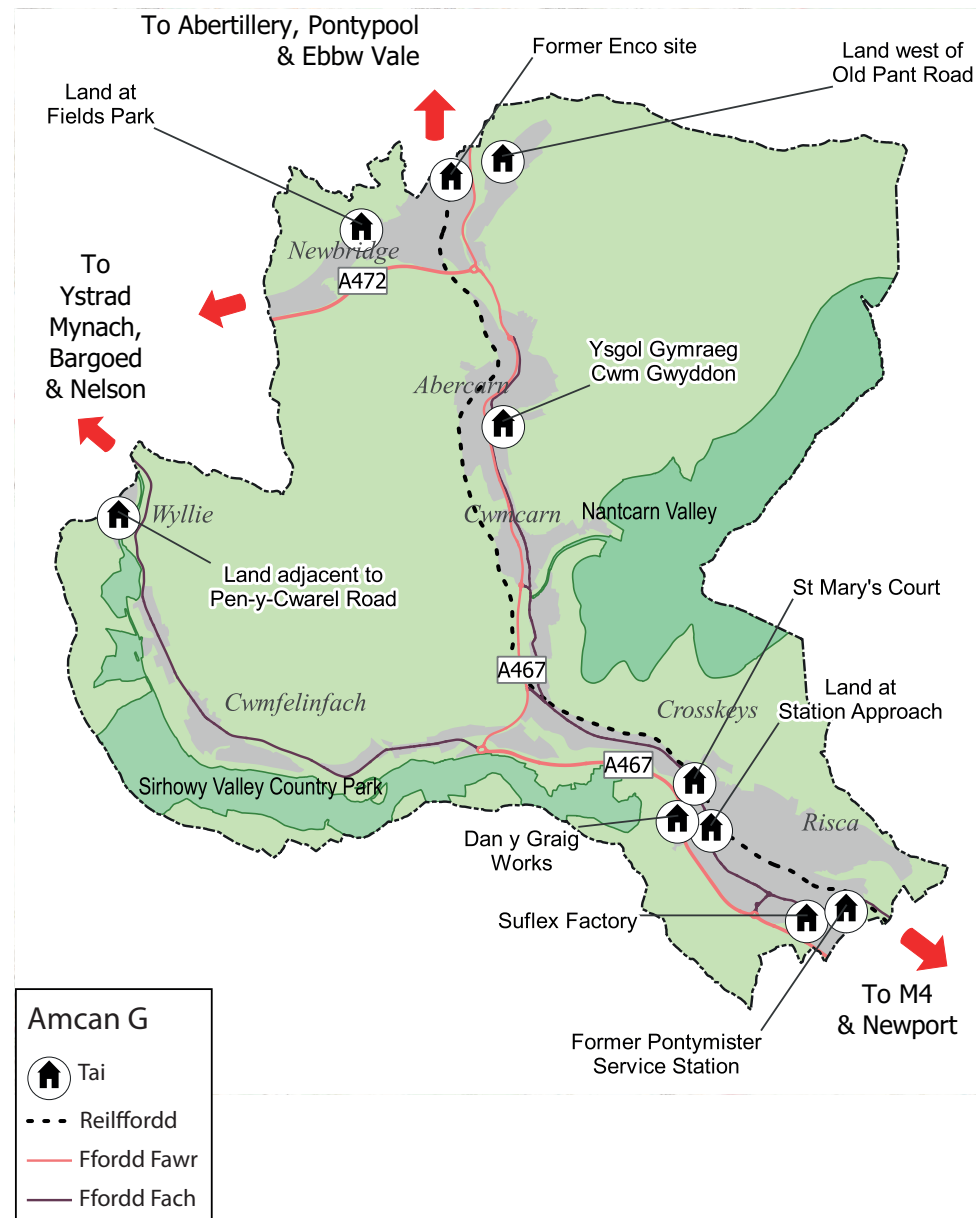
- Defnydd effeithlon o dir (datblygiad dwysedd uchel)
- Helpu i ateb y galw lleol am dai
- Gwella'r treflun lleol

G3 - Tir cyfagos i Ffordd Pen-y-Cwarel, Wyllie (HG1.50 Adopted LDP)

6.65

Safle tir glas ar ymyl orllewinol Wyllie, a fyddai'n creu terfyn naturiol i'r anheddiad. Mae datblygiadau preswyl i'r gogledd ac i'r dwyrain o'r safle ac mae cefn gwlad agored a choetir i'r gorllewin. Mae'r safle yn mynd ar ychydig o oledf i fyny'r cwm o'r dwyrain i'r gorllewin ac mae'n cynnwys prysgwydd a choed yn bennaf. Mae carthffosydd

Map o Safleoedd Tai Posibl (gweler y rhestr isod)

cyhoeddus yn croesi'r safle, a all gyfyngu ar ddwysedd unrhyw ddatblygiad. Byddai modd cyrraedd y safle o'r de o Ffordd Pen-y-cwarel, ar yr amod y caiff llwybrau troed eu darparu, neu drwy'r ffin o The Avenue, ond byddai angen caffael tir ychwanegol. Gallai'r safle 1.6 hectar hwn ddarparu digon o le ar gyfer 55 o anheddau.

Egwyddorion datblygu:

- Defnydd effeithlon o dir (datblygiad dwysedd uchel)
- Helpu i ateb y galw lleol am dai
- Gwella'r treflun lleol

G4 - Tir yn Station Approach, Rhisga (H1.52 o'r CDLI mabwysiedig)

6.66

Mae'r safle'n cynnwys tir hen linell reilffordd a'i hadeiladau cysylltiedig. Mae'r safle i'r dwyrain o Stryd Tredegar gyda mynediad o Park Road. Mae eiddo masnachol i'r gorllewin ar lefel is, tai i'r de a llinell reilffordd Cwm Ebwy newydd ei hagor i'r dwyrain. Gall y safle, sydd ychydig dros hanner hectar, ddarparu digon o le ar gyfer 10 o anheddau.

Egwyddorion datblygu:

- Aildddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol
- Defnydd effeithlon o dir (datblygiad dwysedd uchel)
- Helpu i ateb y galw lleol am dai
- Gwella'r treflun lleol

G5 - Ffatri Suflex, Pont-y-meistr (H1.55 o'r CDLI mabwysiedig)

6.67

Safle tir llwyd a arferai gael ei ddefnyddio at ddibenion gweithgynhyrchu a swyddfeydd. Mae tiroedd hamdden i'r dwyrain ac ystad breswyl i'r gorllewin. Mae Afon Ebwy yn ffin i'r safle tua'r de. Mae'r ddau bwynt sy'n rhoi mynediad i'r safle presennol yn dderbyniol i wasanaethu'r datblygiad presennol. Gallai'r safle 2.1 hectar hwn ddarparu digon o le ar gyfer tua 80 o anheddau. O fis Rhagfyr 2021, bydd y safle ym Mharthau Llifogydd 2 a 3 a 'Pharth a Amddiffynnir o dan TAN 15'. Mae hyn yn golygu y byddai'n rhaid i gynnig datblygu, gan gynnwys un ar gyfer tai, basio'r prawf cyfiawnhad a nodir yn Nodyn Cyngor

Technegol 15 Llywodraeth Cymru: Datblygu, llifogydd ac erydu arfordirol (Rhagfyr 2021).

Egwyddorion datblygu:

- Aildddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol
- Defnydd effeithlon o dir (datblygiad dwysedd uchel)
- Helpu i ateb y galw lleol am dai
- Gwella'r treflun lleol

G6 - Ysgol Gymraeg Cwm Gwyddon, Abercarn

6.68

Mae Prosiect F4 isod yn nodi cynigion y Cyngor i adleoli'r ysgol hon i gyfleuster pwrpasol newydd ar hen safle Ysgol Uwchradd Cwmcarn. O ganlyniad i'r adleoli, byddai safle'r ysgol bresennol yn dod yn wag. Mae'r safle o fewn ffiniau anheddiad Abercarn ac, fel y cyfryw, byddai rhagdybiaeth gyffredinol o blaid ei ailddatblygu ar gyfer tai. Mae'r safle tua 0.25 hectar a gallai ddarparu digon o le ar gyfer naw neu 10 o anheddau.

Egwyddorion datblygu:

- Ailddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol
- Defnydd effeithlon o dir (datblygiad dwysedd uchel)
- Helpu i ateb y galw lleol am dai
- Gwella'r treflun lleol

G7 – Hen safle Enco, North Road, Trecelyn

6.69

Hen safle diwydiannol, ond nid yw'n rhan o ystad ddiwydiannol na pharc busnes mwy o faint. Mae'r safle o fewn ffiniau anheddiad Trecelyn ac, fel y cyfryw, byddai rhagdybiaeth gyffredinol o blaid ailddatblygu'r safle hwn ar gyfer tai. Gallai'r safle ddarparu digon o le ar gyfer tua 55 o anheddau.

Egwyddorion datblygu:

- Ailddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol
- Defnydd effeithlon o dir (datblygiad dwysedd uchel)

- Helpu i ateb y galw lleol am dai
- Gwella'r treflun lleol

G8 - Gwaith Dan y Graig, Dan y Graig Lane, Rhisga

6.70

Mae'r safle hwn y tu mewn i ffiniau diffiniedig yr anheddiad. Rhoddwyd caniatâd cynllunio amlinellol (18/0286/OUT) ar gyfer 22 o anheddau ym mis Awst 2019. Nid yw'r safle wedi'i ddatblygu eto, ond ni ddaw'r caniatâd i ben cyn mis Awst 2024. Mae'r safle yn dal yn addas, mewn egwyddor, ar gyfer tai.

Egwyddorion datblygu:

- Ailddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol
- Defnydd effeithlon o dir (datblygiad dwysedd uchel)
- Helpu i ateb y galw lleol am dai
- Dylai'r safle datblygedig greu amgylchedd sy'n ddiogel ac yn gyfleus i'r rhai sy'n defnyddio dulliau teithio llesol, ac yn ymuno â'r amgylchedd hwnnw

G9 - Hen Orsaf Betrol Pont-y-meistr, Heol Casnewydd, Pont-y-meistr

6.71

Mae'r safle hwn o fewn ffiniau anheddiad Pont-y-meistr. Rhoddwyd caniatâd cynllunio i godi 18 o fflatiau fforddiadwy (gweler ceisiadau 19/0010/FULL ac 20/0635/NCC).

Egwyddorion datblygu:

- Ailddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol
- Defnydd effeithlon o dir (datblygiad dwysedd uchel)
- Helpu i ateb y galw lleol am dai
- Gwella'r treflun lleol

G10 - St Mary's Court, St Mary Street, Rhisga

6.72

Mae'n bosibl y daw'r safle hwn yn wag yn y blynyddoedd nesaf a gallai fod yn addas, mewn egwyddor, ar gyfer gwahanol fathau o dai (gan gynnwys tai gwarchod), cartref gofal neu gyfleuster cymunedol.

Egwyddorion datblygu:

- Helpu i ateb y galw lleol am dai a/neu greu cyfleuster cymunedol
- Ailddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol
- Defnydd effeithlon o dir (datblygiad dwysedd uchel)
- Gwella'r treflun lleol

G11 – Tŷ Darran, Cromwell Road, Rhisga

6.73

Hen safle cartref gofal preswyl, a gaewyd yn 2010. Nid yw'r safle wedi cael ei ddefnyddio ers hynny oherwydd problemau gyda llifogydd a oedd yn effeithio ar y safle. Mae cynllun lliniaru llifogydd diweddar Rhisga wedi datrys y problemau hyn i raddau helaeth ac mae'r Cyngor wrthi'n ystyried cyflwyno'r safle ar gyfer tai fforddiadwy a/neu dai gwarchod.

Egwyddorion datblygu:

- Ailddefnyddio tir a ddatblygwyd yn flaenorol

- Helpu i ateb y galw lleol am dai

- Gwella'r treflun lleol

H - Hyrwyddo atyniadau'r ardal fel grŵp o leoedd cysylltiedig i'w mwynhau gan bobl leol ac ymwelwyr fel ei gilydd

6.70

Mae hwn yn gynnig ardal gyfan sy'n cwmpasu sawl atyniad. Caiff arwyddion eu gosod mewn lleoedd o ddiddordeb a rhyngddynt, yn tynnu sylw pobl at lwybrau teithio llesol a gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus. Caiff manylion yr ymgyrch farchnata eu hystyried fel rhan o brosiect ar wahân.

Adran 7: Cyflwyno Newid a'i Roi ar Waith

7.1

Mae'r tabl isod yn nodi'r prosiectau a nodir yn Adran 7 o'r adroddiad, ynghyd â'r allbynnau disgwylidig y bydd y prosiect yn eu cyflawni

a sut y bydd y cynigion hyn yn mynd i'r afael ag amcanion 'Sail i Lwyddiant'. Mae'r tabl yn nodi costau dangosol pob cynllun ac yn tynnu sylw at unrhyw gyllid sydd wedi'i

sicrhau hyd yma. Dylid nodi mai megis cychwyn y mae llawer o'r prosiectau hyn ac, fel y cyfryw, amcangyfrifon yn unig yw'r allbynnau a'r costau.

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwylidig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
A - Diogelu a gwella statws ardal yr uwchgynllun fel canolfan gyflogaeth is-ranbarthol drwy ddiogelu safleoedd cyflogaeth presennol a chynyddu safleoedd cyflogaeth drwy: • Ailddatblygu tir cyflogaeth a danddefnyddir neu dir cyflogaeth gwag • Sicrhau defnyddiau mwy amrywiol yng nghanol y prif drefi • Gwella'r arlwy i dwristiaid drwy wella'r atyniadau i dwristiaid sy'n bodoli eisoes a datblygu rhai newydd • Cryfhau'r cysylltiadau rhwng ysgolion, colegau a chyflogwyr.	A1. Tir ger Bridge Street, Trecelyn	Defnydd creu swyddi, tai, maes chwarae a pharc glan afon neu hyd yn oed cymysgedd o ddefnyddiau	• Gwella'r amgylchedd adeiledig • Swyddi ychwanegol • Tai newydd • Cyfleuster cymunedol/ man agored cyhoeddus	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwyledig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
	A2. North Celynen, Trecelyn	Defnydd cyflogaeth estynedig neu ychwanegol	- Gwella'r amgylchedd adeiledig - Swyddi ychwanegol	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi	I'w cadarnhau
	A3. Diogelu ac ailddatblygu safleoedd cyflogaeth presennol	Diogelu ac ailddatblygu safleoedd os tanddefnyddir tir neu os daw tir yn wag er mwyn sicrhau bod y swyddogaeth gyflogaeth yn yr uwchgynllun yn parhau'n gryf.	- Swyddi wedi'u diogelu - Swyddi ychwanegol	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi	I'w cadarnhau
B - Sefydlu'r ddau brif ganol tref fel cyrchfannau atyniadol, hygyrch a phrysur sy'n cynnig cymysgedd eang o ddefnyddiau a gwasanaethau yn ystod y dydd a'r nos.	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi	Datblygiad masnachol	- Swyddi ychwanegol - Gwell strydlyn - Ysgogi gweithgarwch economaidd	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL7: Ffocws newydd ar ganol trefi i ddiwallu anghenion trigolion a busnesau	I'w cadarnhau
	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi	Cyfleoedd llesiant a chyflogaeth ar gyfer amrywiaeth o fusnesau a sectorau, gan gynnwys manwerthu a hamdden	- Ysgogi gweithgarwch economaidd - Gwella'r strydlyn - Cynyddu nifer yr ymwelwyr â chanol y dref	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid SQL7: Ffocws newydd ar ganol trefi i ddiwallu anghenion trigolion a busnesau	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwyliedig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
.	B3. Brooklands, Brookland Road, Pont-y-meistr	Gallai fod yn addas ar gyfer gwesty, tai neu ddefnydd busnes 'B1' (swyddfeydd, ymchwil a datblygu, diwydiant ysgafn)	• Ysgogi gweithgarwch economaidd • Gwella'r strydlun • Cynyddu nifer yr ymwelwyr â chanol y dref	SBSB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid SQL7: Ffocws newydd ar ganol trefi i ddiwallu anghenion trigolion a busnesau	I'w cadarnhau
	B4. Parc Caetwmpyn, Trecelyn	Potensial i gynnig hamdden anffurfiol, yn ogystal â bod yn ardal bosibl ar gyfer digwyddiadau ac ardal dawl i ffwrdd oddi wrth brysurdeb canol y dref	• Rhaglen o arwyddion • Mae angen rhoi cyhoeddusrwydd i fodolaeth y parc fel rhan o'r atyniad a gynigir gan ganol y dref • Potensial ar gyfer ffordd fynediad newydd i Tynewydd Terrace	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid SQL7: Ffocws newydd ar ganol trefi i ddiwallu anghenion trigolion a busnesau	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwyliedig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
	B5. Cyflwyno Defnyddiau Mwy Amrywiol	Agwedd fwy rhyddfrydig tuag at ganiatáu defnyddiau masnachol a chymunedol mewn safleoedd canol tref gwag sydd wedi'u cyfyngu neu eu hatal yn y gorffennol er mwyn cynnal creiddiau manwerthu canol y trefi.	- Ehangu a chryfhau'r economi liw nos - Dylid edrych yn fwy ffafriol ar gyfleoedd cyflogaeth fasnachol, gan gynnwys swyddfeydd a gwasanaethau, mewn unedau manwerthu presennol	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid SQL7: Ffocws newydd ar ganol trefi i ddiwallu anghenion trigolion a busnesau	I'w cadarnhau
	B6. Gwelliannau Amgylcheddol a Hygyrchedd i Ganol Tref Rhisga/Pont-y-meistr a Chanol Tref Trecelyn.	Gwella hygyrchedd a'r amgylchedd adeiledig	Canol trefi sy'n fwy atyniadol a chyfleus i gerddwyr	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwylidig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
C. Hyrwyddo a gwella'r economi dwristiaidd drwy amrywio a chynyddu'r arlwy i dwristiaid, rhoi cyfleoedd i ddatblygu llety i dwristiaid a chysylltu asedau twristiaeth â'i gilydd ac â chanol trefi a chyfleoedd hamdden	C1. Neuadd Goffa ('Memo') Trecelyn	Dylid ei chysylltu ag ysgogwyr eraill yr economi liw nos, gan gynnwys canol tref Rhisga/Pont-y-meistr a gweithgareddau gyda'r hwyr yn Ffordd Goedwig Cwmcarn, fel rhan o ymgyrch hyrwyddo gyffredinol sy'n rhoi gwybodaeth am holl atyniadau ardal yr uwchgynllun ac yn eu cysylltu â'i gilydd fel cynnyrch mwy cydlynol	• Mwy o ymwelwyr â Threcelyn a gweddill ardal yr uwchgynllun • Galw ychwanegol am lety a lletygarwch • Ysgogi gweithgarwch cymdeithasol a diwylliannol	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid SQL7: Ffocws newydd ar ganol trefi i ddiwallu anghenion trigolion	I'w cadarnhau
	C2. Tiroedd Tredegar (Parc Rhisga), Rhisga	Hyrwyddo'r parc fel lleoliad ar gyfer digwyddiadau a rhoi lle ar gyfer busnesau lletygarwch symudol neu dros dro. Ystyried creu 'parc sblash'. Cyfleoedd hamdden ffurfiol ac anffurfiol.	• Mwy o ymwelwyr â Rhisga a Phont-y-meistr • Galw ychwanegol am letygarwch • Ysgogi gweithgarwch cymdeithasol a diwylliannol	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid SQL7: Ffocws newydd ar ganol trefi i ddiwallu anghenion trigolion a busnesau	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwyledig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
	C3. Parc Waunfawr, Crosskeys	Cynnal mwy o ddigwyddiadau a chreu cyfleoedd lletygarwch ar raddfa lai. Gwella cysylltiadau teithio llesol rhwng y parc, gorsaf drenau Crosskeys a chanol tref Rhisga.	• Mwy o ymwelwyr â Crosskeys, Rhisga a Phont-y-meistr • Galw ychwanegol am letygarwch a llety • Ysgogi gweithgarwch cymdeithasol a diwylliannol	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid SQL7: Ffocws newydd ar ganol trefi i ddiwallu anghenion trigolion a busnesau	I'w cadarnhau
	C4. Gwesty'r Pioneer, Cwmfelin-fach	Ei adfer a'i aildddefnyddio fel busnes bwyd a diod, gwesty neu gyfleuster defnydd cymysg, gyda fflatiau ar y lloriau uchaf o bosibl.	• Ysgogi gweithgarwch economaidd • Gwella'r strydlun • Diogelu ased treftadaeth • Ysgogi gweithgarwch cymdeithasol • Denu ymwelwyr i ardal yr uwchgynllun • Gall helpu i ddiwallu anghenion tai lleol	SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwyliedig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
	C5. Parc Gwledig Cwm Sirhywi	Gwelliannau amgylcheddol a chyfleusterau ychwanegol	• Ysgogi gweithgarwch economaidd • Diogelu tirwedd bwysig • Ysgogi gweithgarwch cymdeithasol • Hyrwyddo gweithgarwch corfforol • Denu ymwelwyr i ardal yr uwchgynllun	SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL1: Rheoli'r dreftadaeth naturiol a'i hadnoddau'n briodol drwy gydbwyso anghenion datblygu â diogelu'r dirwedd a'r angen i warchod a gwella bioamrywiaeth SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid	I'w cadarnhau
	C6. Canolfan Weithgareddau a Natur Ynys Hywel	Datblygu a gwella	• Un gwelliant arfaethedig i'r ganolfan yw Gardd Gobaith Llesiant arfaethedig a fydd yn rhoi lle i grwpiau sy'n cefnogi pobl sydd â chyflyrau megis clefyd Alzheimer, clefyd Parkinson, iselder ac anhwylder straen ôl-drawmatig.	SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL1: Rheoli'r dreftadaeth naturiol a'i hadnoddau'n briodol drwy gydbwyso anghenion datblygu â diogelu'r dirwedd a'r angen i warchod a gwella bioamrywiaeth SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwylidig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
	C7: Garden Suburbs Pont-y-waun	Diogelu, gwella, hyrwyddo	Ei hyrwyddo fel atyniad i dwristiaid o fewn pellter cerdded i Ffordd Goedwig Cwmcarn a Crosskeys	SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid	I'w cadarnhau
D. Amrywio a gwella'r cynnig yn Ffordd Goedwig Cwmcarn a gwella'r dulliau dehongli a'r cysylltiadau rhyngddi a chanol tref Rhisga a chamlas Sir Fynwy a Brycheiniog a'r Fenni	D1. Ffordd Goedwig Cwmcarn, Cwmcarn	Gwelliannau amgylcheddol a chyfleusterau ychwanegol	- Ysgogi gweithgarwch economaidd - Diogelu tirwedd bwysig - Ysgogi gweithgarwch cymdeithasol - Hyrwyddo gweithgarwch corfforol - Denu ymwelwyr i ardal yr uwchgynllun	SSP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL1: Rheoli'r dreftadaeth naturiol a'i hadnoddau'n briodol drwy gydbwysio anghenion datblygu â diogelu'r dirwedd a'r angen i warchod a gwella bioamrywiaeth SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid	I'w cadarnhau
	D2. Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog	Gwella'r cyfleusterau ar y gamlas yng Nghaerffili a Thorfaen a datblygu cysylltiadau ffisegol a chysylltiadau allweddol rhwng Torfaen a Chaerffili dros Fynydd Maen a Thwmbarlwm. Fe'i gelwir yn Driongl Antur y Gamlas.	- Ysgogi gweithgarwch economaidd - Diogelu tirwedd bwysig - Ysgogi gweithgarwch cymdeithasol - Hyrwyddo gweithgarwch corfforol - Denu ymwelwyr i ardal yr uwchgynllun	SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL1: Rheoli'r dreftadaeth naturiol a'i hadnoddau'n briodol drwy gydbwysio anghenion datblygu â diogelu'r dirwedd a'r angen i warchod a gwella bioamrywiaeth SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwylidiedig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
		Ailagor rhannau o gamlas Sir Fynwy a Brycheiniog.			
E. Gwella hygrychedd i wasanaethau ac atyniadau ardal yr uwchgynllun, a hynny o fewn ardal yr uwchgynllun a thu hwnt.	E1. Metro and Metro Plus improvements	Adfer gwasanaethau i Gasnewydd, a dyheadau i gynyddu lefel y gwasanaeth ar y llinell i wasanaeth bob hanner awr neu hyd yn oed bob chwarter awr (fel Llinell Cwmni Rhymni)..	• Mwy o deithwyr ar y rheilffordd • Llai o dagfeydd ar ffyrdd	CPP2: Hyrwyddo Integreiddio Trafnidiaeth Gyhoeddus a Chysylltedd	I'w cadarnhau
	E2. Teithio llesol	Gwella llwybrau cerdded, olwyno a beicio yn ardal yr uwchgynllun	• Hyrwyddo gweithgarwch corfforol • Gwella cysylltiadau rhwng lleoedd pwysig • Llai o dagfeydd ar ffyrdd	SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol	I'w cadarnhau
	E3. Hygrychedd	Gwella llwybrau cerdded, olwyno a beicio yn ardal yr uwchgynllun	• Hyrwyddo gweithgarwch corfforol • Gwella cysylltiadau rhwng lleoedd pwysig • Llai o dagfeydd ar ffyrdd	SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwyledig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
	E4. Gwasanaethau bysiau	Cynyddu nifer y gwasanaethau bysiau a'r amrywiaeth er mwyn rhoi dewis amgen i fwy o bobl yn lle gyrru (neu deithio mewn car)	Llai o dagfeydd ar ffyrdd	CPP2: Hyrwyddo Integreiddio Trafnidiaeth Gyhoeddus a Chysylltedd	I'w cadarnhau
	E5. Gwelliannau i orsafoedd trenau	Eu hintegreiddio'n ehangach â chanol trefi a gwelliannau amgylcheddol a fyddai'n gwella eu mynedfeydd a'r llwybrau i'w cyrraedd	Gwell treflun	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol CPP2: Hyrwyddo Integreiddio Trafnidiaeth Gyhoeddus a Chysylltedd	I'w cadarnhau
	E6. Ymestyn cynllun parcio a theithio Trecelyn	Ymestyn y cyfleuster parcio a theithio	- Mwy o deithwyr ar y rheilffordd - Llai o dagfeydd ar ffyrdd	SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol	I'w cadarnhau
	E7. Cerbydau trydan	Datblygu rhwydwaith o fannau gwefru cerbydau trydan Hyrwyddo'r defnydd o feiciau trydan	- Mwy o ddefnydd o gerbydau trydan - Gwell ansawdd aer lleol	dd/g	I'w cadarnhau
F. Hybu iechyd a llesiant trigolion ac ymwelwyr drwy ddiogelu a gwella cyfleusterau cymunedol hygyrch, gan gynnwys cyfleusterau chwaraeon a hamdden.	F1. Parc Glan yr Afon, Trecelyn	Ardal hamdden anffurfiol, wedi'i thirlunio'n ddeniadol ac ardal picnic	- Ysgogi gweithgarwch cymdeithasol - Hyrwyddo gweithgarwch corfforol - Denu ymwelwyr i ardal yr uwchgynllun	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwylidig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
	F2. Chwarel Rhisga, Rhisga	Ardal ar gyfer seilwaith gwyrdd a hamdden	- Ysgogi gweithgarwch cymdeithasol - Hyrwyddo gweithgarwch corfforol - Denu ymwelwyr i ardal yr uwchgynllun	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL2: Gwellu mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau	I'w cadarnhau
	F3. Pwll nofio a meysydd chwarae Longbridge, Rhisga	Ystafelloedd newid newydd; ystyried gosod cyfarpar chwarae, meinciau picnic, siop goffi a lle i fasnachwyr sy'n ymweld, neu ganiatáu iddynt gael eu creu	- Gwellu cyfleuster cymunedol - Ysgogi gweithgarwch cymdeithasol - Ysgogi gweithgarwch economaidd - Hyrwyddo gweithgarwch corfforol	SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL2: Gwellu mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SB2: Cefnogi twf economaidd ac arloesi SB3: Creu amgylchedd sy'n meithrin busnesau	I'w cadarnhau
	F4. Hen Ysgol Uwchradd Cwmcarn, Cwmcarn	Ysgol cyfrwng Cymraeg a adeiladwyd yn bwrpasol (cyfleusterau i fod yn agored i'r cyhoedd)	Creu cyfleuster cymunedol newydd	SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL2: Gwellu mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol	Wedi'i hariannu drwy'r Rhaglen Ysgolion ar gyfer yr 21ain Ganrif, sef cost o tua £9m.
	F5. Canolfan Hamdden Trecelyn, Trecelyn	Ystyried troi'r maes chwarae 3G tri chwarter presennol yn faes parcio a chreu maes chwarae 3G maint llawn i'r dde o'r A472.	- Creu cyfleuster cymunedol newydd - Hyrwyddo gweithgarwch corfforol	SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL2: Gwellu mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwylidig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
	F6. Ysgol Gyfun Gymunedol Rhisga a Chanolfan Hamdden Rhisga, Pont-y-meistr	Adeiladu meysydd chwarae 3G	• Creu cyfleuster cymunedol newydd • Hyrwyddo gweithgarwch corfforol	SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL2: Gwellu mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau	I'w cadarnhau
	F7: Coleg Gwent, Crosskeys	Ei ddiogelu a'i hyrwyddo fel cyfleuster cymunedol	• Gwellu cyrhaeddiad addysgol • Cysylltiadau cryfach rhwng addysg a diwydiant	SP2: Gwellu cyrhaeddiad addysgol SP3: Lleihau nifer y bobl heb waith SB6: Gwellu'r cysylltiadau rhwng busnesau, ysgolion a darparwyr addysg a hyfforddiant	I'w cadarnhau
	F8: Tir ger yr A467, Pont-y-waun	Defnydd ar gyfer mathau o ddatblygu sy'n llai agored i niwed, megis ardaloedd hamdden cyhoeddus	• Creu cyfleuster cymunedol newydd • Hyrwyddo gweithgarwch corfforol	SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL2: Gwellu mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau	I'w cadarnhau
	F9. Capel y Babell, Cwmfelin-fach	Ei ddiogelu a'i hyrwyddo fel cyfleuster cymunedol	• Ysgogi gweithgarwch cymdeithasol	SQL2: Gwellu mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau	I'w cadarnhau
G. Darparu tai a fydd yn diwallu anghenion tai lleol drwy ailddatblygu tir diffaith a gwag lle y bo modd	G1. Tir i'r gorllewin o Old Pant Road, Cefn-y-pant, (H1.42 o'r CDLI mabwysiedig)	Tai	• Helpu i ateb y galw lleol am dai • Posiblirwydd o gyfleusterau cymunedol ar y safle	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwellu'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwyliedig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
	G2. Tir ger Fields Park, Trecelyn (H1.44 o'r CDLI mabwysiedig)	Tai	• Helpu i ateb y galw lleol am dai • Posibilrwydd o gyfleusterau cymunedol ar y safle	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau
	G3. Tir cyfagos i Ffordd Pen-y-Cwarel, Wyllie	Tai	• Helpu i ateb y galw lleol am dai • Posibilrwydd o gyfleusterau cymunedol ar y safle	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau
	G4. Tir yn Station Approach, Rhisga (H1.52 o'r CDLI mabwysiedig)	Tai	• Helpu i ateb y galw lleol am dai • Posibilrwydd o gyfleusterau cymunedol ar y safle	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau
	G5. Ffatri Suflex, Heol Casnewydd, Pont-y-meistr	Tai	• Helpu i ateb y galw lleol am dai • Posibilrwydd o gyfleusterau cymunedol ar y safle	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau
	G6. Ysgol Gymraeg Cwm Gwyddon, Abercarn	Tai	• Helpu i ateb y galw lleol am dai • Posibilrwydd o gyfleusterau cymunedol ar y safle	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau
	G7. Hen safle Enco, North Road, Trecelyn	Tai	• Helpu i ateb y galw lleol am dai • Posibilrwydd o gyfleusterau cymunedol ar y safle	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau

Amcan strategol yr uwchgynllun	Prosiect/cyfle	Disgrifiad	Allbwn/allbynnau disgwylidig/dangosol	Amcanion y strategaeth adfywio sydd wedi'u cyflawni	Cyllid wedi'i sicrhau a chostau posibl
	G8. Gwaith Dan y Graig, Dan y Graig Lane, Rhisga	Tai	• Helpu i ateb y galw lleol am dai • Posibilrwydd o gyfleusterau cymunedol ar y safle	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau
	G9. Hen Orsaf Betrol Pont-y-meistr, Heol Casnewydd, Pont-y-meistr	Tai	• Helpu i ateb y galw lleol am dai • Posibilrwydd o gyfleusterau cymunedol ar y safle	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau
	G10. St Mary's Court, St Mary Street, Rhisga	Tai	• Helpu i ateb y galw lleol am dai • Posibilrwydd o gyfleusterau cymunedol ar y safle	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau
	G11. Tŷ Darran, Cromwell Road, Rhisga	Adeiladu tai fforddiadwy	• Helpu i ateb y galw lleol am dai • Posibilrwydd o gyfleusterau cymunedol ar y safle	SQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SQL5: Gwella'r ffordd y darperir tai newydd a sicrhau amrywiaeth o dai o bob math o ddeiliadaeth	I'w cadarnhau
H. Hyrwyddo atyniadau'r ardal fel grŵp o leoedd cysylltiedig i'w mwynhau gan bobl leol ac ymwelwyr fel ei gilydd	Cynnig ardal gyfan sy'n cwmpasu sawl atyniad	Ymgyrch farchnata i annog pobl leol ac ymwelwyr i ddefnyddio llwybrau teithio llesol a thrafnidiaeth gyhoeddus i ddarganfod atyniadau'r ardal	• Mwy o weithgarwch cymdeithasol • Mwy o weithgarwch economaidd • Mwy o ymwelwyr â chanol trefi ac atyniadau eraill • Mwy o deithio llesol • Mwy o deithwyr ar dtrafnidiaeth gyhoeddus	SSQL3: Creu Lleoedd yn Weithredol SP8: Cefnogi ymyriadau i wella iechyd SQL2: Gwella mynediad at ddiwylliant, hamdden a'r celfyddydau SQL4: Manteisio i'r eithaf ar botensial twristiaeth y fwrdeistref sirol i ddod yn gyrchfan sefydledig i dwristiaid CPP2: Hyrwyddo Integreiddio Trafnidiaeth Gyhoeddus a Chysylltedd	I'w cadarnhau

Atodiad 1: Nodau Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Lluniwyd yr uwchgynllun gan ystyried saith nod llesiant Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r asesiad canlynol yn nodi'r nod, neu'r nodau, sy'n berthnasol i bob amcan strategol.

Dylai gwaith datblygu yn ardal yr uwchgynllun wneud y canlynol:

A. Diogelu a gwella statws ardal yr uwchgynllun fel canolfan gyflogaeth is-ranbarthol drwy: ● Diogelu safleoedd cyflogaeth presennol● Ailddatblygu tir cyflogaeth a danddefnyddir neu dir cyflogaeth gwag● Cyflwyno defnyddiau mwy amrywiol yng nghanol trefi● Gwella'r arlwy i dwristiaid drwy wella'r atyniadau i dwristiaid sy'n bodoli eisoes a datblygu rhai newydd;● Cryfhau'r cysylltiadau rhwng ysgolion, colegau a chyflogwyr	ddefnyddiau a gwasanaethau yn ystod y dydd a'r nos C. Hyrwyddo a gwella'r economi dwristiaid drwy amrywio a chynyddu'r arlwy i dwristiaid, rhoi cyfleoedd i ddatblygu llety i dwristiaid a chysylltu asedau twristiaeth â'i gilydd ac â chanol trefi a chyfleoedd hamdden D. Amrywio a gwella'r cynnig yn Ffordd Goedwig Cwmcarn a gwella'r dulliau dehongli a'r cysylltiadau rhyngddi a chanol tref Rhisga a chamlas Sir Fynwy a Brycheiniog a'r Fenni E. Gwella hygyrchedd i wasanaethau ac atyniadau ardal yr uwchgynllun, a hynny o fewn ardal yr uwchgynllun a thu hwnt	F. Hybu iechyd a llesiant trigolion ac ymwelwyr drwy ddiogelu a gwella cyfleusterau cymunedol hygyrch, gan gynnwys cyfleusterau chwaraeon a hamdden G. Darparu tai a fydd yn diwallu anghenion tai lleol drwy ailddatblygu tir diffaith a gwag lle y bo modd H. Hyrwyddo atyniadau'r ardal fel grŵp o leoedd cysylltiedig i'w mwynhau gan bobl leol ac ymwelwyr fel ei gilydd

Nod	Disgrifiad o'r Nod	Sut y caiff ei gyflawni drwy'r uwchgynllun
Cymru lewyrchus	Cymdeithas arloesol, gynhyrchiol a charbon isel sy'n cydnabod y terfynau sydd ar yr amgylchedd byd-eang ac sydd, o ganlyniad, yn defnyddio adnoddau mewn modd effeithlon a chymesur (gan gynnwys gweithredu ar newid yn yr hinsawdd); ac sy'n datblygu poblogaeth fedrus ac addysgedig mewn economi sy'n cynhyrchu cyfoeth ac yn cynnig cyfleoedd cyflogaeth, gan ganiatáu i bobl fanteisio ar y cyfoeth a gynhyrchir drwy gael gafael ar waith addas.	<i>Amcanion Strategol Perthnasol: A, B, C</i> A: Diogelu safleoedd cyflogaeth a, hyd y gellir, helpu i greu swyddi newydd B: Cefnogi cymysgedd o ddefnyddiau economaidd gynhyrchiol yng nghanol trefi C: Gwella atyniadau i dwristiaid ac annog ymwelwyr i weld rhannau eraill o ardal yr uwchgynllun
Cymru gydnerth	Cenedl sy'n cynnal ac yn gwella amgylchedd naturiol bioamrywiol gydag ecosystemau iach gweithredol sy'n cynnal cydnerthedd cymdeithasol, economaidd ac ecolegol a'r gallu i addasu i newid (er enghraifft newid yn yr hinsawdd).	<i>dd/g</i>
Cymru iachach	Cymdeithas lle mae llesiant corfforol a meddyliol pobl cystal â phosibl a lle deellir dewisiadau ac ymddygiadau sydd o fudd i iechyd yn y dyfodol.	<i>Amcanion Strategol Perthnasol: F</i> F: Diogelu a gwella cyfleusterau cymunedol hygyrch, gan gynnwys cyfleusterau chwaraeon a hamdden

Nod	Disgrifiad o'r Nod	Sut y caiff ei gyflawni drwy'r uwchgynllun
Cymru sy'n fwy cyfartal	Cymdeithas sy'n galluogi pobl i gyflawni eu potensial ni waeth beth fo'u cefndir na'u hamgylchiadau (gan gynnwys eu cefndir a'u hamgylchiadau cymdeithasol-economaidd).	<i>Amcanion Strategol Perthnasol: A, B, E, F</i> A: Diogelu swyddi a helpu i greu swyddi newydd B: Ysgogi gweithgarwch economaidd yng nghanol y trefi, sy'n gymharol hawdd eu cyrraedd i'r rhan fwyaf o bobl E: Dylai amgylchedd adeiledig diogel a hygyrch alluogi pawb i gymryd rhan mewn bywyd cyhoeddus F: Sicrhau y gall pawb gael gafael ar wasanaethau pwysig a chyrraedd cyfleusterau
Cymru o gymunedau cydllynus	Cymunedau atyniadol, hyfyw a diogel sydd â chysylltiadau da.	<i>Amcanion Strategol Perthnasol E, F</i> E: Dylai amgylchedd adeiledig diogel a hygyrch alluogi pawb i gymryd rhan mewn bywyd cyhoeddus F: Sicrhau y gall pawb gael gafael ar wasanaethau pwysig a chyrraedd cyfleusterau
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn gwarchod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg ac sy'n annog pobl i gyfranogi yn y celfyddydau, chwaraeon a gweithgareddau hamdden.	<i>Amcan Strategol Perthnasol: C, F, H</i> C: Gall diwydiant twristiaeth iach gynyddu'r galw am fentrau diwylliannol megis gwyliau, theatrau a lleoliadau cerdd. F: Sicrhau y gall pawb gael gafael ar wasanaethau pwysig a chyrraedd cyfleusterau
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang	Cenedl sydd, wrth iddi wneud unrhyw beth i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru, yn ystyried a allai gwneud peth o'r fath gyfrannu'n gadarnhaol at lesiant byd-eang.	<i>Amcan Strategol Perthnasol: E</i> E: Gallai rhwydweithiau teithio llesol a thrafnidiaeth gyhoeddus da helpu i leihau'r defnydd o gerbydau modur sy'n llygru. Gallai'r effeithiau cadarnhaol hyn ledenu y tu hwnt i'r sir

Paratowyd yr uwchgynllun yn unol â'r pum ffordd o weithio:

Cynnwys – Bydd y cynigion yn yr uwchgynllun yn destun ymgynghoriad â'r gymuned leol ac maent wedi'u datblygu drwy ymgysylltu â rhanddeiliaid megis perchenogion tir, sefydliadau partner, gan gynnwys y Bwrdd Iechyd Lleol ac Ysgol Idris Davies, ac aelodau ward yr awdurdod lleol a chynghorwyr cymuned sy'n cynrychioli gwahanol gymunedau yn ardal yr uwchgynllun.

Cydweithio – Wrth ddatblygu'r uwchgynllun, defnyddiwyd arbenigedd cynrychiolwyr allweddol o adrannau'r awdurdod lleol, gan gynnwys Cynllunio, Adfywio, Tai, Peirianeg a Chefn Gwlad. Bydd y gwaith o gyflawni'r prosiectau a nodwyd yn yr uwchgynllun yn golygu cydweithio rhwng y sector cyhoeddus, y sector preifat a'r trydydd sector a bydd y Cyngor yn gweithio'n agos gyda'r partneriaid hyn i gyflawni cynlluniau mewn ffordd gydweithredol.

Hirdymor – Mae'r amcanion a nodwyd, a'r

prosiectau a fydd yn cyflawni'r amcanion hyn, yn rhan o weledigaeth tymor hwy ar gyfer gwella rôl Blaenau'r Cymoedd fel canolfan economaidd is-ranbarthol sy'n gallu cynnal cymunedau lleol. Mae'r uwchgynllun yn cydnabod yr angen am ddatblygu er mwyn cefnogi twf economaidd, ond mae'n cydnabod y dylai datblygu o'r fath fod yn gynaliadwy ei natur, o ran ei ddiben a'i leoliad.

Integreiddio – Bydd y prosiectau a nodwyd yn yr uwchgynllun yn helpu i gyflawni nifer o'r amcanion yn strategaeth adfywio'r Cyngor, Sail i Lwyddiant (fel y'u nodwyd yn Adran 7 o'r ddogfen hon), yn ogystal â chynigion yn y Cynllun Datblygu Lleol mabwysiedig. Byddant hefyd yn helpu i gyflawni amcanion llesiant y Cyngor ei hun drwy nodi prosiectau a fydd yn arwain at greu cyfleoedd swyddi a hyfforddiant, hyrwyddo ffyrdd o fyw iach a llesol a lleihau'r ôl troed carbon drwy lwybrau teithio llesol a chyfleusterau yn lleol.

Atal – Mae'r uwchgynllun yn cydnabod bod nifer o heriau ym Mlaenau'r Cymoedd y mae angen ymateb iddynt er mwyn gwireddu'r

weledigaeth. Bydd y cynigion a nodwyd yn ymateb i'r pryderon allweddol hyn ac yn codi proffil yr ardal, gan ddatblygu'r economi yng nghyd-destun coridor yr A465, cynyddu a gwella'r arlwy i dwristiaid a gwella canol trefi – a'r cyfan yn seiliedig ar well cysylltedd, buddsoddi mewn seilwaith a lleoliad strategol ffafriol yn rhanbarthol – a thrwy hynny wella ansawdd bywyd pobl sy'n byw ac yn gweithio yn ardal yr uwchgynllun a'r rhai sy'n ymweld â hi.

Atodiad 2 - Aseiad o'r Cynigion ar gyfer Safleoedd Penodol yn erbyn y Nodau Llesiant Cenedlaethol ac Amcanion Llesiant CBSC

Mae'r atodiad hwn yn rhoi aseiad cychwynnol o'r prosiectau a nodwyd yn yr uwchgynllun yn erbyn y nodau llesiant cenedlaethol ac amcanion llesiant y Cyngor, fel y'u nodwyd yng Nghynllun Corfforaethol

2018-2023. Nodir yr amcanion llesiant cenedlaethol yn Atodiad 2 a nodir yr amcanion corfforaethol isod. Dylid nodi mai megis dechrau y mae llawer o'r prosiectau a nodwyd ac felly nad oes modd gwneud

dadansoddiad manwl o'r berthynas rhwng cynigion a'r nodau a'r amcanion llesiant ar hyn o bryd

Amcanion Llesiant CBS Caerffili

Rhif	
AMCAN 1	Gwella cyfleoedd addysg i bawb
AMCAN 2	Galluogi cyflogaeth
AMCAN 3	Mynd i'r afael ag argaeledd, cyflwr a chynaliadwyedd cartrefi ledled y fwrdeistref sirol a rhoi cyngor, cymorth neu gefnogaeth er mwyn helpu i wella llesiant pobl
AMCAN 4	Hybu system drafnidiaeth fodern, integredig a chynaliadwy sy'n gwella cyfleoedd, yn hybu ffyniant ac yn lleihau effeithiau andwyol ar yr amgylchedd
AMCAN 5	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
AMCAN 6	Helpu dinasyddion i barhau i fod yn annibynnol a gwella eu llesiant

Prosiect	Disgrifiad	Amcan yr uwchgynllun	Nod llesiant cenedlaethol	Amcan llesiant CBSC
A1. Tir ger Bridge Street, Trecelyn	Defnydd creu swyddi, tai, maes chwarae a pharc glan afon neu hyd yn oed cymysgedd o ddefnyddiau.	A, F, G	● Cymru lewyrchus ● Cymru sy'n fwy cyfartal ● Cymru o gymunedau cydlynus	Galluogi cyflogaeth Mynd i'r afael ag argaeledd, cyflwr a chynaliadwyedd cartrefi ledled y fwrdeistref sirol a rhoi cyngor, cymorth neu gefnogaeth er mwyn helpu i wella llesiant pobl
A2. North Celynen, Trecelyn	Defnydd cyflogaeth estynedig neu ychwanegol	A	● Cymru lewyrchus ● Cymru sy'n fwy cyfartal	Galluogi cyflogaeth
A3. Diogelu ac ailddatblygu safleoedd cyflogaeth presennol	Diogelu ac ailddatblygu safleoedd os tanddefnyddir tir neu os daw tir yn wag er mwyn sicrhau bod y swyddogaeth gyflogaeth yn yr uwchgynllun yn parhau'n gryf.	A	● Cymru lewyrchus ● Cymru sy'n fwy cyfartal	Galluogi cyflogaeth
B1. Tir ger Lidl, Pont-y-meistr	Datblygiad masnachol	A, B	● Cymru lewyrchus ● Cymru sy'n fwy cyfartal	Galluogi cyflogaeth
B2. Hen safle Birds, Pont-y-meistr	Cyfleoedd llesiant a chyflogaeth ar gyfer amrywiaeth o fusnesau a sectorau, gan gynnwys manwerthu a hamdden	A, B	● Cymru lewyrchus ● Cymru sy'n fwy cyfartal ● Cymru o gymunedau cydlynus	Galluogi cyflogaeth Support citizens to remain independent and improve their well-being
B3. Brooklands, Brookland Road, Pont-y-meistr	Gallai fod yn addas ar gyfer gwesty tai neu ddefnydd busnes 'B1' (swyddfeydd, ymchwil a datblygu, diwydiant ysgafn)	A, B, C, G	● Cymru lewyrchus ● Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Galluogi cyflogaeth Mynd i'r afael ag argaeledd, cyflwr a chynaliadwyedd cartrefi ledled y fwrdeistref sirol a rhoi cyngor, cymorth neu gefnogaeth er mwyn helpu i wella llesiant pobl

Prosiect	Disgrifiad	Amcan yr uwchgynllun	Nod llesiant cenedlaethol	Amcan llesiant CBSC
B4. Parc Caetwmpyn, Trecelyn	Potensial i gynnig hamdden anffurfiol, yn ogystal â bod yn ardal bosibl ar gyfer digwyddiadau ac ardal dawel i ffwrdd oddi wrth brysurdeb canol y dref	B, F	● Cymru lewyrchus ● Cymru sy'n fwy cyfartal ● Cymru o gymunedau cydlynus	Helpu dinasyddion i barhau i fod yn annibynnol a gwella eu llesiant
B5. Cyflwyno Defnyddiau Mwy Amrywiol	Agwedd fwy rhyddfrydig tuag at ganiatáu defnyddiau masnachol a chymunedol mewn safleoedd canol tref gwag sydd wedi'u cyfyngu neu eu hatal yn y gorffennol er mwyn cynnal creiddiau manwerthu canol y trefi.	A, B, F	● Cymru lewyrchus ● Cymru sy'n fwy cyfartal ● Cymru o gymunedau cydlynus	Galluogi cyflogaeth Helpu dinasyddion i barhau i fod yn annibynnol a gwella eu llesiant
B6. Gwelliannau Amgylcheddol a Hygyrchedd i Ganol Tref Rhisga/Pont-y-meistr a Chanol Tref Trecelyn.	Gwella hygyrchedd a'r amgylchedd adeiledig	B, E	● Cymru sy'n fwy cyfartal ● Cymru o gymunedau cydlynus	Helpu dinasyddion i barhau i fod yn annibynnol a gwella eu llesiant
C1. Neuadd Goffa ('Memo') Trecelyn	Parhau i'w hyrwyddo fel lleoliad ar gyfer digwyddiadau ac adloniant. Mae ganddi'r potensial i greu galw am lety a lletygarwch yn Nhrecelyn a'r cyffiniau.	B, C, F	● Cymru lewyrchus ● Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Galluogi cyflogaeth

Prosiect	Disgrifiad	Amcan yr uwchgynllun	Nod llesiant cenedlaethol	Amcan llesiant CBSC
C2. Tiroedd Tredegar (Parc Rhisga), Rhisga	Hyrwyddo'r parc fel lleoliad ar gyfer digwyddiadau a rhoi lle ar gyfer busnesau lletygarwch symudol neu dros dro. Ystyried creu 'parc sblash'.	B, F	● Cymru lewyrchus ● Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
C3. Parc Waunfawr, Crosskeys	Cynnal mwy o ddigwyddiadau a chreu cyfleoedd lletygarwch ar raddfa lai.	B, F	● Cymru lewyrchus ● Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
C4. Gwesty'r Pioneer, Cwmfelin-fach	Ei adfer a'i aildddefnyddio fel busnes bwyd a diod, gwesty neu gyfleuster defnydd cymysg, gyda fflatiau ar y lloriau uchaf o bosibl.	A, C, G	● Cymru lewyrchus ● Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu ● Cymru o gymunedau cydlynus	Galluogi cyflogaeth Mynd i'r afael ag argaeledd, cyflwr a chynaliadwyedd cartrefi ledled y fwrdeistref sirol a rhoi cyngor, cymorth neu gefnogaeth er mwyn helpu i wella llesiant pobl
C5. Parc Gwledig Cwm Sirhywi	Gwelliannau amgylcheddol a chyfleusterau ychwanegol	C, F	● Cymru lewyrchus ● Cymru gydnerth ● Cymru iachach ● Cymru o gymunedau cydlynus	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Prosiect	Disgrifiad	Amcan yr uwchgynllun	Nod llesiant cenedlaethol	Amcan llesiant CBSC
C6. Canolfan Weithgareddau a Natur Ynys Hywel	Datblygu a gwella	C, F	● Cymru lewyrchus ● Cymru gydnerth ● Cymru iachach ● Cymru o gymunedau cydlynus	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
C7. Garden Suburbs Pont-y-waun	Ei ddiogelu a'i hyrwyddo fel lle o ddiddordeb hanesyddol ac fel atyniad i dwristiaid	A, C	● Cymru lewyrchus ● Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	dd/g
D1. Ffordd Goedwig Cwmcarn, Cwmcarn	Gwelliannau amgylcheddol a chyfleusterau ychwanegol	A, C, D, F, H	● Cymru lewyrchus ● Cymru gydnerth ● Cymru iachach ● Cymru o gymunedau cydlynus	Galluogi cyflogaeth Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
D2. Camlas Sir Fynwy a Brycheiniog	Ailagor rhan(nau) o gamlas Sir Fynwy a Brycheiniog.	A, C, D, F, H	● Cymru lewyrchus ● Cymru gydnerth ● Cymru iachach ● Cymru o gymunedau cydlynus	Galluogi cyflogaeth Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
E1. Gwelliannau'r Metro a'r Metro a Mwy	Adfer gwasanaethau i Gasnewydd, a dyheadau i gynyddu lefel y gwasanaeth ar y llinell i wasanaeth bob hanner awr neu hyd yn oed bob chwarter awr (fel Llinell Cwmni Rhymni).	E	● Cymru lewyrchus ● Cymru gydnerth ● Cymru o gymunedau cydlynus	Hybu system drafnidiaeth fodern, integredig a chynaliadwy sy'n gwella cyfleoedd, yn hybu ffyniant ac yn lleihau effeithiau andwyol ar yr amgylchedd

Prosiect	Disgrifiad	Amcan yr uwchgynllun	Nod llesiant cenedlaethol	Amcan llesiant CBSC
E2. Teithio llesol	Gwella llwybrau cerdded, olwyno a beicio yn ardal yr uwchgynllun	E	● Cymru sy'n fwy cyfartal ● Cymru o gymunedau cydlynus ● Cymru iachach	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 Hybu system drafnidiaeth fodern, integredig a chynaliadwy sy'n gwella cyfleoedd, yn hybu ffyniant ac yn lleihau effeithiau andwyol ar yr amgylchedd
E3. Hygyrchedd	Gwella llwybrau cerdded, olwyno a beicio yn ardal yr uwchgynllun	E	● Cymru sy'n fwy cyfartal ● Cymru o gymunedau cydlynus ● Cymru iachach	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 Hybu system drafnidiaeth fodern, integredig a chynaliadwy sy'n gwella cyfleoedd, yn hybu ffyniant ac yn lleihau effeithiau andwyol ar yr amgylchedd
E4. Gwasanaethau bws	Cynyddu nifer y gwasanaethau bysiau a'r amrywiaeth er mwyn rhoi dewis amgen i fwy o bobl yn lle gyrru (neu deithio mewn car)	E	● Cymru sy'n fwy cyfartal ● Cymru o gymunedau cydlynus	Hybu system drafnidiaeth fodern, integredig a chynaliadwy sy'n gwella cyfleoedd, yn hybu ffyniant ac yn lleihau effeithiau andwyol ar yr amgylchedd

Prosiect	Disgrifiad	Amcan yr uwchgynllun	Nod llesiant cenedlaethol	Amcan llesiant CBSC
E5. Gwelliannau i orsafoedd trenau	Eu hintegreiddio'n ehangach â chanol trefi a gwelliannau amgylcheddol a fyddai'n gwella eu mynedfeydd a'r llwybrau i'w cyrraedd	E	● Cymru o gymunedau cydlynus	Hybu system drafnidiaeth fodern, integredig a chynaliadwy sy'n gwella cyfleoedd, yn hybu ffyniant ac yn lleihau effeithiau andwyol ar yr amgylchedd
E6. Ymestyn cynllun parcio a theithio Trecelyn	Ymestyn y cyfleuster parcio a theithio	E	● Cymru o gymunedau cydlynus	Hybu system drafnidiaeth fodern, integredig a chynaliadwy sy'n gwella cyfleoedd, yn hybu ffyniant ac yn lleihau effeithiau andwyol ar yr amgylchedd
E7. Cerbydau trydan	Datblygu rhwydwaith o fannau gwefru cerbydau trydan Hyrwyddo'r defnydd o feiciau trydan	E	● Cymru o gymunedau cydlynus	Hybu system drafnidiaeth fodern, integredig a chynaliadwy sy'n gwella cyfleoedd, yn hybu ffyniant ac yn lleihau effeithiau andwyol ar yr amgylchedd
F1. Parc Glan yr Afon, Trecelyn	Ardal hamdden anffurfiol, wedi'i thirlunio'n ddeniadol ac ardal picnic	F	● Cymru iachach ● Cymru o gymunedau cydlynus	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
F2. Chwarel Rhisga, Fernlea, Rhisga	Ardal ar gyfer seilwaith gwyrdd a hamdden	F	● Cymru iachach ● Cymru o gymunedau cydlynus	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Prosiect	Disgrifiad	Amcan yr uwchgynllun	Nod llesiant cenedlaethol	Amcan llesiant CBSC
F3. Pwll nofio a meysydd chwarae Longbridge, Rhisga	Ystafelloedd newid newydd; ystyried gosod cyfarpar chwarae, meinciau picnic, siop goffi a lle i fasnachwyr sy'n ymweld, neu ganiatáu iddynt gael eu creu	F	● Cymru o gymunedau cydlynus ● Cymru iachach	Helpu dinasyddion i barhau i fod yn annibynnol a gwella eu llesiant Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
F4. Hen Ysgol Uwchradd Cwmcarn, Cwmcarn	Ysgol cyfrwng Cymraeg a adeiladwyd yn bwrpasol (cyfleusterau i fod yn agored i'r cyhoedd)	F	● Cymru o gymunedau cydlynus	Helpu dinasyddion i barhau i fod yn annibynnol a gwella eu llesiant
F5. Canolfan Hamdden Trecelyn, Trecelyn	Ystyried troi'r maes chwarae 3G tri chwarter presennol yn faes parcio a chreu maes chwarae 3G maint llawn i'r dde o'r A472.	F	● Cymru o gymunedau cydlynus ● Cymru iachach	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
F6. Ysgol Gyfun Gymunedol Rhisga a Chanolfan Hamdden Rhisga, Pont-y-meistr	Adeiladu meysydd chwarae 3G	F	● Cymru o gymunedau cydlynus ● Cymru iachach	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
F7. Coleg Gwent, Crosskeys	Ei ddiogelu a'i hyrwyddo fel cyfleuster cymunedol.	F	● Cymru o gymunedau cydlynus	Gwella cyfleoedd addysg i bawb

Prosiect	Disgrifiad	Amcan yr uwchgynllun	Nod llesiant cenedlaethol	Amcan llesiant CBSC
F8. Tir ger yr A467, Pont-y-waun	Defnydd ar gyfer mathau o ddatblygu sy'n llai agored i niwed, megis ardaloedd hamdden cyhoeddus	F	• A Cymru o gymunedau cydlynus • Cymru iachach	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
F9. Capel y Babell, Cwmfelin-fach	Ei ddiogelu a'i hyrwyddo fel cyfleuster cymunedol.	F	• A Cymru o gymunedau cydlynus	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
G1 – 11 (pob prosiect tai)	Tai newydd	G	• A Cymru sy'n fwy cyfartal • Cymru o gymunedau cydlynus	Mynd i'r afael ag argaeledd, cyflwr a chynaliadwyedd cartrefi ledled y fwrdeistref sirol a rhoi cyngor, cymorth neu gefnogaeth er mwyn helpu i wella llesiant pobl
H. Hyrwyddo atyniadau'r ardal fel grŵp o leoedd cysylltiedig	Arwyddion a deunydd hyrwyddo yn annog pobl i ddefnyddio llwybrau teithio llesol a gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus i ddarganfod atyniadau'r ardal.	H	• A Cymru lewyrchus • Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu • Cymru iachach	Creu bwrdeistref sirol sy'n cefnogi ffordd iach o fyw yn unol â'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

